F. B. Suciu

În miezul verii

Biblioteca „Mioriţa”
Câmpulung, Bucovina
2005

Această carte își propune să evidențieze faptul că atât corupția, cât și consumerismul reprezintă la nivelul întregii colectivități suma în care se regăsește egoismul fiecărui individ, la care se adaugă și incapacitatea omului de a sesiza dimensiunea reală a răului, considerat adesea ca fiind normal. Astfel, corupția determină cetățeanul să perceapă statul asemenea unui mecanism irațional, funcționând în baza unor organe ostile și proceduri împovărătoare care-l strivesc pe om. De asemenea, consumerismul pervertește scopul vieții omului de a produce în permanență valori spirituale care să-l înalțe deasupra condiției sale, limitând creația ființei umane numai la ceea ce ține de latura materială a existenței.

Autorul

I

Aşa mărturisit-a diavolul…

1. Aşezat în fotoliul preferat, în ale cărui perne moi încerc să mă cufund pentru a mă simţi cât mai comod, mă uit spre clopotniţa mănăstirii de peste drum, ţintuită pe geamul ferestrei. Deşi nu le pot zări, din poziţia în care lenevesc, ştiu că undeva pe geam stau înţepenite şi ruinele cenuşii ale cetăţii oraşului. Aşa că sunt nevoit să mă mulţumesc admirând numai campanila fostei mitropolii. Aş fi vrut să-mi răsfăţ privirea, sorbind din multitudinea culorilor în care se scaldă turla. Însă ceva ascuns, undeva prin adâncul fiinţei, nu-mi îngăduie să mă bucur de acest splendid spectacol al luminii. Mă chinuise într-atât acel ceva, încât până la urmă am fost nevoit să ies, de unul singur, la o plimbare aiurea prin oraş pentru a mă mai linişti. Am străbătut bulevarde, amestecat prin mulţimea indiferentă, am cutreierat solitar străduţe întortocheate, despre care nici nu ştiam că există, şi am rătăcit pe aleile parcurilor până când m-am îmbătat, respirând puternicul parfum de tei.

Dar hoinăreala nu mi-a fost de nici un folos, astfel că după câteva ceasuri mă trezii iarăşi în casă. De cum am intrat pe uşă, mă simt atras de un calendar de buzunar care stă într-un balans perfect pe colţul mesei. Îl privesc îndelung şi cred că am descoperit sursa care-mi tulbură existenţa. E vorba de întâmplarea stranie din acea zi ciudată. Mă năpustesc mânios asupra calendarului ale cărui cifre, indicând zilele şi lunile anului, îmi presează creierul, încercând să-l stoarcă de exactitatea datei respective. Mi-e imposibil, căci, parcă vrăjite, colţurile calendarului imaculat se întind ca nişte aripi de lebădă şi mi se implântă în străfundul ochilor, pentru ca apoi să-mi rănească creierul, peste care se prăbuşesc ascuţişurile şi rotunjimile cifrelor. Într-un târziu, renunţ şi mă resemnez, amintindu-mi fără să fi dorit de ceea ce cu siguranţă nu voi uita niciodată: de cumplita arşiţă din acea zi de vară. Îmi dau seama că era atât de grea, încât se scufundase până-n hăurile memoriei şi chiar s-a furişat într-un ungher al sufletului meu. În acele momente, miezul încins al verii ar fi fost în stare să înmoaie întreaga materie din oraş, care probabil avea să se scurgă ca un val de lavă până la marginile pământului, iar de acolo, să se reverse în univers. Îmi închipui cum, şezând pe vârful colţului de lună, m-aş fi uitat la materia vâscoasă stoarsă din trupul urbei, în care pluteau în derivă neputincioase blocuri şi turnuri de beton, stâlpi de înaltă tensiune şi furnale. Incandescente picături ar fi străfulgerat întunericul neantului şi ar fi întrerupt tăcerea supremă cu şuieratul lor. Nu ştiu să

vă zic precis unde anume în univers ar fi căzut sau dacă aceste picături s-ar fi oprit cândva din căderea lor. Dar vă jur că ar fi fost spectacolul absolut la care ar fi putut asista vreodată un muritor.

Dacă stau şi mă gândesc mai bine, cred că vipia reuşise chiar să mutileze timpul şi spaţiul pe care le dilata şi contracta după pofta sa. Nu aş fi uimit dacă aş afla că făcuse posibil ca unii dintre cetăţenii oraşului în care locuiesc să fi călătorit atunci în trecut sau viitor, iar alţii să-şi fi trăit prezentul în mai mult de trei dimensiuni.

Însă probabil că nu ar avea curajul nimeni să recunoască acum, că întreg universul cu galaxiile sale cu tot se comprimase în camera lui de acasă. În întunericul care se aşternu peste încăpere, trântiţi în pat ori tolăniţi în fotoliu, poate că, în lumina sorilor, cetăţeni onorabili ai acestui oraş îşi strecurau degetele printre meteoriţi şi comete. Mângâiau cu duioşie stelele, după care, invidioşi pe frumuseţea lor, le frângeau câte o rază, sluţindu-le. Nu-i de mirare dacă în ceruri, s-ar fi auzit în acea zi zgomotul sacadat al bătăilor de inimă întrerupt de strigăte de bucurie, iar eu recunoscându-le ca fiind ale prietenilor mei, le răspundeam prin chiote de veselie. Nu ştiu să vă spun cu siguranţă, dacă, prin cameră, valsa careva printre galaxii, dar dacă s-a întâmplat aşa ceva, atunci vă asigur, fără nici un fel de dubiu, că paşii lor de dans răsunau prin univers. Nu îndrăzneşte nimeni a mărturisi că se rătăcise prin istorie, interpretând succesiv diferite roluri din mai multe epoci. Unii trecători poate că s-au trezit în plină furtună, navigând cu destinaţia capătul pământului ori chiar a universului şi, pândiţi de înfricoşători monştri, se îndreptau în neştire spre continente sau planete necunoscute. Alţii, poate că au ajuns să comande oşti în toiul unor încrâncenate bătălii spre victorii care să pecetluiască definitiv soarta umanităţii. Învingători fiind pentru eternitate, s-au arătat a fi drepţi şi miloşi faţă de învinşi. Numai având certitudinea izbânzii finale în faţa duşmanului închipuit sau real, omul s-ar înălţa cu mult deasupra destinului său. Atunci s-ar desprinde pentru eternitate de condiţia actuală şi ar deveni ceea ce doar acum ar vrea să fie. În acel moment suprem al existenţei sale, ar admite că suferinţa crâncenă pe care a îndurat-o are un sens, ca parte esenţială dintr-un grandios plan, care capătă în sfârşit o finalizare raţională. Dar acum, în incertitudinea care-i macină fiinţa asupra ursitei sale, trebuie să fie mulţumit că, părându-i-se a fi superior prin orice faţă de semenii lui, deţine un semn privind posibila sa mântuire, deşi, din păcate, cel mai adesea nu face decât să arate cât este de ridicol.

O singură dovadă a rămas totuşi despre cele petrecute în acea zi bizară: a început să circule zvonul că manechinele înfăţişând diverse personaje din trecutul oraşului n-au mai suportat dogoarea care teroriza şi sala tronului din muzeul de istorie, pornind să umble pe străzile târgului. Ar fi fost văzut chiar însuşi sfântul voievod cu întregul său alai, răcorindu-se pe una dintre terase, stând la o bere. Vorbea tare, folosind un limbaj arhaic, despre isprăvile sale în luptele cu păgânii, iar întreaga suită asculta cu luare aminte. A reuşit să atragă atenţia tuturor celor care se aflau pe terasă. Din câte am înţeles până la urmă nu prea le-a priit plimbarea, pentru că totul s-a terminat cu un imens scandal, izbucnit între vistiernic şi ospătar, din cauza banilor. Inediţii clienţi ar fi vrut să-şi achite consumaţia cu arginţi care fuseseră retraşi din circulaţie de câteva secole. Desigur, e vorba de nişte monede vechi pe care vistiernicul prevăzător le luase din vitrina muzeului unde erau expuse. Ospătarul a încercat să le mai acorde o şansă, spunându-le că pe terasa respectivă sunt valabile şi plăţile făcute prin carduri bancare. Însă patronul terasei, văzând că nu are cu cine discuta, şi-a pierdut cumpătul şi a chemat în ajutor bodyguarzii săi pentru a rezolva urgent problema. Întrucât spiritele s-au încins, totul a degenerat într-o bătaie pe cinste, cu mese şi scaune, între personajele istorice şi angajaţii terasei. În cele din urmă şi-a făcut apariţia şi jandarmeria care cu greu i-a putut despărţi. I-a legat fedeleş pe toţi şi i-a dus de urgenţă la secţia de poliţie pentru a fi anchetaţi. A fost nevoie să-i închidă în celule separate pentru a preveni o nouă încăierare.

Întrucât mi se păru că nimeni din oraş nu doreşte ori chiar nu poate să relateze despre cele întâmplate, pentru ca acea zi să nu fie dată niciodată uitării, atunci mi-am înhăţat inima în dinţi şi m-am gândit să aştern pe hârtie nişte rânduri din propria experienţă despre acele momente. Aş îndrăzni să zic că am scris o carte despre acea zi de vară, ca mărturie pentru posteritate.

Dincolo de ceea ce fiecare vrea acum să-şi amintească despre ce-a păţit, rămâne ceva ce nu are cum să i se şteargă nimănui din memorie: miezul de vară apocaliptic drept unică realitate şi cauză a celor petrecute care acum îţi reîmprospătează memoria zilei respective. Nici nu avea cum să fie altfel, căci simţeai arşiţa cum ţi se strecura prin pori, după care îţi intra pe sub piele şi de acolo în tot corpul, arzându-ţi gâtul, plămânii, stomacul şi refuzând cu încăpăţânare să mai iasă. Era capabilă să-ţi modeleze trupul pe care-l transforma

instantaneu într-o plastilină aflată parcă în mâinile unor copii de grădiniţă. Luai foarte uşor forma pe care canicula ţi-o dădea după bunul ei plac. Dacă nu m-aş fi aflat şi eu sub stăpânirea toropelii, probabil că m-aş fi uitat uluit la cetăţenii de prin preajmă, care când se îngrăşau dintr-o dată atât de tare, încât se prăbuşeau pe stradă ca plumbul, când după câteva clipe slăbeau brusc atât de mult, încât se apucau a se înălţa de uşori ce erau, ca fulgii deasupra clădirilor din târg. Încercasem ca oricare altul să-mi astâmpăr setea chinuitoare cu mult prea multă apă, dar nu reuşisem decât să mă umflu până aproape să-mi plesnească pântecele. Atunci m-am gândit că nu-mi rămâne altceva de făcut decât să alin durerea cărnii şi a oaselor arse, întinzându-mă pe vreo bancă din parcul situat în centrul oraşului şi aşteptând să se risipească fierbinţeala zilei în întâmpinarea răcorii izbăvitoare a nopţii. Zis şi făcut…şi, dacă stau să mă gândesc bine, aşa a început totul…

2. Ajung în parc şi nu-mi doresc altceva decât să mă ascund cu desăvârşire, căutând un loc ferit de privirile trecătorilor. O bancă părăsită, pregătită să mă cuprindă cu scândurile reci şi mute, mă îndeamnă să mă opresc din drum. Îmi las trupul greu să taie aerul, prăbuşindu-mă zgomotos între un pachet mototolit de ţigări şi o sticlă de bere goală, uitate pe bancă. Uimit, constat că nu eram deloc singur cum aş fi vrut, căci îmbătat de parfumul florilor de câmp, timpul încerca să evadeze, adăpostindu-se în parc. Alintat de umbra bătrânilor castani, le cerceta scoarţa, distrându-se memorând jurămintele încrustate adânc de tineri îndrăgostiţi. Din când în când, chinuit de arşiţa verii, se furişa în fântâna arteziană, împroşcând cu jeturi de apă la întâmplare.

După o vreme de preţioasă singurătate, în apropiere îşi face apariţia un domn între două vârste, scund, gras, bronzat şi cu început de chelie. Un tricou transpirat, care-i prea strâmt, nu reuşeşte să-i acopere în întregime pântecele îndesat probabil cu mici şi bere. O pereche de ochelari cu lentile groase cât fundul la borcane îi atârna strâmb pe nas. Alene se plimba pe o alee, strângând la piept o servietă jerpelită. Trăgea după el o pisică tărcată, slabă şi cu ochi galbeni, imenşi, legată într-o lesă improvizată dintr-o funie. Zâmbesc ironic şi-l urmăresc cu privirea. Îşi schimbă brusc direcţia de mers şi pare să se îndrepte către mine.

Într-adevăr se opreşte în faţa mea şi mă întreabă dacă poate să se aşeze pe aceeaşi bancă. Nu pot fi decât furios, gândindu-mă că singurătatea pe care o căutasem se va sfârşi atât de curând, iar parcul acesta pustiu ascunde alte zeci de bănci libere. În cele din urmă, îmi spun că trebuie să fiu politicos cu o persoană mai în vârstă şi-l invit să ia loc alături. Se aşează tacticos, îşi scoate sandalele uzate pentru a-şi răcori picioarele umflate şi, luându-şi pisica în braţe, se preface a fi interesat de ceva anume, citind un ziar pe care-l scoase din geantă. După câteva minute, începe să îngâne o manea ordinară pe care o auzi fredonată prin piaţă de tot soiul de dubioşi, făcându-şi curaj să controleze buzunarele cetăţenilor de portofele.

Dintr-o dată individul de alături se opreşte din cântat, se holbează prin împrejurimi, şi, aplecându-se spre mine, mă priveşte în ochi de foarte aproape, întrebându-mă dacă nu-l recunosc. De această dată chiar sunt supărat foc şi cred că a cam întrecut măsura, aşa că o să-l poftesc să-şi caute un alt loc prin parc. Dar nici nu apuc să-i spun ceva, şi acest domn straniu mă avertizează să nu îndrăznesc să susţin că nu-l ştiu, pentru că-i imposibil să nu-l fi văzut ori să nu fi auzit despre el niciodată. Sperând să scap de insistenţele lui, admit din politeţe că probabil ne-am întâlnit undeva, cândva, însă momentan nu-mi amintesc în ce împrejurare am avut această ocazie. E revoltat de răspunsul pe care i l-am dat şi, scotocindu-se prin buzunarele pantalonilor scurţi pe care-i purta, scoase o carte de vizită pe care vrea să mi-o înmâneze, dar eu îl refuz. Atunci sare ca ars în picioare, spunându-mi pe un ton răstit:

- Eu şunt diavolul! Da, şunt înşuşi diavolul în perşoană! repetă cu satisfacţie, după care se aşează iarăşi lângă mine.

Dacă până acum credeam că acest domn este un biet caraghios, nu am făcut-o decât din bun simţ. Nu poate fi decât un individ înfierbântat de arşiţa verii care a furat nişte rufe uitate la uscat pe sârmă de vreo gospodină distrată şi care, după ce prinsese o pisică fără stăpân ca animal de companie, se apucase să bântuie parcul, terorizând cetăţenii. Încep să caut cu privirea o patrulă a forţelor de ordine care să clarifice urgent situaţia până nu ia o întorsătură nedorită, pentru că din cauza caniculei cine ştie ce apucături o mai avea acest tip straniu... când îmi ţipă în ureche:

- Incredibil! Eu, care şunt atât de popular, încât am ajunş şă fiu invocat de mii de ori pe şecundă de tot felul de cetăţeni furioşi, care mă fac pe mine vinovat de tot felul de întâmplări în care, cică, mi-aş fi

băgat coada, şă nu fiu recunoşcut tocmai de un om în faţa căruia mă înfăţişez în carne şi oaşe şi-mi declin şi identitatea. Imposibil! Eu, care am devenit atât de familiar! Eu şunt maşcota îndrăgită de copii! Eu şunt vedeta din paginile reviştelor unde mama poate citi articole în care recomand reţete de legături şi făcături! Eu şunt şimbolul echipei de fotbal al cărei tatăl eşte un şuporter înrăit! Tu mă vezi în realitate şi nu mă crezi! Aşa ceva nu şe poate! Acum chiar că m-am enervat! încheie gâfâind, ducând mâna deasupra inimii şi dând ochii teatral peste cap.

- Dar nu aveţi coarne, coadă, copite şi toate accesoriile specifice a ceea ce pretindeţi că sunteţi! Nici măcar pisica dumneavoastră nu-i neagră ca tăciunele! constat batjocoritor.

- Ha! exclamă puternic de răsunară împrejurimile. Îţi dai seama cât de naiv poţi să fii! Asta ar mai lipsi, să mă apuc să merg la plimbare, umblând cu nişte coarne (punându-şi degetele arătător de la fiecare mână deasupra capului), coadă (ridicându-se de pe bancă şi dând din fund în faţa mea), copite (arătându-mi degetele de la picioare) şi să fugăresc cu o furcă cetăţenii prin parc (încălţându-se şi apoi începând să alerge prin jurul băncii, în timp ce făcea gesturi energice însoţite de hohote groteşti)! Ar mai trebui pe deasupra să mai am şi o mâţă întunecată ca bezna nopţii fără de lună, care să vă hipnotizeze pe toţi cu ochii ei scăpărători!

După ce terminase de susţinut scurta reprezentaţie, se aşeză iarăşi alături de mine şi-mi zise grav:

- Ar fi prea simplu pentru cei care încă mă detestă!

Apoi continuă pe un ton ce se dorea cât se poate de convingător:

- Înţelege: eu încerc să fiu în tot şi în toate şi nu mă pot asemui decât unui cetăţean obişnuit câtă vreme există suficientă lume care m-ar arăta cu degetul pe stradă, dacă aş avea o înfăţişare cum spui tu, şi chiar ar fi dispusă să mă hăituiască înarmată cu cruci şi icoane! Asta mai treacă-meargă, dar dacă le trece prin minte să arunce asupra mea cu tămâie! Măcar atâta ai aflat şi tu, că eu şunt foarte alergic la tămâie! Am vrut şă mă tratez, dar n-m avut ce face şi m-am încurcat cu tot felul de cetăţeni şuşpecţi de prin locurile aştea! adăugă într-un mod foarte serios. Auzi, ce-am putut să păţesc! trăgându-şi o palmă peste mutră. Într-o zi, m-am uitat şi eu prin ziare să văd ce se mai scrie despre mine. Îţi spun, aşa fără falsă modestie, că în ziua respectivă fusesem o adevărată vedetă, date fiind numeroasele articole care descriau amănunţit crime, violuri, tâlhării şi alte multe grozăvii. Dar,

când răsfoiesc mai acătărea ziarul, printre paginile sale se scurg nişte foi cu anunţuri publicitare. Mă uit mai bine şi ce crezi că văd: tot soiul de vrăjitoare făcându-şi reclamă. Eu le-am crezut cât se poate sincer, mai ales că erau înfăţişate fiecare în poză în timpul unei şedinţe de magie. Dacă nu mă înşeală memoria, parcă în anunţ scria cu litere îngroşate că aduseseră de peste mări şi ţări nu ştiu ce fel de ierburi cu putere magică pentru orice boală. Mai mult decât atât, alături puteai găsi calde mulţumiri adresate de către diverşi cetăţeni, care, după o singură şedinţă de vrăjitorie, cică plesnesc de sănătate şi spumegă de fericire. Am notat repede numerele lor de telefon şi le-am dat întâlnire de grabă, unora ziua la birou sau acasă, altora noaptea pe câmp, respectând programul de muncă al fiecărei vrăjitoare. M-am înfăţişat la locul stabilit de comun acord şi mi-a fost prezentată o listă cu vrăji şi preţul fiecăreia. Anumite magii aveau trecute câte un asterisc, explicându-mi-se că-s supraoferte, în sensul că fie ţi se acorda o reducere de preţ, fie erau două vrăji într-una…, nişte chestiuni promoţionale care nu mă interesau. Dar ţi-ai găsit cu cine să faci o treabă serioasă, deşi mă recomandasem cine şunt cu adevărat! Nişte şarlatane tuciurii care cică nu mă pot tămădui, căci şunt îndrăcit din cale afară şi că aş avea nevoie mai degrabă de un popă de la nu ştiu care mănăştire!

Brusc, zănaticul se poticni din flecăreală, fiind deranjat de gâlceava unor vrăbiuţe din tufele din apropierea băncii. Enervat peste măsură, bezmeticul se ridică energic în picioare şi, mormăind, rupse un băţ din boschet, după care, scrâşnind printre dinţi, îl aruncă spre înaripatele certăreţe, fugărindu-le. Îşi reluă locul lângă mine, continuând să hodorogească:

- Dar, stai să vezi şi să nu crezi că, după ce că nu m-au vindecat aşa cum se lăudaseră în ziar şi mai vroiau să mă trimită şi la mănăstire, au mai avut şi tupeul să-mi pretindă sume de bani exorbitante. Am simţit cum clocoteşte sângele în vene de nervi! Auzi pe cine şi-au găsit să prostească aşa pe faţă! Dacă era vorba de altcineva, nu puteam decât să le felicit, dar tocmai pe mine au vrut să mă fraierească. Degeaba au încercat să mă liniştească, spunându-mi că, dacă doresc, îmi pot elibera chitanţe pentru şedinţa de magie pe care să le decontez la firmă! Eu n-am vrut să plătesc şi gata, aşa că s-au apucat să mă blesteme pe mine, însuşi diavolul! M-au făcut escroc bătrân, care fac pe boul, neînţelegând noile reguli ale economiei de piaţă… impuse de capitalism… Dar nici eu nu m-am lăsat mai prejos şi le-am zis

adevărul în faţă: că-s mai degrabă nişte vaci bălţate decât regine ale magiei cum se laudă! De-abia m-am putut descotorosi de vrăjitoare, numai după ce le-am tras o chelfăneală şi o păruială aşa cum scrie la carte. Altădată orice chestiune litigioasă intervenită între mine şi vrăjitoare, o soluţionam de comun acord, fie prin măsurarea forţelor în magie neagră, fie după ce ne luam la întrecere în călărit pe cozi de mături zburătoare pe deasupra cimitirului! Deşi părea monoton, căci întotdeauna eu câştigam, iar vrăjitoarele pierdeau, trăiam totuşi clipe minunate! sfârşi nostalgic caraghiosul.

Răstimp de câteva clipe, zevzecul alunecă în butoiul cu melancolie al dulcilor amintiri, suspinând prelung şi zâmbind candid, de parcă ar fi fost un puşti care de-abia descoperise dragostea. Dintr-o dată se schimbă şi adăugă amărât:

- Acum nu mai găseşti nicăieri măcar o vrăjitoare care să-mi poarte respect! Ba, pe lângă asta, nici nu mai stau pe gânduri şi sar să mă bată, fără să le pese deloc că şunt mai bătrân ca iştoria şi şuferind ca vai de capul meu de tămâioaşă şau cum ş-o fi chemând boala aşta! Nu că m-aş plânge, dar de ceva vreme mă necăjeşte şi reumatişmul, iar cu inima, îţi mărturişeşc că bate numai dacă-i dau nişcai paştile… Uite, în loc de profundă recunoştinţă, ce zgârieturi şi vânătăi pe tot corpul am eu, după o întâlnire cu vrăjitoarele!

Dădu să-mi arate semnele de pe trup, dar văzând că nu-l compătimesc în nici un fel şi că stau să pufnesc în râs, renunţă, după care se apucă să tune şi să fulgere ca un isteric, precipitându-se:

- Eşti un ingrat, nici măcar nu-ţi dai seama ce favoare ţi-am făcut, spunându-ţi toate astea! Eu, care nu mişc un deget gratuit pentru nimeni! Recunosc că simţeam nevoia de a mă destăinui unui om! Nu ştiu ce anume m-a îndemnat să fac asta! Însă numai aşa am crezut că mă pot răcori pe căldura asta înăbuşitoare! Din întâmplare am nimerit în parc şi am dat peste tine! Erai singurul prin apropiere şi mi-am zis că tu vei fi norocosul căruia să-i divulg câteva dintre secretele mele! Dar se pare că nu prea am avut baftă cu tine căci observ că nu eşti capabil să înţelegi mai nimic din vorbele mele! Tu crezi probabil că eu aiurez, că şunt vreun bolnav şcăpat de la şpitalul de nebuni, înşă eu mă refer cât şe poate de şerios la şoarta omenirii! Nici nu mă îndoieşc că deja ţi-a trecut prin minte, ca un glonţ de argint, ideea de a-i chema pe cei de la oşpiciu şi eventual protecţia animalelor, ca şă elibereze biata pişică!

A obosit de cât răcnise la mine şi luă o scurtă pauză, aşa că mi-a permis să fac abstracţie de prezenţa lui şi mă refugiez cu gândul printre ruinele cetăţii din afara oraşului. Înfiptă adânc în creştetul dealului veghease de secole somnul dulce al târgului şi chiar al întregului ţinut. Deşi acum năpădită de buruieni şi chiar de indiferenţa cetăţenilor, totuşi este cea mai puternică legătură a lor cu trecutul îndepărtat şi certă mărturie a supravieţuirii oraşului în faţa trecerii necruţătoare a timpului. Nici că se putea mai bine ca lângă zidurile cetăţii să se afle cimitirul care ascunde în ţărână ruinele umane ale oraşului în faţa scurgerii năpraznice a vremurilor, ca un torent peste viaţa locuitorilor urbei. Nu greşesc dacă aş crede că şi cimitirul reprezintă o legătură a cetăţenilor cu trecutul, însă cu cel apropiat. Într-adevăr, câteva morminte mai amintesc de apusul unui fost imperiu, străin de oraş, dar care nu trebuie să ne poarte cu gândul prea departe de prezent. N-apucasem să cuprind mai bine cu ochii minţii ruinele târgului, ca să le cercetez rănile adânci provocate de muşcătura tăioasă a timpului, că straniul individ de lângă mine, după ce-şi drese glasul, îmi vorbise de astă dată pe un ton prietenesc:

- Tu chiar eşti orb şi nu vezi că încerc să conving lumea că, de fapt, răul, nimeni altul decât eu, este o simplă balivernă a omului! O născocire care a apărut după ce omul a dorit să fie altceva decât ceea ce este în realitate, adică o maimuţă! Dacă voi spune că exist, atunci implicit susţin că există şi binele! Între bine şi rău, dacă ar avea o fărâmă de dovadă despre existenţa lor, atunci fără ezitare, omul ar alege în mod logic albul şi nu negrul! Eu vreau ca binele şi răul, ca rezultat al faptelor ori gândurilor omului, să fie percepute de lume ca fiind ceva normal şi cât se poate de banal! Acum nu-mi mai permit ca altădată să-l fac pe om să mă asculte de frica forţei supranaturale pe care o am, ci trebuie să fiu mult mai subtil! Astfel, eu urmăresc să fac lumea să creadă că în afară de om nu există nimic, căci nimicul şunt eu! Deci omul nu trebuie şă creadă decât în om, că el este măşura a tot ce a exiştat, există şi va exişta vreodată!

Ar fi vrut să mai adauge ceva, dar tăcu pentru o clipă, văzând că eu par indiferent, şi chiar aşa era, pentru că nu-mi puteam şterge din memorie imaginea ruinelor, surprinsă cu gândul în scurta mea călătorie închipuită de adineauri. Îmi mai spuse doar că nu mai are rost să continue discuţia cu mine pe această temă, întrucât oricum eu nu mă ridic la nivelul lui intelectual şi nu sunt în stare să pricep subtilitatea logică a expunerii lui filozofice. După aceea, vorbise

pentru sine că nu se aştepta să ajungă să trăiască astfel de momente penibile în care el, răul ca întruchipare a corupătorului absolut, nu-i în stare să convingă un cetăţean obişnuit dintr-un oraş oarecare în legătură cu identitatea diavolului. În cele din urmă trase concluzia că vinovat nu poate fi decât el însuşi, pentru că n-a avut altă treabă decât a se destăinui în faţa unui om, o făptură limitată.

Îl urmăresc cu coada ochiului: pare a fi îngândurat, trecându-şi mâna prin cele două-trei fire de păr câte mai avea prin cap…; picături de sudoare îi acoperiră faţa, înceţoşându-i privirea… Din buzunarul de la piept al tricoului scoate o batistă şifonată pentru a-şi şterge fruntea lată, pentru ca apoi să-şi sufle nasul borcănat cu putere. Îşi deschide servieta şi se pune pe cotrobăit, schimonosindu-şi chipul. După câteva zeci de secunde de scotocit zgomotos pe fundul servietei, scoate un tub cu medicamente. Desface pripit capacul flaconului, alege tremurând două pastile pe care le înghite, dându-şi teatral capul pe spate. Îmi spun că am lângă mine, pe bancă, un individ suferind cu inima şi cu mintea tulburată. Ce-i de făcut? Ar trebui să fiu serios pentru a-l nu irita pe acest zăpăcit imprevizibil, dar privindu-l nu pot să-mi potolesc zâmbetele care îmi întind buzele de-a lungul feţei.

- Da… văd că tot nu mă crezi, însă uită-te pe cartea mea de vizită! continuă coborând vocea. Hai, ce mai aştepţi? adăugă pe un ton ademenitor.

În imensa lui palmă terminată cu degete scurte şi groase, cu unghii scânteietoare, căutătura mea ţintui albul imaculat al unui petic de hârtie scris de mână. Da… nu mai am nici o urmă de îndoială, am de-a face cu un smintit, de vreme ce pe aşa-zisa lui carte de vizită pe care mă ispitea să o citesc, scrie: *S.C. Diavolul & Co. S.A., str. Infernului f.n., tel/fax: 666, e-mail: demon @ iad. com., www.diabolic.com.* Dar trebuie să accept că totuşi caraghiosul de lângă mine are o calitate: este perseverent. Deşi părea că se lasă păgubaş după ce eşuase în tentativa de a mă convinge că el, chiar cel care stă lângă mine pe bancă, este însuşi diavolul, acum o ia de la capăt asemenea unei plăci de disc zgâriate pe care sare acul braţului de la pick-up.

- Să nu spui că n-am fost inspirat când m-am decis să înfiinţez o societate pe acţiuni în condiţiile actuale ale economiei de piaţă! îşi reluă pălăvrăgeala. Desigur, am fost nevoit pe parcursul timpului să mă asociez cu diverşi parteneri, însă eu sunt fondatorul companiei şi deţin majoritatea absolută în consiliul de administraţie. Activitatea

întreprinderii mele şe desfăşoară în întregime prin burşă! Îţi vând un pont: cumpără acţiuni de la compania mea, valoarea lor e în creştere!

- Îmi pare rău domnule, dar eu nu am încredere în tranzacţionarea prin bursă! Am impresia că acolo se vând şi se cumpără iluzii, adică mărfuri care nu există decât în imaginaţia oamenilor, deoarece nu le poţi percepe cu ajutorul nici unui simţ! De aceea, poate că sunt într-o oarecare măsură suspicios faţă de acest mod de tranzacţionare a produselor.

- Aşa este, mulţi semeni de ai tăi au imaginaţia bogată! mi-o reteză scurt zănaticul. În ce ne priveşte, să ştii, că şuntem o organizaţie foarte serioaşă care ne-am făcut un nume de firmă, pentru că am intrat de ceva timp în afaceri şi nu cred că vom ieşi curând ori poate cu mult noroc nu vom ieşi niciodată! Îţi şpun, ca şă ţii minte toată viaţa: şuntem pe piaţă încă de la început sau… mai exact… de la începutul începuturilor şi te aşigur că ne vom menţine până la şfârşitul şfârşiturilor! încheie fraza vesel.

Deşi acum pare mai puţin agresiv, nu sunt pe deplin liniştit în adâncul sufletului, ceea ce-mi dă fiori. În întreaga fiinţă simt cum mi se cuibăreşte teama de a fi întâlnit un nebun belicos care, în orice moment, poate să-mi pună în pericol chiar viaţa şi nu-i nimeni în apropiere să mă salveze din mâinile sale. Deja parcă şi văd în faţa ochilor cum o să înceapă să mă acuze că mă uit la el nu ştiu cum şi că în mod cert am ceva cu dânsul. O să-şi amintească sigur că m-a mai văzut pe undeva şi o să tragă imediat concluzia că-l urmăresc prin oraş… Asta o să-l facă să aibă chef de harţă, aşa că totul o să se sfârşească printr-o bătaie. Mai trist e că până acum, fugind de scandal, am reuşit ca până la vârsta asta să nu mă bat cu nimeni. Nici măcar nu ştiu cum trebuie ţinuţi pumnii strânşi, darămite să lovesc. De aceea, se pare că singura mea şansă este de a încerca să întreţin o discuţie cu caraghiosul până la apariţia unui cunoscut sau a forţelor de ordine. O ciudăţenie nu altceva, când stau şi mă gândesc că acest parc mărunt este foarte aglomerat, dar astăzi pare să-l ocolească toată lumea, de parcă numai eu şi cu straniul individ de lângă mine ne-am afla singuri în tot centrul oraşului.

Mă întorc spre el şi, prefăcându-mă de această dată a fi foarte serios şi interesat de ceea ce-mi povestise, îi zic:

- Dar, stimate domn, spuneţi-mi vă rog, ce fel de activităţi desfăşoară firma dumneavoastră? Mai exact, are un profil anume?

- Îţi poţi imagina şi singur! Ai uitat cine şunt? Doreşc să câştig pentru compania mea şufletul întregii umanităţi. Am împânzit mapamondul cu o reţea foarte diverşificată de preştări şervicii care încearcă şă şatisfacă şolicitările oricărei categorii de vârştă, claşe şociale, grup etnic ş.a.m.d. Acum eşte momentul prielnic de care trebuie şă profit pentru a mă impune pe piaţă deoarece, dacă-mi permiţi şă vorbeşc în termeni economici, concurenţa pentru câştigarea şufletelor eşte modeştă.

După o scurtă pauză în care probabil aştepta să-l aprob, văzând că tac, se apucă să-mi spună aproape şoptit:

- Îţi dai seama că nu pot să pronunţ numele firmei concurente! Nu pentru că mi-ar fi frică, ci pentru că, după cum ţi-am mai zis, eu nu fac nimănui favoruri în mod dezinteresat. În cazul de faţă ar fi vorba de publicitate gratuită! Nu cunosc în ce măsură ai auzit vreodată de aşa ceva, dar oricum, ca să înţelegi şi tu adevăratul sens al cuvântului, îţi spun că e o chestie legată de modul în care ştii să promovezi imaginea cuiva sau a ceva… Dacă tot am vorbit de publicitate, îţi zic ceva care nu cred că te surprinde: eu, diavolul, ţin foarte mult la imaginea mea! Atunci când intervin într-o chestiune oarecare şi îmi pun semnătura, păi… întâmplarea respectivă devine o adevărată capodoperă!

Luă o poziţie relaxată pe bancă şi continuă să flecărească plin de satisfacţie:

- Dacă se produce un accident minor, de ce să nu-l transformăm într-o catastrofă cu implicaţii mondiale? De fapt, compania noastră colaborează cu profesionişti desăvârşiţi care cu sau, mai ales, fără voia lor îndoliază umanitatea. Eu numai amplific tragedia, transformând-o în ceva insuportabil. De regulă, eu profit de grandomania, lăcomia, ignoranţa, laşitatea ori invidia unora…sau cu alte cuvinte, ca să nu mai lungim vorba, eu doar întind o mână de ajutor câtorva ca să întristeze întreaga lume. Îţi mărturisesc sincer că uneori aproape că-mi dau lacrimile de bucurie când văd unii oameni care nu numai că vor să mă imite în a face să sufere cât mai multă lume, dar chiar vor să mă întreacă! sfârşi triumfal fraza.

Adevărul e c-am venit în parc, nu doar ca să scap de vipia insuportabilă, ci pentru că speram să-mi încânt şi privirea, admirând, de pe bancă, superbe domnişoare sulemenite care să se plimbe provocator prin faţa mea. Dar, pe alei şi prin împrejurimi, nici ţipenie de om, darămite vreo fetişcană mai acătărea. Îmi spun că m-aş mulţumi s-o văd şi pe fata morgana, mai ales dacă mi s-ar înfăţişa pe

tocuri înalte, într-un minijupe şi purtând o bluziţă decoltată şi mulată pe corp… Închid ochii câteva secunde şi-i deschid brusc, aşteptând să se întâmple minunea. În zadar, căci nu se petrece absolut nimic, iar în loc de o prezenţă feminină agreabilă reală sau măcar închipuită, m-am ales cu strania companie a unui individ, care pretinde că este însuşi diavolul.

- Numai atunci când mă plictisesc, mă apuc să mă distrez provocând tot soiul de nenorociri dar asta se întâmplă arareori. Nici măcar nu-mi mai amintesc de când am fost nevoit să născocesc ceva de unul singur! adăugă jalnicul tip de lângă mine care luă poziţia unui gânditor, ducându-şi degetul arătător la tâmplă şi începând să o mângâie uşor.

3. Iată că acest caraghios, care cu doar câteva minute înainte era în cale afară de nervos, încercând să se calmeze, înghiţind medicamente, a devenit dintr-o dată plin de sine şi euforic, apucându-se să vorbească de nu ştiu ce fel de tragedii globale cauzate de compania sa. Dacă ar fi să cred ce îndrugă bezmeticul, ar însemna că el nu poate fi decât şeful uneia dintre reţelele teroriste ori de crimă organizată care atentează la siguranţa naţională. Dar, privindu-l cu atenţie, nu aveam cum să mă îndoiesc de faptul că aşa ceva este imposibil. Era în cel mai rău caz un om simplu care, probabil, a avut o zi mai grea în arşiţa verii, certându-se fie acasă cu familia, fie la serviciu cu şeful sau cine mai ştie ce-o fi păţit… Dacă l-aş fi întâlnit altădată, poate că în urma discuţiilor pe care le-am fi avut, aş fi constatat că e un cetăţean onorabil al oraşului în care trăiesc şi poate aş fi stat alături de el pe bancă fără să-mi fie frică pentru integritatea mea fizică. Deşi sunt din fire înţelegător, nu am totuşi datoria de a-i asculta fabulaţiile şi cu atât mai puţin de a le crede. Dacă s-ar întâlni acum cu forţele de ordine şi nu s-ar putea stăpâni să nu povestească ceea ce mi-a spus mie, atunci ar fi băgat urgent în sanatoriu, ţinut într-o cămaşă de forţă şi sedat cu un flacon întreg de calmante. Am să-i fac un bine pretinsului rău absolut întruchipat şi am să-l cobor din cer pe pământ, acolo unde printre nori îi plutesc în derivă minţile.

Iau o înfăţişare indiferentă şi îi zic pe un ton maliţios:

- Hm! Am văzut pe cartea de vizită a dumneavoastră că sediul companiei se află pe strada Infernului. Din câte ştiu eu în acest oraş nu

există o astfel de stradă! am strigat, pronunţând într-un mod aparte cuvintele nu există.

- Într-adevăr, nici în acest oraş şi nici în oricare altul nu figurează o asemenea adresă. Însă înţelege că momentan stabilirea sediului firmei se află în stare de proiect. În exclusivitate îţi spun: e numai o chestiune de timp să trec la etapa materializării finale a lui! Acum mă aflu în faza strângerii de semnături pentru urgentarea inaugurării sediului, dar acestea-s deocamdată insuficiente. Am aici, lovind cu palma geanta jerpelită, liste întregi cu adeziuni! O mulţime de oameni aşteaptă să-şi vadă cu ochii visul împlinit!

În timp ce scotocea bolborosind prin servietă, începură să bată toaca şi clopotele bisericii de peste drum, chemând credincioşii pentru slujba religioasă. Dintr-o dată caraghiosul tresări, se ghemui pe bancă şi ducându-şi degetul arătător la buze făcu grav, uitând-se la mine: Ssst! Întoarse capul încet şi privi spre biserică, ridicând pumnul în aer şi, şuierând printre dinţi, ameninţă că va sesiza de îndată autorităţile locale despre ceva legat de poluarea fonică şi estetică din oraş. Apoi reuşisem să desluşesc din bolboroseala lui că, dacă cererea sa nu va fi soluţionată convenabil, în sensul desfiinţării lăcaşului de cult cu pricina, avea să cheme în judecată atât preoţii cu tot cu enoriaşi, cât şi administraţia publică pentru gravele prejudicii care i-au fost cauzate. Nu va pretinde nici mai mult, nici mai puţin decât considerabile daune morale. Motivul solicitării sale este cât se poate de justificat, dat fiind faptul că el, un simplu turist atras de publicitatea făcută acestor ţinuturi de legendă, a fost expus unei intens proces de poluare fonică şi estetică, fiindu-i afectate simţurile de văz şi de auz pentru frumos. Este cu atât mai cumplit pentru caraghios, cu cât va fi nevoit să se lipsească pentru totdeauna de unica sa plăcere, şi anume: aceea de a contempla frumosul ca un bun cunoscător al acestui fenomen aşa cum atestă numeroasele titluri deţinute în domeniul respectiv. E de părere că argumentarea cererii sale este foarte solidă şi nu va putea fi dărâmată de nici un fel de probă contrară care în mod sigur nici nu există. Despre sumele de bani obţinute în urma procesului răsunător, pe care-l aprecia ca fiind deja câştigat de avocaţii săi numiţi din oficiu chiar de către el asemenea completului de judecată şi a procurorului, zicea că le va dona în scopuri nobile pentru umanitate în vederea fondării unei organizaţii pentru protejarea drepturilor omului care vrea să redevină maimuţă. E absolut convins că bazilica nu are cum să aibă toate avizele de funcţionare şi autorizaţiile de construire, astfel că e total

nedumerit cum de nu s-au autosesizat până acum factorii de decizie competenţi pentru a lua măsurile ce se impun. Încerc să-i explic că lăcaşul de cult se află acolo de ceva secole bune, fiind inclus ca monument istoric deosebit de important pe lista patrimoniului naţional. Dar vorbele mele nu-l înduplecă deloc, întrucât caraghiosul bodogăneşte întruna despre lezarea intereselor sale fundamentale de către cei care au înălţat bazilica, chiar dacă asta s-a întâmplat cu nu ştiu câte veacuri în urmă. Îl mai avertizez că demersul lui este imposibil deoarece în tot acest ţinut, poate cel mai de seamă bastion al credinţei din întreaga ţară, există sute, dacă nu cumva chiar mii de biserici şi mănăstiri. Mai mult decât atât, din această cauză nu va avea sprijinul nimănui, nici al autorităţilor statului şi, mai ales, nici al oamenilor simpli. Din tot ce i-am zis, a reţinut că eu i-am confirmat suspiciunile sale privind faptul că aici e vorba de o reţea, dat fiind numărul impresionant de biserici şi mănăstiri. Mă întrebă apoi în ce oraş şi ţară a nimerit, după care, părându-i-se că fusesem atent la toată boscorodeala lui, se încruntă şi fără a mai aştepta răspuns, îmi spuse şoptit şi grăbit:

- Lasă că nu te priveşte pe tine dacă demersul meu va fi încununat de succes sau dacă voi fi susţinut de lume. Înseamnă că totul depinde de talentul meu de corupător, ca să pervertesc credinţa oamenilor din acest ţinut. Acelaşi om întâlnesc pe tot pământul! Nu se poate abţine să nu creadă în ceva anume! suspină trist zănaticul, după care se uită ţintă în ochii mei şi-mi spuse pe un ton răstit.

- Eu însă vreau să revin la o chestiune care nu-i de şagă şi-ţi reamintesc, avertizându-te ca între amici: să păstrezi secretele încredinţate numai pentru tine! Să nu te-audă care cumva firma concurentă! înclinând din cap către biserică. Şi dacă ai suflat cuiva vreo vorbă, să nu uiţi că s-ar putea să ajungi odată pe mâinile companiei noastre care nu cunoaşte îndurarea! Deviza după care ne conducem, sau, mă rog, una dintre acestea, este: *Noi nu uităm şi nu iertăm*!

Deşi speram să-şi revină din rătăcirile în care-şi încâlcise minţile, se pare că trebuie să-mi fac griji serioase în privinţa individului de alături care a început chiar să mă ameninţe făţiş, deşi n-am zis nimic care să-l provoace. Îmi acopăr faţa cu palmele şi, fără să vreau, scot un oftat din adâncul sufletului. De ceea ce mi-a fost frică se pare că nu voi scăpa: o să fiu nevoit să mă cert şi mă bat cu acest ins bizar. Şi asta numai din cauza faptului că o ţine întruna cu secretele pe care pretinde că mi le-a împărtăşit! Dar eu nu i-am cerut deloc să-mi facă

nici o mărturisire. De fapt, eu m-am aşezat pe bancă, după care a venit şi acest caraghios care, năvălind peste mine, pretinde că este dracul. Apoi, deşi i-am lăsat de înţeles tot timpul că nu aş fi interesat de sporovăiala lui, a început să vorbească vrute şi nevrute, care cică ar avea, ca să mă exprim într-un mod mai oficial, un caracter clasificat pentru el! Exact aşa s-a întâmplat şi nu am de ce să mă tem că poate eu l-aş fi întărâtat cumva. Dar cum să mă descotorosesc de el? Ar fi penibil să încep a fugi pe aleile parcului urmărit de abracadabra ăsta şi mâţa lui prăpădită. Da, ştiu ce să fac! Am să-l intimidez, arătându-i că ceea ce face e împotriva moralei şi a legii. Astfel, îi las de înţeles că-l pot da oricând pe mâna jandarmeriei, a poliţiei sau văd eu pe mâna cui. Cine ar îndrăzni să înfrunte statul? Nici dacă acest individ ar fi ceea ce pretinde, chiar însuşi diavolul! Deja mă simt mai bine şi încep să zâmbesc, imaginându-mi bastoanele pe care caraghiosul le va încasa pe cocoaşă şi cel puţin plata unei amenzi contravenţionale.

- Din câte am înţeles, aţi spus că deţineţi de ceva timp o societate pe acţiuni care nu are încă un sediu. Însă cred că aşa ceva este imposibil, deoarece înfiinţarea unei societăţi comerciale este condiţionată de existenţa unui sediu! Înseamnă că firma nici măcar nu este înregistrată! Îmi cer scuze că vă întreb, dar taxe şi impozite plătiţi? adaug eu încercând să-l încurc.

- Nu am plătit, nu plătesc şi nu voi plăti niciodată nimic! Ai uitat ce-au păţit vrăjitoarele care s-au pus cu mine! După întâmplarea asta, crezi că mai are cineva curajul să se lege de viaţa mea? Observ că ai memoria cam scurtă, lasă că ţi-o reîmprospătez eu! zbieră ca din gură de şarpe.

- Îmi pare rău domnule, - continuai eu, încercând să-mi păstrez calmul - însă trebuie să vă spun că firma dumneavoastră pune în pericol economia naţională şi de aceea cred că veţi avea probleme serioase cu organele statului! În acest caz, oricine poate oricând sesiza direcţia financiară, direcţia muncii, poliţia, parchetul... Apoi veţi fi devorat de către mass-media care vă va înfăţişa opiniei publice ca principalul sabotor al plăţii salariilor diverşilor funcţionari publici, a pensiilor şi câte şi mai câte. Am să fiu sincer cu dumneavoastră şi vă voi spune ca veţi ajunge pe mâna justiţiei, în faţa căreia trebuie să renunţaţi la aroganţa pe care o afişaţi! Nu ştiu măcar un singur jurist care să vă poată scăpa dintr-un proces împotriva oricăreia dintre autorităţile statului!

Dintr-o dată asupra băncii pe care stăteam se aşternu tăcerea, iar caraghiosul începu să caute prin servietă ceva anume. Da, cred că l-am liniştit! îmi zic în sine. Admit că, deşi este insuportabil, acest domn pare a fi inteligent, de vreme ce a înţeles ce am vrut să spun, iar acum tace mâlc şi probabil scormoneşte după încă două pastile pentru a se calma, ceea ce cred că trebuia să facă mai demult. Ce fior trebuie să-i fi străpuns inima, când am pronunţat apăsat cuvintele *oricine* şi *oricând*! Oare unde am ajunge dacă toţi cetăţenii oraşului şi-ar permite să conteste autoritatea statului? Ar fi un haos de nedescris, în care fiecare poate să facă chiar ce vrea şi poate nu toţi doresc să facă întotdeauna bine!

Începe din nou să îngâne aceeaşi mizerabilă manea, continuând să scotocească prin taşcă. Se opreşte din cotrobăit şi ţine morţiş să-mi spună că-i plac nespus de mult manelele, mai ales cele în care se cântă despre duşmani. Văzând că ridic din umeri, făcându-mă că nu înţeleg ce-a vrut să zică, dădu din mână lehămetisit şi se apucă iarăşi a scotoci prin geantă. Apoi îşi chestionează pisica dacă n-a văzut nişte foi, acuzând-o de neglijenţă în păstrarea documentelor. Încerc să evit acest spectacol penibil şi privesc îndelung ascuţişul acelor negre ce alene alunecă pe imensul cadran alb al orologiului din turnul palatului care domină centrul oraşului. Dacă ar dezlega cineva aceste limbi mute de ceas, s-ar face auzit însuşi glasul timpului povestind… Mă uit pe furiş la turn şi-l găsesc mai degrabă asemenea unui ac imens scufundat în materia vâscoasă a asfaltului, a cărui umbră trasează o linie oblică perfectă de-a curmezişul şoselei ce-l desparte de biserica de peste drum. Dacă priveşti din depărtare turnul palatului şi turla bisericii, înaintea ta se deschide o imensă poartă spre cer care te invită să faci o scurtă vizită în trecutul oraşului. Aş greşi dacă aş spune că ar fi nişte ruine, pentru că sunt şi acum clădiri funcţionale, foarte bine întreţinute. Dar nu am nici urmă de îndoială că aceste două înălţimi sugerează o idee îmbrăcată în haine arhitecturale care, deşi nu mai are acum nici o semnificaţie, aminteşte de prezenţa cândva în oraş a fostului imperiu străin. Dacă stau şi mă gândesc mai bine, totuşi cei doi stâlpi ai porţii imaginare par a fi inegali şi fără a se afla exact faţă în faţă. Nici nu avea cum să fie altfel, căci din respect pentru sacru, profanul cedase ca turla bisericii să fie mai înaltă decât turnul palatului administrativ. Nu se putea nici măcar ca aceste înălţimi să se afle perfect vizavi, pentru că, intrând pe uşa principală a palatului, faci

involuntar impietatea de a întoarce spatele spre altar aflat pe direcţia uşii bisericii, mai tot timpul deschisă când se ţine slujba.

- Iată-le! sparse caraghiosul cu un strigăt pojghiţa tăcerii care se prinse în cele câteva zeci de secunde scurse.

- Ce anume? întreb eu oarecum pe un ton indiferent, fiind în continuare sub impresia magnificei porţi ridicată de o mână de arhitect genială şi pe care o văd cu ochii minţii în faţa mea.

- Acele liste cu adeziuni despre care ţi-am vorbit şi pe care vreau să ţi le arăt! mi-o reteză scurt, ţinând strâns la piept nişte file îngălbenite, rupte pesemne dintr-un caiet vechi. Nici măcar nu-ţi poţi închipui cât de uşor aderă lumea la proiectul de care îţi tot vorbesc. Dificil a fost numai să le ţin evidenţa! adăugă victorios.

Imediat urmă o singură mişcare bruscă a mâinii în care strângea preţioasele sale foi şi caraghiosul îmi aruncă în faţa ochilor nişte liste peste care-mi căzu greu privirea. Acoperit de un scris indescifrabil şi încadrat de linii al căror contur putea fi numai intuit, cuprinsul fiecărei foi se dorea a fi un tabel. Nume, prenume, adrese, numere de telefon şi funcţii îmi invadară memoria în încercarea de a recunoaşte pe cineva înscris în aceste tabele stranii. Îmi zic că aceste nume şi adrese îmi sunt oricum indiferente şi chiar dacă aş şti pe cineva nu cred că are vreo importanţă pentru mine… însă, probabil pentru acele persoane are, întrucât au ajuns să le fie ţinută nu ştiu ce fel de evidenţa de acest individ periculos de ciudat. Îi înapoiez plictisit hârtiile şi-l privesc ca şi cum acestea nu ar însemna absolut nimic. Întrucât se uită mirat la mine, ţin să-i dau o explicaţie şi-i spun căscând:

- Nu sunt nici pe departe liste cu adeziuni întrucât lipseşte semnătura celor ale căror nume şi adresă aţi înregistrat-o în grafic. Acestea sunt nişte simple tabele nominale pe care le-aş putea întocmi şi eu, dacă aş arunca o privire în cartea cu numere de telefon! continuai pe un ton ironic, care se dorea a fi oglinda unde să-şi descopere chipul acest biet om: de rătăcit sau de mincinos.

- Au semnat prin ceea ce au făcut ori gândit! strigă indignat caraghiosul. Eu nu am nevoie de procese verbale de constatare, întocmite în mod oficial de agenţi, datate şi semnate, care să înregistreze adeziunile, ci numai de fapte şi gânduri… pe care le consemnez eu însumi! Te asigur că împreună cu aşa oameni nu-mi va fi greu să-mi conduc partidul în alegeri spre victoria finală!

Începe să rânjească din senin, etalându-şi dantura neîngrijită, din care luceau câţiva dinţi de aur, de parcă pomenind de partidul său şi-ar

fi amintit de ceva care-l extaziase şi se apucă a-mi vorbi pe un ton superior:

- Mi-a plăcut foarte mult cum sună chestia cu politica şi, de aceea, mi-am permis să împrumut termeni, expresii şi chiar cunoştinţe generale de la oameni care, trebuie să recunosc, sunt experţi în treaba asta. Aşa că mă voi exprima în această manieră atât pentru că-mi place, cât şi pentru ca să mă înţelegi şi tu mai bine, care nu prea eşti isteţ. După cum ştii, universul, încă de la crearea lui, se întemeiază pe un sistem politic bipartid care stă la baza a tot ce există. La începutul începuturilor formam cu toţii un singur partid! Ce-a mai zburat timpul de atunci! La un moment dat, mi-am dorit şi eu să acced în vârful conducerii partidului, dat fiind faptul că şunt cel mai frumos. Mie, mi şe părea că această calitate nu numai că mă recomandă şă ocup cea mai înaltă funcţie, dar eşte şi şuficientă! Mi ş-a cerut şă mă potoleşc, căci pretenţiile mele ar putea provoca o ruptură în partid. Nu aveam cum şă renunţ pentru că, în vederea numirii în funcţia şupremă, înţelepciunea era conşiderată mai preşuş decât frumuşeţea, ceea ce am perceput-o ca fiind în mod evident o piedică majoră în calea ambiţiilor mele de a face carieră. Aşa că şciziunea în cadrul partidului devenişe inevitabilă. Dacă ar fi şă dişcutăm în termeni ştrict politici, atunci geştul meu nu poate fi interpretat decât ca o dorinţă şinceră de a determina o rotire a cadrelor la vârf pentru a revigora partidul. Nu-ţi aşcund că de prea mult bine atât eu, cât şi alţi membri de partid apropiaţi mie începuşem şă ne plictişim. De aceea, am crezut neceşar de a şchimba conducerea prin forţă cu şcopul de a orienta linia politică a partidului spre alte ţeluri măreţe care şă alunge monotonia. Din păcate pentru mine, tentativa mea de a ajunge în punctul maxim al nivelului ierarhic printr-o lovitură de palat a eşuat. Ai auzit probabil că, după această înfrângere, am fost dat afară din partid împreună cu acei care au rămaş fideli cauzei mele, fiind acuzaţi cu toţii de răzvrătire. Ne-au trimiş pe toţi în exil, unde am format un nou partid, care de atunci şi până acum şe află în opoziţie cu şuccesorul partidului primordial aflat din totdeauna la putere. Dar noi conşiderăm că nu ş-a pierdut decât o bătălie şi nu întreg războiul. Aşa că şcopul noştru declarat rămâne cel pe care-l urmărişem încă de pe vremea puciului, şi anume: puterea totală în mâinile mele ca unic şef de partid, fără alţi aşociaţi la conducere. Înşă pentru a ne atinge obiectivul, am foşt nevoiţi şă modificăm tactica politică. Aştfel, din punct de vedere ştrategic, am considerat util de a nu mai foloşi forţa, ci de a ajunge la

putere pe cale democratică, adică având şprijinul poporului, cum şe şpune. Din momentul apariţiei omului pe pământ, alungat fiind din paradiş, au început alegerile care vor dura până la şfârşitul şfârşiturilor. Omul, prin faptele şi gândurile şale din întreaga viaţă, trebuie şă voteze pentru unul dintre cele două partide care şe confruntă. Eu umblu prin lume, fie ca şă şondez opinia celor care trebuie şă aleagă, fie şă fac o numărătoare paralelă a voturilor pentru cei care deja şi-au exprimat opţiunea. Dar, pentru că în perioada şcrutinului este permişă şi campania electorală, mai profit de şituaţie şi de timpul pe care-l am la dişpoziţie pentru a-mi propaga ideile nobile ce vor şă elibereze omul! Lumea trebuie convinşă şă şe întoarcă la originile şale şănătoase! Am şă şfărm lanţurile grele care-l ţin legat pe om de actuala şa condiţie înrobitoare! Am şă-l dăruieşc din nou naturii, făcându-l şă redevină o biată maimuţă, aşa cum, de altfel, îi şade bine! încheie solemn.

Amuţi preţ de câteva secunde, probabil pentru că se gândea intens la ceva anume, după care reluă pe un ton serios:

- Aş vrea să te întreb ceva, iar tu să-mi răspunzi cât se poate de sincer! E adevărat că pe aceste plaiuri de basm, toţi cetăţenii, după cum are fiecare chef, pot să voteze de câte ori vor?

- Domnule, am să fiu cât se poate de onest cu dumneavoastră! Mai întâi doresc să-ţi spun că aşa ceva constituie un grav abuz, fiind aspru sancţionat de lege! Într-adevăr, s-a întâmplat undeva prin ţară, ca în ziua scrutinului, câţiva cetăţeni de-ai noştri, în frunte chiar cu politicienii care trebuiau aleşi, să pornească în plimbare prin diverse localităţi şi să voteze pe la mai multe secţii! Dar ce vă povestesc eu a avut un caracter izolat, iar cetăţenii respectivi, pentru îndrăzneala lor de a frauda alegerile, probabil că acum regretă amarnic fapta lor, suportând rigorile legii!

- Am vrut să mă informez cât se poate de exact asupra acestei chestiuni, pentru că m-am gândit că dacă oamenii, asemenea cetăţenilor de pe aceste frumoase meleaguri, ar putea să voteze de mai multe ori, şi asta, fireşte, în favoarea mea, atunci n-aş mai avea emoţii la numărătoarea finală a voturilor de la sfârşitul veacurilor! Aş fi sigur că se va instaura *respublica diabolica* şi eu mă voi autoproclama împăratul acesteia! Aşa aş avea şi eu timp suficient să pregătesc cum se cuvine festivităţile necesare încoronării! Am să mai meditez asupra acestui subiect care pare foarte interesant…

Îşi încetă pripit limbuţia şi privea într-un punct fix de unde nu-şi mai dezlipi ochii pentru câteva minute în şir, după care tresări agitat, îşi trase o palmă puternică peste falcă, de parcă ar fi uitat ceva, sentoarse spre mine şi-mi zise pe un ton emfatic:

- Dar să revenim asupra unei chestiuni care mă deranjează, pentru că oricum nu cred că ai înţeles măcar un cuvânt din ce ţi-am vorbit despre politică! După cum spuneai adineauri, oricine şi oricând poate să anunţe nu ştiu care anume organe ale statului care o să se lege de activitatea pe care eu o desfăşor de ceva timp şi că aş putea fi chiar dat pe mâna justiţiei.

- Da, dacă se constată ilegalităţi! spusesem pe un ton care se vroia a fi cât mai convingător.

- Deoarece sper că nu ai uitat cine sunt, îţi poţi închipui că eu nu pot fi decât ilegal şi imoral întotdeauna. Nici nu am cum să fiu altfel! Acum cred că te-ai prinş şi de ce nu-mi foloşeşte la nimic nici procedura! Deoarece în ceea ce mă priveşte, nu există nici un fel de lege care trebuie să fie aplicată pentru mine în mod neceşar.

Îmi arunc faţa între palmele larg deschise, căutând parcă adăpost între degetele răsfirate pe întreaga frunte şi constat îngândurat că am ajuns din nou de unde plecasem. Acest caraghios nu se potoleşte şi pretinde în continuare că este diavolul. Îmi spun că pentru a scăpa teafăr din această situaţie delicată, trebuie să-mi păstrez calmul şi să nu par nici măcar o clipă intimidat sau surprins de ceea ce vorbeşte sau face ciudatul personaj de lângă mine.

- Îmi pare rău, însă chiar dacă sunteţi dracul în persoană, atât timp cât aţi săvârşit o faptă care încalcă normele legale sau morale, trebuie să fiţi pedepsit. Dacă nu ştiaţi până acum, vă pot spune eu că, în chiar constituţia ţării, se prevede în mod expres că nimeni nu este mai presus de lege. Aceasta înseamnă că suntem cu toţii egali în faţa legii. Dar, pesemne, dumneavoastră cunoaşteţi toate acestea întrucât cred că aţi participat la vot.

- Nu ştiu exact, nu cred că eram pe aceste meleaguri în acea perioadă, îngână caraghiosul. Însă îţi pot spune sigur că-i imposibil ca eu să fiu anchetat sau arestat de cineva, deşi, după cum îţi spuneam, a fi imoral şi ilegal pentru mine constituie un modus vivendi sau cum s-o fi zicând.

- Domnule, se pare că dumneavoastră nu aţi auzit de forţa de coerciţie a statului! Nu ştiţi ce înseamnă să aveţi de a face cu poliţia, procuratura, judecătoria… şi nici nu vă doresc să fiţi dat pe mâna

acestora. Dar nici nu cred că va fi nevoie să se ajungă până acolo, căci veţi fi încercuit de o armată de funcţionari publici. Atunci vă veţi preda, preferând să mărturisiţi tot ce vor aceştia să audă, decât să fiţi strivit de aparatul de tortură preferat al acestora: procedura birocratică, a cărei forţă dumneavoastră o ignoraţi.

Zâmbind, zănaticul îşi aruncă privirea pe listele pe care le ţinea strâns în mână, îmi întinse sub ochi o foaie şi spuse:

- În acest tabel, după cum poţi şi tu să constaţi, sunt trecute numele, adresa şi funcţia a multora dintre cei, care potrivit normelor voastre legale inspirate dintr-o morală care nu este de origine diabolică, ar trebui să mă cerceteze, ancheteze, judece, condamne şi poate chiar… să mă execute! încheie fraza cu un rânjet larg pe buze. Iată-i aici, punând degetul butucănos pe hârtie şi indicându-mi numele unor persoane, pe câţiva dintre funcţionarii publici din oraşul vostru care, după cum afirmi tu, ar trebui să verifice activitatea desfăşurată de firma mea, pronunţându-se în privinţa legalităţii acesteia! Da… , îmi şi închipui cum ar proceda…, în cele din urmă ne vom împrieteni pe vecie. Eu îi cunosc deja, aşa că întâlnirea va constitui un bun prilej să mă cunoască şi ei pe mine. Eu admit că s-ar cuveni din bun simţ să-i invit pe o terasă şi să le fac cinste măcar cu o bere acestor oameni fideli cauzei nobile a partidului meu, care o susţin cu multă râvnă fără ca eu să le fi cerut asta şi, foarte interesant, fără să pretindă nimic în schimb.

- Nu ştiu ce doriţi să insinuaţi, însă vă asigur că ar proceda ca la orice altă societate comercială din oraş sau chiar din ţară! Eu nici măcar nu cred că îi cunoaşteţi pe aceşti oameni, pentru că, dacă-mi amintesc bine, dumneavoastră nici nu ştiţi în ce oraş sau ţară vă aflaţi! E adevărat că m-aţi întrebat pe mine despre asta, dar nu aţi mai aşteptat răspunsul meu…

- Bineînţeles că ştiu pe unde am poposit, dar mi-ai lăsat impresia că aveai o părere atât de bună despre aceste ţinuturi, încât ai reuşit pentru câteva momente chiar să mă derutezi! Nu mă mai întrerupe şi stai să-ţi spun eu cum se face un control aici chiar în oraşul tău de către aceşti funcţionari pe care îi tot invoci în apărarea legii. Dar asta nu-i nimic, să vezi cu adevărat în ce oraş trăieşti şi apoi să te mai aud eu dacă eşti în stare să scoţi un singur cuvânt!

*

II
Jurnalul unei zile toride

1. În următoarele minute, liniştea parcului se tulbură de vocea răguşită a caraghiosului care se apucă gesticulând, să-mi povestească despre o întâmplare pe care o mai auzisem de câteva ori până atunci, dar căreia nu-i dădusem niciodată crezare.

E vorba de doi funcţionari publici furioşi care într-o dimineaţă trec pragul unei societăţi comerciale oarecare din oraşul unde locuiesc. Îi privesc cu dispreţ pe angajaţi şi îi alungă pe cei aflaţi în secretariat, după care năvălind în biroul directorului îi flutură acestuia pe sub ochi o legitimaţie pe care nu scrie decât atât: funcţionar public şi nimic altceva nu mai contează. Îşi aruncă trupurile grele în fotoliile de mușama neagră, trântindu-şi servietele pe masă şi încep pe un ton imperativ şi în scârbă să-i solicite directorului prezentarea a nu ştiu ce fel de documente contabile. Acesta ştie că un astfel de control ar putea să-i fie fatal, o piramidă de procese-verbale de constatare a unor ilegalităţi chiar fictive în contabilitate, însoţite de amenzi cosmice s-ar înălţa în faţa ochilor în câteva secunde. Da… , îşi spune că nu ştie să fie ceva în neregulă cu firma sa, însă atotputernicii funcţionari publici pot oricând să constate cu legea în mână contrariul şi chiar să-l probeze… Ar fi prea simplu ca să se cadă la învoială de cum aceştia au intrat pe uşă, astfel că trebuie improvizată o scenă pe care să se interpreteze spectacolul adorat de cei doi domni… Dar parcă au venit cu o zi mai devreme decât îi aştepta. Însă acum nu mai are timp să verifice acest amănunt, pentru că este nevoit să-şi joace cât mai repede rolul. De îndată, directorul devine foarte amabil şi le propune noilor sosiţi să bea împreună o cafea şi să-i servească cu o ţigară de calitate. Aceştia par dezinteresaţi, îşi privesc îndelung ceasurile, deşi făcuseră asta de cum se aşezaseră, îl avertizează pe director că ei se află în exerciţiul funcţiunii şi să nu creadă care cumva că … Nici nu apucară să termine ce au de zis şi directorul se simte ofensat, spunând că a fost înţeles în mod eronat, că de fapt aşa obişnuieşte cu oricine îi trece pragul. Însă mai presus de orice nu poate să treacă aşa cu vederea faptul că statul, prin trimişii săi se află chiar în biroul lui, ceea ce înseamnă, conform tuturor cutumelor şi normelor de conduită, că trebuie să aibă loc un protocol, fiind vorba de ceva oficial. Din aceste motive organizatorice a făcut propunerea şi nu pentru că ar avea ceva ascuns.

Întrucât consideră că nu poate încălca tradiţia, insistă în continuare pentru respectarea protocolului. Cei doi îşi fac semne din priviri, îndelung exersate de când sunt împreună în acelaşi serviciu şi admit că argumentaţia e cât se poate de corectă. Imediat directorul îşi cheamă secretara şi comandă ţigările şi cafeaua. Dar până fierbe cafeaua, trec minute bune în care trebuie să se discute orice, exceptând scopul declarat al venirii celor doi domni în birou. Începe să se discute despre politică, directorul însuşindu-şi de fiecare dată punctul de vedere comun al musafirilor, iar când aceştia îşi exprimă opinii diferite, era neutru, încercând să fie împăciuitor. Îmbrăţişase cu atâta ardoare convingerile celorlalţi, încât aproape uitase că votase în alegeri exact invers. Dar ce n-ar fi făcut ca să-i supravieţuiască firma, ferind-o de fatalul control? Ar fi admis orice ar fi spus noii sosiţi chiar şi despre persoane pe care le aprecia şi care acum dintr-o dată deveniseră nişte nimeni. Nu avea importanţă dacă era vorba de cetăţeni onorabili ai oraşului, pe care nu-i cunoscuse niciodată sau poate de prieteni vechi, pe care-i cunoştea încă din copilărie ori de rude foarte apropiate. În acele momente, pe care le aprecia ca fiind decisive, orice avea un preţ pe lumea asta. Nu mai exista nici o valoare morală la care trebuie să se raporteze neapărat şi se simţea eliberat de orice constrângere a vreunei norme pe care ar fi trebuit să o încalce.

Dar iată că intră secretara care, mestecând gumă, zâmbeşte întruna şi pune tacticos tava cu ceşcuţele de cafea pe masă, îi serveşte pe toţi trei şi iese, pregătindu-se să asculte de după uşă întreaga discuţie care urmează. Dacă va fi surprinsă de cineva, i se va explica imediat curiosului că secretara trebuie să audă tot ce se vorbeşte, ca să-i aducă aminte directorului în caz că acesta uită ceva anume. Însă azi directorul nu are chef ca vreun angajat să ştie ceva despre cele discutate în birou şi pune la radio nişte muzică ale cărei ritmuri umplură repede încăperea. Enervată, secretara se prăbuşeşte în scaun şi se apucă plictisită să-şi îngrijească unghiile peste măsură de lungi şi lucioase deasupra biroului. Apoi se gândi că ar fi bine să-şi facă somnul de frumuseţe la serviciu, pentru că acasă nu are timp, aşa că-şi puse capul frumos ca de păpuşă pe birou şi adormi.

Încep să-şi bea cafeaua, sorbind câte puţin, dar zgomotos, şi să tragă din ţigară, făcându-se cât mai comozi în fotolii… Atmosfera încordată a primelor clipe ale întâlnirii pare să fi dispărut şi directorul se apropie de musafiri cu fruntea descreţită, aşteptând parcă ceva

anume…, probabil să plece controlul. Dar managerul ştie că asta n-are cum să se întâmple aşa de repede şi oricum poate fi interpretat ca un semn rău, în sensul că reprezentanţii administraţiei publice s-au simţit jigniţi şi au plecat supăraţi cu promisiunea făcută printre dinţi că o să mai revină. Îşi aminteşte cu nostalgie când, demult de tot, protocolul se reducea numai la cafea, ţigări şi eventual câteva pişcoturi cu şampanie. Însă în timp pretenţiile trimişilor statului au crescut, astfel că a trebuit să ţină seama în permanenţă de noile lor gusturi pentru a fi în pas cu moda, cum se spune. Încearcă să se gândească la un singur avantaj de pe urma modificării continue a cerinţelor protocolare şi nu găseşte decât că relaţiile dintre stat, reprezentat de diverşi funcţionari, şi cetăţeni impun respectarea unei etichete protocolare foarte rafinate, care se înscrie în tradiţia locului.

După ce terminară cafeaua şi ţigările, funcţionarii îşi amintesc din senin pentru ce au venit şi solicită din nou, pe un ton politicos de această dată, documentele contabile. Directorul îşi loveşte puternic obrazul cu palma şi se întreabă cum de a uitat de bomboanele de ciocolată şi de apa minerală? Răspunde că prezenţa distinşilor domni l-a marcat atât de profund, încât şi-a pierdut capul undeva prin nori, pe unde simte că pluteşte acum. Au pălăvrăgit despre politică, dar ce este astăzi o discuţie serioasă dacă nu se vorbeşte şi despre sport? Au urmărit meciul de fotbal de aseară? Desigur, cei doi povestesc aproape întreg meciul, fiecare fază este analizată în detaliu şi se apucă să noteze evoluţia fiecărui jucător. În final îşi exprimă satisfacţia că a învins echipa favorită chiar dacă a fost dezavantajată de arbitri, iar directorul împărtăşeşte sincer alături de ei bucuria victoriei, deşi întotdeauna a fost un suporter înfocat al clubului de fotbal învins. După ce fusese înghiţită şi ultima bomboană se aşternu tăcerea, iar funcţionarii îşi aduc aminte că au un program foarte încărcat, astfel că biroul se umplu din nou de detestabilele cuvinte: *Prezentaţi documentele!* În aşteptarea lor, unul dintre funcţionari începu să se privească în masa lăcuită aranjându-şi frizura, iar celălalt îşi scoase din buzunar o pilă pentru unghii.

Da…, era semn că cei doi domni ar dori să mai stea şi directorul înţelesese că astăzi eticheta impusă de protocol trebuie respectată cu stricteţe până la capăt. E o sarcină dificilă, pentru că nu cunoaşte gusturile rafinate al fiecărui funcţionar, aşa că se scuză pentru o clipă, consultându-şi agenda specială pentru a se edifica asupra acestui detaliu esenţial. Îşi notează repede câte ceva din agendă pe o bucată de

hârtie. Năvăleşte peste secretară, o trezeşte din somn, îi înmânează o listă şi un teanc imens de bancnote, trimiţând-o urgent la cumpărături. Apoi se întoarce la musafirii săi şi le spune că astăzi e momentul prielnic ca în cinstea zilei de naştere a soacrei sale, care este tocmai peste trei luni, să închine cu reprezentanţii statului un pahar de whisky cu gheaţă. O, cât de bucuros poate fi ginerele pentru că a reuşit ca la sărbătorirea soacrei sale să fie prezent şi statul prin trimişii săi. Nici nu mai stă pe gânduri şi managerul le cere umil iertare funcţionarilor că a profitat de calitatea lor în interes strict personal. Dovedindu-şi mărinimia, cei doi acceptă scuzele şi admit prin semne că a bea un pahar de tărie în condiţiile amintite nu poate fi decât o chestiune de bun simţ. Amândoi sunt căsătoriţi şi-l înţeleg foarte bine pe director că este ceva esenţial pentru atmosfera din sânul familiei ca ginerele să se gândească în permanenţă la soacră. Însă a bea fără a mânca nu se ridică la înălţimea grandioasei sărbători de familie şi astfel, de îndată masa din birou se acoperă de tăvi încărcate cu aperitive, icre negre, salate asortate, fripturi şi câte şi mai câte bunătăţi… înşirate atent de secretară, al cărei corp încadrat cu forme perfecte este admirat îndelung de musafiri. Din paharul închinat în cinstea soacrei, se trece apoi la toţi ceilalţi membrii vii ai familiei directorului, după care sunt pomeniţi şi cei morţi şi astfel se termină sticla de whisky. Abia se scurg câteva zeci de minute de când funcţionarii publici trecuseră pragul sediului societăţii decişi să pună capăt ilegalităţilor din firmă şi iată că au ajuns să stea la aceeaşi masă cu inamicul economiei oraşului ca nişte vechi prieteni. De acum, directorul nu mai este nevoit să inventeze nu ştiu ce fel discuţii sofisticate, căci împleticindu-li-se limba în gură, cei doi domni se apucară să povestească despre deosebita importanţă a funcţiei pe care o exercită în asanarea morală a mediului economic local. În nici un caz, ei nu pot admite ca neplata taxelor şi a impozitelor oricare ar fi cuantumul acestora, să afecteze bugetul, mai ales că întotdeauna au de suferit educaţia şi sănătatea.

Astăzi chiar au încercat să-şi îndeplinească nobila misiune, bătând la porţile societăţilor comerciale care se află în fruntea listei cu datorii faţă de buget. Citiseră un articol îngrijorător în presă şi s-au gândit să rezolve problema acum pentru totdeauna, fără a face nici un fel de concesie nimănui.

Dar fuseseră lipsiţi de inspiraţie, căci firmele a căror documente contabile au dorit să le verifice sunt proprietate de stat, cu un impresionant număr de personal. Nu-i un secret că aproape fiecare

familie din oraş are angajat măcar pe cineva în aceste întreprinderi, iar salariul obţinut constituie adesea unica sursă de câştig, care de-abia acoperă strictul necesar. Au fost numai la un pas să încalce chiar ordinul şefului care îi instrui încă de la începutul anului, ca nu cumva să se atingă cineva de societăţile comerciale de stat, chiar dacă restanţele lor privind plata taxelor şi a impozitelor acoperă aproape în întregime datoria faţă de buget a tuturor firmelor private din oraş. De altfel, conducerea acestor zeloşi funcţionari fusese contactată telefonic de câteva ori chiar de către şeful administraţiei publice locale care îi ordonase că trebuie evitată prin orice mijloc verificarea sectorului economic public din oraş. În nici un caz, mai ales acum în pragul alegerilor locale, nu putea fi făcut un control serios. E cât se poate de sigur că aşa ceva ar fi evidenţiat atât starea falimentară a firmelor, determinând implicit concedierea personalului, cât şi managementul defectuos, ceea ce este absolut imposibil, pentru că nici directorii şi nici cei care i-au numit în această funcţie, trimişi ai statului printre cetăţeni, nu au cum să greşească.

În cele din urmă, cei doi funcţionari publici au fost ajutaţi să nu încalce ordinele superiorului şi să fie acuzaţi de gravă insubordonare, de către angajaţii unei întreprinderi de stat pe care doreau să o controleze chiar de la prima oră a dimineţii. În momentul în care cei doi distinşi domni au fost recunoscuţi de către femeia de serviciu şi paznic, aceştia au alarmat întreg personalul care a pus mâna pe pietre, bâte şi a dezlegat câinii din lanţuri, asmuţindu-i asupra intruşilor. Au scăpat teferi, unul escaladând un zid, iar celălalt, mai gras, trecând printr-o spărtură a gardului, după care s-au refugiat în curtea casei unui cetăţean. Dar adevărul e că, ţinând seama de îndelungata lor experienţă, aceştia prevăzuseră posibilitatea de a nu fi primiţi într-un mod ospitalier de către personalul întreprinderii şi de aceea veniseră cu o oră mai de vreme în recunoaştere, pentru a face o spărtură în gardul unităţii şi pentru a se înţelege cu o persoană de prin împrejurimi care să-i adăpostească în caz de nevoie.

Directorul îi priveşte şi este pe deplin convins de greaua încercare prin care trecură cei doi distinşi domni, când aceştia îi arătară pantalonul sfâşiat de colţii ascuţiţi ai unui câine şi pantoful rupt în sârma ghimpată. După ce oftează adânc, afundându-se în fotoliile comode, funcţionarii publici îi propun directorului să închine împreună cu ei un pahar. În cinstea cui? Evident, în cinstea femeii de serviciu şi a paznicului care au sesizat greşeala celor ce veniseră în

control, de a încălca însăşi porunca şefului administraţiei, tatăl tuturor funcţionarilor publici din ţinut. Nu ar fi fost iertaţi niciodată dacă ar fi nesocotit ordinul sfânt al celui mai de seamă trimis al statului printre umilii cetăţeni ai acestei zone. Ar fi fost excomunicaţi, părăsind această frumoasă familie în care cu toţii se înrudeau, năşindu-se unii pe alţii ori copiii lor căsătorindu-se între ei, astfel că nici o numire sau avansare în funcţie a cuiva nu li se păruse a fi vreodată străină. Dacă ar fi studiat arborele genealogic al fiecăruia, probabil că ar fi identificat, în urmă cu câteva generaţii, un ascendent comun din care se trag toţi: un strămoş al celui care se află în fruntea administraţiei publice locale. Însă cel mai cumplit era faptul că ar fi fost nevoiţi să se refugieze cu întreaga familie într-un alt ţinut, căutând protecţia reprezentantului suprem al statului de pe acele meleaguri. Asta numai pentru a nu fi ajunşi de mânia părintelui birocraţiei de pe aceste plaiuri care s-a simţit trădat şi de a cărui răzbunare nu scapă nimeni.

Îi spuseră directorului că după ce şi-au revenit, trăgându-şi sufletul pentru câteva ore pe o terasă, cei doi s-au jurat în faţa micilor şi a halbelor cu bere de a-şi continua nobila misiune de luptă contra economiei ilicite, numai că au schimbat strategia. Vor începe să controleze drastic firmele mici şi mijlocii care nu au datorii faţă de buget. Vor face astfel încât să aducă în pragul falimentului două-trei asemenea întreprinderi verificate pentru a arăta întregului oraş că, dacă firmele care funcţionează legal pot fi atât de uşor închise, soarta societăţilor comerciale cu datorii este cumplită, chiar dacă nu se ştie când se va împlini acest destin. De altfel, şi-au propus să pornească această campanie, chiar din momentul în care vor părăsi terasa. Îşi ziseră că, în mod indubitabil, acest jurământ reprezintă un nou început pentru viaţa economică a oraşului şi că aplicarea strategiei, de inspiraţie revoluţionară, va determina profunde transformări socio-politice, asigurând fericirea şi bunăstarea întregii comunităţi. Şi pentru ca acest moment deosebit de important pentru istoria oraşului să fie sărbătorit aşa cum se cuvine potrivit obiceiului locului, amândoi s-au gândit să compună o poezie. După câteva minute de ceartă pe tema peticului de hârtie pe care trebuia scrisă poezia, pe nota de plată sau pe şerveţel, în final căzură de comun acord că asemenea unor adevăraţi poeţi, versurile urmau să fie scrijelite cu un cui pe masa pe care mâncaseră. Nu mai zăboviră deloc şi au solicitat chelnerului să elibereze masa de pahare şi farfurii şi să scoată cuiul bătut în poarta terasei de care era agăţat meniul

zilnic. Sperau ca ospătarul să înţeleagă însemnătatea acestui moment istoric pentru oraşul său şi să nu fie uimit atunci când îi vor cere să le împacheteze masa pe care au compus poezia pentru a o lua cu dânşii. Aceşti distinşi doi domni cred în mod sincer că, peste câteva decenii, masa va fi expusă la muzeul de istorie, atunci când generaţiile viitoare vor conştientiza că această zi fierbinte de vară nu a fost una obişnuită, aşa cum pare să se scurgă astăzi pentru toţi cetăţenii. Îşi imaginează cum bulevarde, şcoli şi pieţe vor purta numele lor, iar centrul oraşului va fi dominat de o imensă statuie înfăţişându-i pe cei doi funcţionari publici gândind. Îşi zic că nu mai e timp de pierdut şi trebuie să compună repede poezia în care se va regăsi esenţa întregii strategii, pe care trebuie să o aplice pentru fericirea şi bunăstarea urbei. Se apleacă asupra mesei şi încep să-şi frece mâinile, apoi tâmplele, din ce în ce mai des, până când au adormit. Amândoi căzură într-un somn adânc, iar când sforăiturile lor începură să deranjeze pe ceilalţi clienţi ai terasei, chelnerul îi trezise, aşezând zgomotos pe masă farfuriuţa pe care se afla nota de plată. Desigur, o notă de plată ca oricare alta, în care bacşişul era deja inclus. Brusc tresăriseră şi şi-au amintit că aveau de scris o poezie. Au convenit ca această sarcină să apese pe umerii posterităţii, în timp ce dânşii se vor dedica strict laturii practice, trecând imediat la fapte chiar din clipa în care vor părăsi terasa. Se ridică de la masă şi încep să se îndrepte spre poartă, când sunt strigaţi şi ajunşi din urmă de către ospătar care le flutură pe sub nas nota de plată neachitată. Îl măsurară cu privirea pe chelner, nevenindu-le să creadă că au ajuns să trăiască asemenea momente penibile. Îşi traseră unul altuia câte o palmă pentru a vedea dacă nu cumva visează. Au auzit că, undeva departe, se mai întâmplă unor trimişi ai statului, care lucrează pentru istorie, să li să pretindă să plătească biletul de călătorie în mijloacele de transport, nota de plată la restaurant sau orice altceva care, aici, li s-ar cuveni prin natura funcţiei pe care o exercită. Ştiu că astfel de obiceiuri aparţin unor ţinuturi de basm de peste mări şi ţări şi că amintirea lor se păstrase în memoria colectivă sub forma unor legende publicate prin legi. Dar pe aceste meleaguri însorite şi greu încercate de istorie, de bunăstarea şi fericirea funcţionarului public depinde însăşi existenţa statului. Nu-i nici un secret că în aceste ţinuturi, statul reuşi să supravieţuiască, indiferent de forma pe care i-o impuse evoluţia istorică, tocmai datorită faptului că se identificase cu persoana funcţionarului public.

De aceea, încă de la început, întreaga comunitate conştientizase imensa primejdie de a ţine pe reprezentanţii statului în mizerie şi

ignoranţă. Astfel, fiecare cetăţean, atunci când doreşte să se adreseze organelor statului, ştie că are onoranta îndatorire de a depune ofrande pe biroul funcţionarului care urmează să-i soluţioneze cererea. O asemenea tradiţie trebuia păstrată cu sfinţenie pentru eternitate de către toţi, ceea ce însemna că era imposibil de a se permite cuiva să încalce drepturile naturale ale celor doi distinşi domni.

Acestui ospătar cu apucături care pun în pericol chiar siguranţa naţională trebuia să i se dea o lecţie dură pentru întreaga viaţă. Dar chelnerul era prea mărunt pentru a i se revela ce înseamnă cu adevărat atotputernicia trimişilor statului, aşa că urma să i se arate numai un semn. Lăsând impresia că ar căuta nişte bancnote prin portmoneu pentru a achita nota de plată, funcţionarii publici scot, parcă din greşeală, legitimaţiile de serviciu. A fost momentul în care chelnerul s-a luminat şi a început să-şi ceară scuze. Cei doi îl priviră pe ospătar, umpluţi de scârbă de ceea ce li se putuse întâmpla, şi plecară, în urma lor auzind-se din ce în ce mai încet vocea tânguită a chelnerului care repeta întruna că nu a ştiut pe cine are onoarea să servească la masă, că nu o să se mai petreacă niciodată aşa ceva, că sunt oricând bineveniţi, că are de întreţinut singur o familie numeroasă, că a fost părăsit de soţie pentru un nimeni şi câte şi mai câte. Dar pe cei doi distinşi domni, nimic nu-i mai putea abate din drum şi s-au îndreptat cu paşi grăbiţi şi decisivi spre sediul firmei unde se află acum.

Aceşti funcţionari publici se destăinuiesc directorului, spunându-i că au fost profund jigniţi de către chelner şi deja au întocmit o listă neagră cu firmele care trebuie lichidate pentru a servi ca exemplu celorlalţi agenţi economici din oraş. Evident, în capul listei se află chiar terasa unde trimişii statului, preocupaţi de prosperitatea întregii comunităţi, nu au fost recunoscuţi de către ospătar. În privinţa chelnerului nu se poate trage decât o singură concluzie pe deplin justificată: este membrul unei reţele organizate cu scopul de a-i enerva pe trimişii statului printre cetăţeni, distrăgându-le atenţia de la problemele majore ale oraşului care trebuie rezolvate urgent şi sabotând prin asta însuşi statul. Dar nu asemenea cetăţeni lipsiţi de simţul datoriei civice îi înspăimântă pe cei doi domni, ci faptul că existenţa statului este primejduită de o boală rară răspândită printre câţiva dintre funcţionarii publici. Au fost organizate numeroase dezbateri privind originea şi modul de transmitere, iar specialiştii au căutat să-i liniştească pe reprezentanţii statului, afirmând că boala nu este decât în mod excepţional contagioasă. Amândoi încep să-i povestească directorului

cum sunt nevoiţi să suporte crizele unui coleg de birou care concepe să muncească voluntar peste norma impusă fără să urmărească vreun interes personal. Au răscolit prin arhivă, au întrebat bătrânii şi nu s-a mai auzit niciodată, de la apariţia statului şi până în prezent, ca un funcţionar public să-şi îndeplinească atribuţiile în mod dezinteresat şi pe deasupra să lucreze suplimentar în mod gratuit.

Din cauza acestui coleg, în fiecare zi, în fumoar, tribunalul, format din câţiva angajaţi zeloşi, este convocat pentru a dezbate cazul. Desigur, procedura prevede ca acest coleg să fie judecat în lipsă, pentru a nu se putea apăra, neavând astfel cum să afle şi sentinţa. Esenţial mai este şi faptul că, având în vedere tradiţia tribunalului, în timpul programului de muncă, membrii săi trebuie să se prefacă faţă de cel judecat că nu s-a întâmplat nimic şi chiar ar fi absolut normal să-i spună că-l admiră foarte mult pentru ceea ce face.

În această speţă, în pronunţarea sentinţei care a fost destul de dură, s-a ţinut seama şi de câteva circumstanţe agravante ale inculpatului: nu acceptă ofrande depuse pe birou, nu lipseşte niciodată de la serviciu şi nu admite să piardă timpul de muncă fără justificare. În unanimitate, membrii tribunalului au decis, ca pedeapsă pentru condamnat, să-i fie atribuite în ultima zi prevăzută de lege, spre sfârşitul programului de lucru, toate cererile care trebuie soluţionate urgent, să fie puse pe seama lui toate problemele care nu au fost rezolvate, şi să nu mai fie propus niciodată pentru avansare în grad sau mărire de salariu.

Directorul stă şi ascultă fără a-i întrerupe, însă îl necăjeşte o întrebare încă de la început, la care nu îndrăzneşte să afle răspunsul: pentru ce anume au venit? Au fost trimişi de către cineva să facă un control pentru a amenda firma şi a o pune astfel în incapacitate de plată, urmând să fie executată silit? Ori poate au trecut pe aici ca în fiecare lună să primească un plic în care se ascund câteva bancnote inocente şi valoroase în acelaşi timp? Demult, un vechi prieten, care ajunse cel mai influent politician din judeţ, îl invitase într-o după amiază la masă şi îi propusese să-i preia afacerea. Întrucât aproape întreaga sa viaţă e legată de această firmă, nu avea cum să accepte şi-l refuzase politicos. Dar la sfârşitul mesei, deşi îl asigurase de sincera sa prietenie, politicianul îi spuse zâmbind că avea să regrete amarnic faptul că nu acceptase oferta. De atunci, deseori se gândi la cuvintele vechiului său prieten pe care nu ştia cum să le interpreteze: sfat sau ameninţare. Nu are decât o singură variantă pentru a afla: să-i îmbete

pe cei doi până când aceştia singuri vor mărturisi scopul venirii lor. Împotriva teribilei metode de tortură publice, procedura birocratică, directorul are unica salvare, protocolul. Deci nu trebuie decât să invoce obiceiul pământului şi nu doar că va supravieţui, dar poate va afla şi câte ceva din mecanismul controalelor. În cele din urmă, gâtuit de emoţii, directorul încearcă să-i descoase politicos pe cei doi domni care, ca arşi, sar de pe fotolii, scoţându-şi ameninţător procesele-verbale de constatare şi cătuşele. E limpede că nici astăzi directorul nu va şti pentru ce anume au venit funcţionarii publici şi înţelegând că spectacolul se apropie de sfârşit le înmânează obişnuitul plic. Adevărul e că, de data aceasta, nu prea e umflat plicul, căci, din cauza taxelor şi impozitelor majorate pe care a trebuit să le plătească către bugetul de stat, nu a fost de unde… Brusc, toţi trei au redevenit veseli, se îmbrăţişează, iar gazda pune nişte muzică specifică acestui moment fericit. Se aud acordurile duioase ale unui vals, după care urmează un tangou pătimaş. Întrucât trebuie să respecte eticheta protocolară până la final, directorul îi invită pe rând la dans pe cei doi distinşi domni. După vals şi tangou, funcţionarii publici se scuză că nu mai pot sta să chefuiască.

După ce-şi drese glasul tuşind, directorul le promise celor doi distinşi domni că luna viitoare când vor veni din nou în control, le va pregăti o frumoasă surpriză. Deoarece trimişii statului insistară încât ajunseră chiar să-l ameninţe pe director, acesta nu mai avuse încotro şi le spuse că are de gând să cheme un pictor, care să le facă portretele, tablourile urmând să fie expuse în biroul său. Într-atât fură de impresionaţi funcţionarii publici, încât se apucară să-l îmbrăţişeze strâns pe director şi să-l sărute pe frunte. Această scenă nu scăpă salariaţilor adunaţi prin preajmă, care, peste măsură de emoţionaţi, începură să aplaude şi să plângă. A sosit clipa despărţirii, iar directorul politicos îi conduce pe cei doi, sub privirile îngăduitoare ale angajaţilor, până la maşina firmei pusă întreaga zi la dispoziţia trimişilor statului. Îşi iau rămas bun cu invitaţia făcută insistent în numele întregului personal că sunt aşteptaţi şi altădată. În final, nu uită să-i salute pe cei doi cu tradiţionalul: *Viaţă lungă şefului administraţiei, părinte ocrotitor al tuturor funcţionarilor publici de pe aceste meleaguri!* Mai adăugă de la el: *Trăiască birocraţia eliberatoare în frunte cu cel mai iubit fiu al ei!* ceea ce făcu o plăcere deosebită celor doi.

Epuizat, directorul se întoarce în biroul său şi-i ordonă secretarei să nu-l deranjeze nimeni. Îşi aruncă privirea pe calendar şi îşi spune că nu mai înţelege nimic. În calendar, încercuită cu roşu, este ziua de mâine când ar trebui să-şi facă apariţia controlul. Îşi aminteşte chiar că alaltăseară îi telefonase un amic, care-l anunţa în legătură cu un iminent control, însă îl avertizase pentru ziua de mâine. Mai fu înştiinţat că va fi sancţionat contravenţional oricum, căci prin târg se răspândise, cu iuţeala vântului, zvonul că funcţionarii trebuiau să-şi realizeze uriaşul plan de încasat amenzi. Astfel că, pentru a-şi îndeplini misiunea, trebuia să fie amendată orice firmă din oraş, chiar dacă nu se constata nici o ilegalitate.

Începe să verifice în agenda personală şi se opreşte asupra unor însemnări pe care le citeşte cu atenţie. Îşi duce mâna la frunte, după care scoate un oftat prelung plin de amărăciune. Mâhnit, îşi dă seama că a fost vorba azi de un control inopinat al unor funcţionari care trebuiau să apară peste o săptămână. Deci mâine va fi făcut un alt control de către alţi reprezentanţi ai statului care vor solicita alte documente decât colegii lor de astăzi. Dar există o problemă care trebuie rezolvată urgent, în situaţia în care plicul salvator pregătit pentru mâine a fost înmânat azi trimişilor statului. Îşi freacă nervos tâmplele întrucât este nevoit să împrumute numaidecât o sumă de bani consistentă, dacă vrea să supravieţuiască firma şi el să nu ajungă pe mâna organelor de cercetare. Înainte de a face împrumutul, trebuie să-şi noteze în agendă că peste o săptămână, când vor apărea din nou cei doi domni de astăzi, va închide cu lacătul uşa sediului firmei sau va fi nevoit să-şi ia concediu medical. De asemenea, întrucât funcţionarii publici sunt obsedaţi de a repeta aceeaşi poveste, pe o singură foaie, directorul face un scurt rezumat cu privire la cele discutate azi. Îşi propuse ca în fiecare seară, pentru a fi pe plac trimişilor statului, să încerce cât de cât să memoreze din cele spuse astăzi de aceştia. Astfel, la următorul control, directorul va avea iniţiativă, ştiind cum să umple timpul mort cu discuţii interesante, fără a mai fi nevoit să improvizeze. Dar mai ales trebuia să reţină că întotdeauna funcţionarii publici detestă surprizele, chiar dacă sunt plăcute.

Deşi mai e mult până la amiază, îi spune secretarei să trimită întreg personalul acasă. Dorea să fie singur şi să-şi pună ordine în gânduri. Se plimbă pe coridoarele firmei să se asigure că vor pleca cu toţii. Îl obosise această întâlnire de câteva ore în care din politeţe trebui să mănânce şi să bea, deşi se afla sub tratament medical. Însă în mod

special fusese nevoit să asculte şi să aprobe de fiecare dată ceea ce povestiră cei doi distinşi domni care nu demult părăsiseră sediul firmei sale. Ar fi dorit să uite de tot ce se petrecuse în urmă cu zeci de minute.

Se reîntoarce în biroul său, îşi toarnă un pahar de whisky cu multă gheaţă şi plonjează în fotoliul preferat de lângă fereastra larg deschisă. Admiră muşamaua neagră a fotoliului ce imită pielea în care se scălda lumina fierbinte a unei zile de vară. Îşi aruncă privirea însetată pe fereastră pentru a sorbi din seninul cerului care îi liniştea sufletul. Ar fi vrut să adoarmă şi să viseze ca în copilărie ceva frumos, după o întreagă zi de joacă. Încercase în zadar să provoace somnul, afundându-se în fotoliu şi ţinând strâns ochii închişi minute în şir. Aşează paharul cu tărie pe o măsuţă lăcuită din apropiere, iar când se aplecă deasupra acesteia îşi privi chipul. Arătă cu degetul spre faţa străină care se oglindea în luciul măsuţei şi strigă uimit către aceasta: cine eşti?

Îşi roti ochii speriaţi prin încăperea biroului şi se linişti: era singur, iar chipul pe care nu-l recunoscuse era al său - semn că-şi jucase foarte bine rolul încât ajunse chiar să ia înfăţişarea oricărui alt director de firmă disperat care trebuia să facă faţă unui control al funcţionarilor publici. Izbi cu putere scrumiera de cristal de măsuţă, prefăcând-o în ţănduri. Împrăştiate pe tot covorul, mângâiate de lumina puternică de afară, cioburile se prefăcură în mărgăritare. Privindu-le, îşi spuse că viaţa e mult prea ciudată, amintindu-şi că, după ce-şi încununa studiile de filozofie cu titlu de doctor în ştiinţe, ar fi vrut să împărtăşească din cunoştinţele sale tuturor cetăţenilor, dar oraşul în care trăia nu prea avea nevoie de aşa ceva, astfel că nu-i putuse asigura decât un loc de profesor la un liceu industrial, unde să predea tehnica confecţionării măturilor şi a făraşelor… Din orgoliu, n-acceptă acel post şi se apucă de afaceri, crezând că va avea mai mult succes, dar se pare că trebuie să îndure şi aici tot felul de umilinţe…

Se întinse pe jos şi culcat pe spate privea tavanul pe care se jucau razele reflectate de soare şi cioburi deopotrivă. Dacă nu putu adormi în fotoliul său preferat, i se păru că acolo lungit pe covor, în mijlocul magicelor oglinzi e un loc perfect măcar pentru a visa cu ochii deschişi. Ar fi vrut să-şi închipuie că se află undeva pe vârful unui munte, iar deasupra sa nu e decât cerul înstelat, dar grijile nu-l lăsau în pace, punându-l pe gânduri. Era limpide că întâlnirea cu funcţionarii publici îi tulbură sufletul. Însă ce anume să fi fost atât de supărător din ce discutase cu trimişii statului? Îşi amintise fiecare cuvânt spus,

fiecare gest făcut de cei doi distinşi domni din momentul în care năvăliră în birou şi până părăsiră sediul firmei sale. În cele din urmă, analizând tot ce se vorbise, inevitabil se opri cu gândul acolo unde se temea cu adevărat. Dacă din acest oraş cineva vrea să facă vreun rău firmei sale, nenorocirea nu se poate întâmpla fără aprobarea clasei politice a oraşului în fruntea căreia se află vechiul său prieten. Simţea nevoia să se relaxeze şi îşi propusese să se plimbe aiurea prin oraş.

2. De cum ieşi din sediul firmei îl copleşi un val de căldură înăbuşitoare, aşa că n-avu încotro şi-şi dezlegă cravata de la gât, după care îşi descheie primii doi nasturi de sus de la cămaşă. Apoi îşi suflecă mânecile şi, ferindu-se de lumina orbitoare a soarelui, duse mâna dreaptă deasupra ochilor pentru a putea privi în depărtare. În miez de vară, soarele apocaliptic încingea betonul cenuşiu al oraşului, îndemnând parcă la desfrâu şi minciună. Deasupra oraşului pluteau zgomote şi culori stridente care făceau şi mai apăsătoare această zi de vară. Asfaltul fumegând înghiţea paşii grăbiţi ai trecătorilor, prizonieri ai propriilor umbre.

Începu să păşească încet de-a lungul trotuarului acoperit de umbra clădirilor, când i se păru că este urmărit. Se opri din mers şi se întoarse brusc, însă nu observă decât câţiva trecători grăbiţi şi indiferenţi. Îşi coborî apoi privirea şi văzu chiar lângă picioarele sale o javră care stătea aşezat cu limba scoasă de un cot. Era câinele care păzea noaptea sediul firmei şi care se ţinuse după director de cum acesta părăsi birourile. Degeaba încercă să-l alunge, răstindu-se la el şi prefăcându-se că-l loveşte, potaia nici măcar nu părea să se sinchisească. Ba chiar la un moment dat se apucă să se scarpine de purici, după care se lungi lângă cel pe care-l credea a-i fi stăpân. Dar directorul vroia să fie singur cu orice preţ şi nu avea nevoie de compania nimănui şi mai ales de aceea a unui câine vagabond.

Intră grabnic pe cea mai apropiată uşă deschisă, iar întâmplarea face să fi nimerit într-un magazin alimentar. Încă de când trecu pragul, simţi binefăcătoarea răcoare a aerului condiţionat, după care, făcându-şi loc prin mulţime, se îndreptă către frigiderul cu apă minerală. Apucă strâns cu mâinile preţioasa sticlă şi căută în zadar cu privirea o casierie liberă. Asemenea unor uriaşe tentacule de caracatiţă, cozile formate la casierii din clienţii magazinului fremătau nervoase, îngroşându-se

continuu. Hipnotizaţi de vocea din spoturile publicitare care le poruncea prin difuzoare să cumpere tot, clienţii goneau disperaţi printre rafturi pentru a pune mâna pe diverse produse. Nu arareori se iscau certuri sau chiar bătăi între cumpărătorii care puseră ochii pe aceeaşi marfă.

Directorul îşi pierdu răbdarea şi, închizând ochii, setea îl făcu să bea dintr-o înghiţitură apa minerală. Se aşezase pe o navetă de bere goală pentru a se odihni, când se trezi înconjurat de paznicii magazinului. Nici n-avu timp să se mire că, după ce-i pulverizaseră ochii cu spray lacrimogen, paznicii se apucară să-l lovească în stomac cu bastoanele până se prăbuşi. Apoi l-au dus undeva la subsolul clădirii, iar după ce îşi recăpătă vederea, patronul magazinului, ditamai namila, îi arătase directorului pe monitor înregistrare video cum fusese surprins bând apă minerală fără să plătească. De nervi şi supărare, patronul nu se mai putu abţine şi izbucni într-un plâns de-ţi sfâşia inima. Îşi ştergea mereu lacrimile cu manşeta şi sughiţând îi cerea directorului să i se facă milă de el şi să nu mai fure din magazinul său. Nici măcar cu gândul nu poate suporta aşa ceva, căci a-l fura sau a încerca să-l furi presupune a lovi în demnitatea sa de negustor cinstit şi chiar în ceea ce înseamnă comerţul civilizat al oraşului.

În fiecare noapte, în loc să-şi facă somnul, îşi imaginează cum hoţii îl pândesc să adoarmă ca pentru apoi să-i spargă magazinul şi să-l prade. În ziua de astăzi nu mai poţi avea încredere în nimeni, nici chiar în persoane care ţi se par inofensive şi cu mult bun simţ. În urmă cu doar o săptămână, după ce a stat la pândă câteva luni, a prins o bătrânică furând o pâine. A fost milostiv şi nu a dat-o pe mâna anchetatorilor şi a judecătorilor ca să o arunce în închisoare, unde să-i putrezească oasele. Nu i-a luat băbuţei decât pantofii din picioare, ca să-şi poată recupera prejudiciul. Avea nevoie de curelele de piele de la încălţări, ca să facă o lesă câinelui său, pe care l-a desemnat prin testament ca unicul lui moştenitor, după ce-şi renegase întreaga familie. Oricum e vară şi nu are ce să păţească nimic grav bătrânica, dacă a fost nevoită să se înapoieze acasă desculţă. Nu ascunde faptul că, fără falsă modestie, este poate cel mai de seamă campion al generozităţii de pe aceste meleaguri. Din mărinimia sa fără de margini, în fiecare lună, nu numai de sărbători, cum fac alţii, donează caselor de bătrâni şi de copii orfani din oraş imense cantităţi de produse alimentare care au expirat în depozitele sale.

Directorul încearcă să-i explice situaţia, că nu intenţionase nici o clipă să-şi însuşească ceva prin furt din magazin. De altfel, chiar dorea să achite sticla de apă minerală, numai că a amânat momentul întrucât era foarte însetat şi toate casieriile erau aglomerate. În cele din urmă, se pare că patronul s-a lăsat convins de argumentaţia celui pe care-l credea hoţ, spunându-i că a înţeles despre ce este vorba. După ce a pus paznicii să-l mai bată odată şi să-i confişte portofelul, ordonase să fie azvârlit afară pe uşa magazinului.

Aproape inconştient, zăcuse îndelung întins pe trotuar, fără a atrage atenţia vreunui trecător. I se păru cât stătu lungit pe trotuar că, o grămadă de lume se împiedicase de el şi că unii dintre cetăţeni nervoşi se apucau fie să-l certe, zbierându-i: *La muncă, golanule!*, fie dacă nu erau mulţumiţi cu atât, nu se lăsau până nu-i trăgeau şi un şut. Într-un târziu, deschise ochii, simţind ceva umed pe faţă: era câinele vagabond, care-i păzea noaptea firma şi care acum îi lingea obrajii. Se târî pe coate, căutând un loc unde să-şi tragă sufletul şi să se ferească de soarele ucigător, dar nu reuşi decât să se sprijine cu spatele de zidul clădirii.

În colţul magazinului stătea un cerşetor, care-şi făcu apariţia imediat în faţa directorului, cerându-i amenințător să plece pentru că nu are nevoie de concurenţă. Aici este locul lui de muncă, pe care l-a moştenit de la tatăl său. Dacă vrea să se apuce de această meserie, nu are decât să se înscrie într-o reţea specializată, în schimbul unei cotizaţii zilnice din pomana obţinută. După ce va urma câteva cursuri de cerşetorie, atunci când va ajunge la perfecţiune, i se va atribui şi lui un loc de muncă în oraş în funcţie de nota de la examenul final pe care-l va susţine în faţa unei comisii de experţi. Să nu se creadă că acest examen este o simplă formalitate, având în vedere dificultatea probelor: să faci pe şchiopul, pe surdo-mutul, pe debilul mintal şi câte şi mai câte. Astfel, i se oferă fiecărui absolvent posibilitatea de a se specializa pe un anumit handicap, iar de-a lungul timpului, dacă se dovedeşte a fi priceput poate fi promovat dintr-un cartier periferic al oraşului într-unul central şi poate ajunge chiar în străinătate. Dar cea mai de seamă lecţie predată unuia care doreşte să devină cerşetor este că niciodată oraşul nu va putea renunţa la pomanagii. Nu trebuie scăpat din vedere că aproape oricine simte nevoia uneori să facă un bine cuiva, iar cerşetorul îl ajută, inspirându-i milă şi primind de pomană. În oraş există o situaţie paradoxală, pe care cetăţenii, deşi o cunosc foarte bine, o ignoră în totalitate: cu cât un individ devine mai bogat, cu atât are mai multe

şanse de a se transforma într-un cerşetor. Din păcate, în acest târg, e posibil uneori ca şi reciproca să fie valabilă!

Directorul stă şi-l ascultă pe zdrenţuros cu interes, după care încearcă să-l liniştească povestindu-i ce păţise de fapt. Însă chipul cerşetorului i se păru atât de cunoscut, încât rămase îndelung cu ochii aţintiţi asupra acestuia. După ce-şi forţă memoria, directorul îşi aminteşte că zdrenţurosul fusese subiectul unui articol de presă însoţit de fotografii, care-i prezentau vila, piscina şi maşina de lux. Îşi luă inima în dinţi şi-l întreabă dacă este adevărat ceea ce se scrisese în ziar despre el. I se răspunse că are numai vilă şi că acel articol de presă fusese comandat de către o reţea de cerşetori concurentă, care dorea să-l compromită şi să-l scoată de pe piaţă, şifonându-i imaginea. Însă acum nu mai are timp de pierdut pentru explicaţii, aşa că îi cere directorului să plece urgent din acest loc, dacă nu vrea să aibă de a face cu un cerşetor, care nu-i nici şchiop, nici surdo-mut ori debil mintal, ci numai bun de trimis la muncă, direct pe şantier. Întrucât nu se putea mişca din cauza bătăii primite de la paznicii magazinului, crezând că directorul refuză să supună ordinului, pomanagiul ridică pumnul să-l lovească. Nici nu apucă să-l atingă pe director, căci asupra sa se năpustise ca o fiară câinele vagabond, care-l muşcă de faţă, punându-l pe fugă. Animalul parcă înnebunise, apucându-se să gonească, urlând pe străzi, în urma cerşetorului care striga disperat ajutor. Din graba care-i stăpânea, câţiva trecători se opriră o clipă din mers pentru a se distra pe seama zdrenţurosului hăituit, arătându-l cu degetul.

Acum rămase aşa cum dori: singur numai cu gândurile sale, având ca sprijin doar zidul rece şi mut al clădirii de care se rezemase cu spatele. Închise strâns ochii, chinuindu-se să-şi amintească ceva frumos: liniştea unei după amieze de duminică ce se aşternea peste livada bunicilor în vacanţele de vară petrecute la ţară. În copilărie, se întindea pe iarbă cu braţele larg deschise, încercând să cuprindă toată grădina. Deasupra sa nu era decât frunzişul pomilor prin care răzbătea cerul etern aurit în pântece de soarele arzător al verii. Împrejmuit era de fructe putrede din care se înfruptau viermii şi muştele. Îşi lipea urechea de sol şi asculta fascinat cum geme pământul. I se părea că-l cheamă să-i împărtăşească taina durerii sale. Nu reuşise niciodată să desluşească icnetele grele şi înăbuşite ale străfundurilor. Îşi propuse încă de mic să-şi dedice întreaga viaţă dezlegării acestui mister. Îşi

închipuia că atunci când va creşte mare, va organiza cu prietenii săi o excursie în pântecele pământului ca să-i aline cumplita durere.

3. Aproape că adormise pe trotuar cu un zâmbet larg pe buze, când tresări auzind scrâşnitul de roţi al unei ambulanţe care parcase în viteză pe trotuar chiar lângă el. Zgomotului puternic al portierei trântite îi urmă apariţia unei asistente medicale scundă, grasă şi blondă, care-i poruncise scurt: *Marş în dubă, jigodie ordinară*! Întrucât refuză, la un semn şoferul salvării împreună cu şuncoasa spălăcită şi rozalie îl luă pe sus cu forţa şi, aruncându-l în maşină, porniră în trombă spre spital. Văzându-şi pacientul mirat de cele întâmplate, asistenta se apucă să-i povestească cum fuseseră sesizaţi telefonic de către patronul magazinului în faţa căruia zăcuse directorul pe trotuar. Amenințându-i cu darea în judecată, patronul ceru serviciului de ambulanţă să se deplaseze urgent pentru a elibera trotuarul de un vagabond bătut într-o încăierare cu alte haimanale şi care, în loc să muncească, doarme acum în plină zi în spatele magazinului său. Mai ţinu să adauge că vagabondul care stă lungit pe trotuar, îl împiedică să se aprovizioneze, tocmai acum când a fost anunţat de poliţie că trebuie să primească din vamă un transport cu marfă de contrabandă. În final, patronul a dorit să le precizeze în mod expres că este prieten foarte bun cu şeful administraţiei şi cu directorul spitalului, chiar dacă aseară i-a lăsat fără o leţcaie în buzunar la partida de pocker.

În faţa acestor explicaţii logice, directorul amuţi şi îşi aruncă privirea în oglinda retrovizoare. I se înfăţişă chipul deformat de ochii învineţiţi, pomeţii umflaţi şi buzele sângerânde. În sunetul trâmbiţat al sirenei îşi continuară tăcuţi drumul, iar când au ajuns la spital, asistenta, cu ajutorul şoferului, îl aruncă pe director în grabă pe un pat din sala de urgenţe. Întins pe spate, se apucă să cerceteze încăperea care i se păru imensă. Înnebunite de gustul sărat al sângelui amestecat cu puroi din pansamente, gigantice muşte verzi zburau nervoase în praful care strălucea în lumina soarelui. Într-un colţ al tavanului, un păianjen negru se chinuia să răpună un muscoi mutant căzut în plasa morţii. De abia ţinându-se de pereţi, ţânţari plesnind de sângele bolnavilor aşteaptă banchetul nocturn. Întreaga sală era dominată de o icoană veche deasupra căreia atârna o cruce de lemn. De după cortinele de muşama, care divizau încăperea, despărţind paturile,

răzbăteau gemetele înfundate de durere ale pacienţilor şi strigătele disperate de ajutor ale celor care-i însoţeau. De îndată culoarul, care separa compartimentele salonului, se umplea de agitaţie şi după un timp de vânzoleală când era reperat locul de unde se auzeau tânguirile, năvăleau cu toţii asupra suferindului: doctori, asistenţi medicali, preoţi, jurnalişti, bocitoare profesioniste, antreprenori de pompe funebre. Imediat ce ajunseră la pacient, pentru că nu era timp de pierdut, fiecare se apucă serios să-şi facă treaba cum ştie mai bine. Dintre toţi, numai cei doi antreprenori de pompe funebre nu plăcură unui pacient căruia tocmai îi fuseseră puse picioarele în ghips. După ce-i prezentase suferindului câteva cataloage cu sicrie şi cavouri, antreprenorii s-au apropiat de patul bolnavului şi începură să-l măsoare pe furiş cu o riglă. Dacă ar fi fost cu adevărat profesionişti, cei doi ar fi trebuit să-şi măsoare din ochi potenţialul client şi poate ar fi scăpat de ceea ce urmă. Gestul lor necugetat nu făcu decât să-l enerveze peste putinţă pe pacient care parcă turbase. Încăperea se acoperi de îndată de înjurăturile şi blestemele bolnavului care, după ce-şi scoase ghipsul, se apucă a-i fugări prin salon. Întreg personalul medical amuţi, căci fuseseră cu toţii martorii înfăptuirii unui miracol. Iată, bolnavul despre care se crezuse că, din cauza fracturării grave a membrelor inferioare, va zace într-un scaun cu rotile pentru tot restul vieţii, aşteptându-l inevitabil eterna pensionare pe motiv medical, nu numai că îşi mişca cât se poate de natural picioarele, dar chiar putea fugi. Înghesuiţi într-un colţ, pentru a scăpa de furia pacientului, dar mai ales a jurnaliştilor care se năpustiseră cu microfoanele şi camerele de filmat asupra lor, antreprenorii de pompe funebre s-au urcat pe o masă de lângă o fereastră deschisă, apărându-se cu nişte scaune. Întrucât fuseseră dezarmaţi de pacientul turbat şi copleşiţi numeric, cei doi săriră pe geam. În urma căzăturii, nu păţiră nimic grav, pentru că sala de urgenţe se afla la un etaj inferior al spitalului. După ce s-au ridicat cu greu de pe jos, antreprenorii de pompe funebre au început a fugi ca bezmeticii prin curte, privind mereu în spate. Dar nici n-au apucat să ajungă la poarta spitalului, căci se treziră izbiţi în plin de o ambulanţă care gonea în viteză, plutind în lumina de indigo a girofarurilor şi în zgomotul asurzitor al sirenei. În sala de urgenţe, toţi cei care, de pe la ferestre, au privit scena, cu sufletul la gură, răsuflară uşuraţi şi îmbrăţişându-se, îşi spuneau unii altora, cu lacrimi în ochi că

se făcuse dreptate, chiar dacă se pare că cei doi antreprenori scăpară cu viaţă.

Dintr-o dată, atmosfera de bucurie care cuprinse întreg salonul se tulbură de strigătele din ce în ce mai puternice ale directorului: *Mor de sete!* Imediat, o tânără şi frumoasă asistentă se apropie de însetat şi îi prezintă un meniu cu serviciile medicale de care pot beneficia clienţii spitalului. Încet se apleacă asupra suferindului şi îi şopteşte că, pentru a supravieţui pe piaţa din sala de urgenţe, serviciile pe care ea le prestează sunt cele mai ieftine, chiar din întreg oraşul.

Nu ascunde faptul că, pentru a-şi asigura o clientelă permanentă, asistenta acordă facilităţi şi chiar gratuităţi pentru anumite categorii de bolnavi. Întrucât concurenţa este cât se poate de serioasă, din această vară a apelat chiar la o firmă de consultanţă, care a sfătuit-o că pentru a se impune pe piaţa prestărilor de servicii din cadrul spitalului, ar trebui să-şi schimbe înfăţişarea şi să facă în permanenţă bolnavilor oferte inedite şi tentante. În special, a fost consiliată că trebuie să urmărească să-şi recruteze clienţii dintre bolnavii care se află pe patul de moarte. Asistenta nu trebuie să uite că, dacă spitalul nu face altceva decât să le prelungească suferinţa pentru câtva timp măsurat în ore sau în cel mult zile, ea trebuie să facă tot posibilul ca muribunzii să plece dintre cei vii măcar cu un zâmbet de satisfacţie pe buze pentru eternitate.

Începând cu vara asta, respectând cu stricteţe recomandările care i-au fost făcute de experţi, asistenta a avut un succes nebun printre pacienţi tradus în cereri în căsătorie şi bacşişuri grase, pardon contravaloarea serviciilor prestate. Nu ascunde că esenţial pare să fi fost faptul că şi-a schimbat înfăţişarea, fiind supusă unor numeroase operaţii estetice.

Dar poate cea mai de seamă transformare în ceea ce o priveşte a fost cea de mentalitate, conştientizând că pe altarul carierei profesionale trebuie sacrificat orice altceva care necesită timp şi afecţiune. A simţit că a devenit cu adevărat o femeie liberă, de abia după ce a divorţat, a întrerupt orice legătură cu fraţii şi surorile ei şi şi-a dat fetiţa şi băieţelul spre creştere la un orfelinat.

Însă o femeie liberă are nevoie urgent de ceva material pentru a plăti firma de consultanţă şi operaţiile estetice care-i schimbaseră viaţa. O asemenea problemă nici nu exista pentru că se gândise demult cum o poate rezolva, aşa că atunci când sosi momentul de a-şi procura sumele de bani necesare, nu avea decât să-şi pună planul în aplicare. Într-o zi îşi duse părinţii în faţa unui notar, spunându-le că trebuie să semneze nişte foi de care fiica lor are nevoie pentru a se înscrie la

facultatea de drept. Ochii bieţilor părinţi se umpluseră de lacrimi când auziră minunata veste. Deşi fiica lor trecuse în ultima perioadă prin clipe grele cauzate de despărţirea de copii şi de fostul soţ, totuşi se pare că până la urmă păşeşte sigură pe un nou drum fericit. Nu mai zăboviră nici o secundă şi fără a pune vreo întrebare despre ce fel de documente ar fi vorba, ţinându-şi respiraţia tăiată de bucurie, semnară foile albe în prezenţa notarului care imediat îi scoase nervos afară din birou. După câteva săptămâni, fiica lor veni în casa părinţilor săi însoţită de un domn ce se recomandase ca fiind executor judecătoresc. Din monologul presărat cu ameninţări în termeni juridici al funcţionarului, părinţii nu înţeleseră decât că fusese un proces în urma căruia trebuie să părăsească urgent casa în care locuiseră încă de când s-au căsătorit, pentru că noul proprietar este fiica lor. La judecată fuseseră citaţi martori care, chiar dacă decedaseră de foarte mult timp, au încuviinţat sub jurământ că lucrurile se petrecură întocmai cum susţinea asistenta medicală.

Acum, dar prea târziu, părinţii au priceput că de fapt nu semnară în prezenţa stimabilului notar nu ştiu ce fel de hârtii pentru înscrierea la universitate a fiicei lor, ci un contract de vânzare-cumpărare fictiv. În zadar încearcă părinţii să-şi înduplece copilul, să-şi facă milă de bătrâneţile lor bolnăvicioase. Le spuse doar că nu are cum să-i ajute pentru că niciodată ea nu amestecă afacerile cu sentimentele şi că, pentru restul vieţii, nu au decât să trăiască din suma de bani prevăzută ca preţ al casei în contract, chiar dacă nu a fost plătit. Întrucât părinţii, plângând amarnic, începură să-i ceară cam multe explicaţii, asistentei i se păru că vor să tragă de timp şi, cum era în întârziere, fiind învoită de la serviciu pentru o afacere de familie, puse nişte bătăuşi profesionişti, pe care-i aduse la faţa locului, să-i scoată în pumni şi picioare afară din casă. În privinţa viitorului părinţilor săi, asistenta este foarte încrezătoare şi nu se îndoieşte nici o clipă că mama şi tatăl său bătrâni, bolnavi şi fără adăpost nu se vor descurca. Dacă au supravieţuit în lagăr, pe când erau prizonieri de război, cu siguranţa acum când domneşte pacea, vor trăi fără griji, chiar şi la groapa de gunoi a oraşului, pentru că pensiile lor nu sunt suficiente pentru a fi primiţi într-un azil.

Deşi garantase cu locuinţa un împrumut bancar, nu a putut să-şi achite în întregime datoriile faţă de firma de consultanţă şi operaţiile estetice. Aşa că fusese nevoită să mai ipotecheze casa încă de vreo trei ori la bănci diferite, după care a vândut-o unui cuplu proaspăt căsătorit care plăti preţul de cumpărare cu banii strânşi la nuntă.

Directorul, stând cuminte în pat, asculta tot cu luare aminte, aşteptând ca asistenta să-şi termine povestea, pentru ca apoi să-i aducă izbăvitorul pahar de apă contra cost. Atunci când asistenta puse punct istorisirii vieţii sale din momentul divorţului şi până în prezent, pacientul se înveseli, încât acesteia i se păruse că se bucură alături de ea pentru succesul pe care-l are în afaceri. Însă din senin, faţa lui se întristă, amintindu-şi că fusese tâlhărit şi că-i suflă vântul prin buzunare. Încearcă să o îmbuneze pe asistentă, promiţându-i că în schimbul unei singure înghiţituri de apă îi va dărui în semn de recunoştinţă cureaua de piele veritabilă de la pantaloni. Dar aşa ceva este imposibil deoarece chiuvetele şi duşurile, considerate a fi obiective strategice în spital, sunt păzite cu străşnicie de către jandarmi. Nimeni nu-i poate îndupleca pe incoruptibilii paznici pentru a lua un pahar cu apă, căci riscă să ajungă direct în închisoare, chiar fără să fie judecat.

După câteva clipe de tăcere în care cei doi se priviră îndelung, asistenta îşi făcuse curaj şi-i divulgă secretul în care spitalul era învăluit: nu mai curge apă de ceva timp în toată clădirea, fiind întreruptă din cauza unor reparaţii în vederea amenajării în morgă a unui bar de striptease pentru a distra pacienţii. Va fi un club select ai cărui clienţi îl vor constitui, în special, muribunzii şi cei care trebuie să suporte operaţii chirurgicale complicate, cu şanse minime de reuşită. Deşi ideea a aparţinut spitalului, pe fir s-a băgat şi administraţia locală, astfel că între cele două instituţii publice era cât pe ce să izbucnească un război în toată regula. În cele din urmă, se pare că s-a ajuns la o înţelegere din moment ce localul va fi deţinut în coproprietate de fiica directorului spitalului împreună cu fiul şefului birocraţilor, care datorită acestei întâmplări fericite se vor căsători cât de curând. Acest fapt nu face decât să confirme zvonul răspândit prin oraş de ceva vreme, potrivit căruia toate instituţiile de stat din ţinut, inclusiv administraţia publică, judecătorii, parchete şi poliţia urmează să se privatizeze, încăpând pe mâinile câtorva dintre politicienii şi oamenii de afaceri de pe aceste meleaguri… În fruntea acestei onorabile adunături va fi instalat acel politician, care va arăta că a reuşit să fie în acelaşi timp şi un prosper om de afaceri având ca partener întotdeauna statul. Această condiţie este esenţială pentru a putea accede în vârful ierarhiei. Numai astfel patriotismul celui în persoana căruia vor fi întrunite calităţile amintite nu are cum să fie pus la îndoială. Cine ar cuteza să-l acuze că ar vrea să vândă scumpa sa

ţară străinilor, când de fapt el doreşte ca întreg patrimoniul statului să se afle numai în grija sa ? Iar el asemenea celorlalţi cetăţeni este strâns ataşat de acest oraş în care s-a născut şi crescut, având origini sănătoase, şi deci nu poate fi suspectat de trădare atât timp cât interesele tuturor se confundă cu ale sale. În semn de recunoştinţă, celui care se va impune ca un patriot desăvârşit, reuşind să amestece politica şi afacerile, indiferent că asta se face în exclusivitate în folosul lui personal, i se va acorda onorific un titlu care să-l înnobileze. Deocamdată există o aprigă dispută dacă acest titlu să aibă gradul de baron, evocând epoca feudală, sau de satrap, amintind tocmai de antichitate. Oricum, sigur e faptul că îl va putea purta cu mândrie toată viaţa şi chiar va putea să-l transmită pe cale succesorală urmaşilor săi.

Dar gata cu pălăvrăgeala, asistenta trebuie să fie alături şi de alţi bolnavi pe care să-i binedispună prin simpla sa prezenţă. Înainte de a-l părăsi, totuşi din buzunarul halatului alb scurt şi strâns pe corp în care îşi strecoară provocator mâna, scoate o carte de vizită pe care o pune în palma directorului, după care îi strânge pumnul şi îi face cu ochiul. Era adresa cabinetului medical particular al unui renumit doctor, unde asistenta muncea în afara programului de lucru. I se spune că aici are posibilitatea de a bea apă chiar dacă nu are un şfanţ în buzunar, căci poate plăti şi în natură, lăsând amintire pantalonii, pantofii sau cămaşa după cum se solicită un pahar cu apă simplă, plată sau minerală. Brusc, cu un gest nervos care parcă voi să taie aerul cu mâna şi lipindu-i apoi degetul arătător pe buze, directorul îi făcuse semn asistentei să tacă şi să-i asculte glasul tânguit ce răzbătea din gâtlejul ars de sete: *Dar până ajung acolo, voi muri!* Iritată, de insistenţa pacientului, ridicând vocea, asistenta îl avertizează că, potrivit regulamentului de ordine interioară, dacă un bolnav internat în spital simte cumva că i se apropie sfârşitul trebuie să aştepte liniştit în pat până sucombă, fără să se agite sau să facă scandal pentru a nu-i deranja pe ceilalţi.

Discuţia aprinsă dintre cei doi atrase atenţia unui doctor care se interesă imediat despre ce era vorba. Vasta şi îndelungata sa experienţă îi spuse imediat că nu s-a întâmplat nimic grav. Dar pentru a fi sigur, se gândi că ar fi bine totuşi de a-l supune pe director unui examen medical amănunţit, mai ales că spitalul fusese echipat nu cu mult timp în urmă cu aparatură tehnică de ultimă generaţie. Nu are nevoie de aşa ceva, căci tocmai se întorsese din străinătate de la un curs de specializare, unde a învăţat noi metode şi tehnici de efectuare a unui control medical amănunţit. Nici nu mai stă pe gânduri, considerând că acum este

momentul oportun pentru a pune în practică ceea ce a învăţat. Îşi lovi fulgerător pacientul cu pumnul în stomac şi când acesta începu să strige de durere, cu o mişcare rapidă, doctorul îl trase de păr şi îi băgă o coadă de lingură în gură pentru a-i arunca o privire în gât. Din cauza loviturii puternice primite, directorul se încovrigi în pat şi făcea semne că vrea să fie lăsat în pace. Doctorul, fără să se sinchisească de suferinţa lui, îşi continuă examinarea. Îi vâră două degete în nări, iar când managerul îşi lăsă capul pe spate, îi deschise forţat pleoapele şi-i lumină ochii cu o lanternă. Medicul se linişti, starea de sănătate a bolnavului era bună şi întreaga situaţie sub control. De altfel, se simţi pe deplin satisfăcut de profesionalismul său când întrezări şi modul de soluţionare a acestui caz complicat. Îşi aminti că, potrivit teoriei şi practicii medicale, orice pacient poate să bea singur acasă un pahar de apă fără a fi nevoie să fie supravegheat. După ce-i prescrie bolnavului un tratament constând în a bea trei pahare de apă pe zi la temperatura camerei, unul dimineaţa, unul după amiaza şi unul seara, doctorul apelă serviciul de ambulanţă pentru a-l însoţi până la domiciliu pe director care tocmai fusese externat.

Nici nu ieşi bine medicul din salon, că valvârtej intrară şi se instalară lângă patul său nimeni alţii decât şoferul ambulanţei împreună cu asistenta scundă, grasă şi blondă care-l aduseră la spital. La un semn, cei doi îl luară pe sus pe director, care nu se mai împotrivi de această dată, ci se lăsă târât până la salvare, unde se trezi aruncat ca un sac de cartofi în dubă.

Adevărul e că atât timp, cât stătu lungit pe patul de spital se mai înzdrăvenise şi ar fi preferat să plece de unul singur, fără nici un ajutor. Dar renunţă numaidecât când se gândi că aşa ceva îi va enerva la culme pe cei doi care trebuiau să-l însoţească.

După câteva încercări ratate, într-un huruit groaznic, se urni şi ambulanţa într-un sfârşit, gonind spre o direcţie pe care directorul nu avea cum să o intuiască din colţul dubei unde se ghemuise. Nici nu îndrăznea să facă ori măcar să spună ceva ca să nu o supere cumva pe asistentă care-l păzea cu străşnicie, fără a-l pierdea din vedere nici o clipă. Mai mult, pentru a-l descuraja se postase în picioare în faţa uşii, îşi suflecă mânicile de la halat şi-şi încrucişă braţele, semn că era ferm hotărâtă să folosească chiar forţa dacă pacientul avea de gând să facă scandal ori alte nebunii.

Aşa că directorului nu-i mai rămase decât să gândească la ceva ca să treacă vremea mai repede şi să se vadă odată scăpat din toată aventura asta neplăcută. Îşi amintise de o ştire difuzată cu mult timp în

urmă, cum în plină iarnă, prin preajma sărbătorilor, un bătrân bolnav, fără adăpost, fusese plimbat în zadar de o ambulanţă de la un spital la altul. Întrucât nici un spital nu vruse să se îngrijească de soarta bolnavului, motivând că sunt supraaglomerate, după o zi de umblătură, serviciul de ambulanţă nu găsi nimic mai bun de făcut pentru bătrân decât să-l ducă acasă. Deşi bătrânul nu avea unde locui, maşina salvării l-a condus totuşi până în faţa porţii casei unde figura adresa ca fiind domiciliul lui legal. În realitate, se procedase corect faţă de bolnav, căci îl duseră cu adevărat acasă, adică undeva sub cerul liber. Oricum nici serviciul de ambulanţă şi nici spitalele nu aveau să-şi reproşeze ceva atât timp cât se respecta legea. Neavând deocamdată un pat disponibil prin spitale, bolnavul trebuia să mai aştepte liniştit acasă până se eliberează vreunul. Nu reprezintă un impediment faptul că pacientul nu avea unde locui în fapt, atât timp cât există norme care prevăd că orice persoană fizică de pe cuprinsul ţării trebuie să aibă un domiciliu legal, chiar dacă adesea reprezintă numai o simplă adresă fără valoare trecută în cartea de identitate. Abandonat în stradă, în plină noapte de iarnă, bătrânul va fi răpus de frigul năprasnic, care va rezolva pentru serviciul de ambulanţă încurcata problemă referitoare la domiciliul legal şi va mai scădea puţin din imensa presiune exercitată asupra locurilor de cazare din spitalele din ce în ce mai neîncăpătoare.

Nu se putu abţine şi amintindu-şi de toate astea directorului îi scăpă un suspin ceea ce o făcu automat pe asistentă să-şi încleşteze fălcile şi să clipească nervos. Dar tocmai când se pregătea să-i aplice câteva electroşocuri pacientului său pentru a-l calma, cu scrâşnet asurzitor de roţi, duba se opri din cursa nebună prin oraş. După câteva secunde, prin uşa dată în lături de şoferul salvării, se furişară în toate colţurile maşinii razele orbitoare ale soarelui. I se spuse că, deşi ştiau că trebuie să-l însoţească pe director acasă, cei doi şi-au amintit că tocmai consultaseră horoscopul, care le prevăzuse că poziţia aştrilor e favorabilă pentru cumpărături. Aşa că, dacă tot au la dispoziţie maşina de serviciu, le-a trecut prin minte că ar fi mai nimerit să profite de ocazia ivită şi să meargă în alt cartier al oraşului, unde se află un renumit magazin care comercializează bunuri second-hand. De altfel, au fost înştiinţaţi că se primise din străinătate marfă nouă de calitate, adică fără purici, păduchi sau alţi paraziţi. Au de gând să cumpere vreo doi – trei saci plini cu boarfe, urmând a-i dărui unui coleg, care trebuie să se căsătorească în curând. Îl avertizară că ar fi bine să fie înţelegător faţă de aceste

momente decisive pentru viaţa colegului lor şi să nu facă pe nebunul că ei au ac de cojoc pentru oricine. Acum directorul chiar se supărase foc şi-i ameninţă că-i reclamă la conducerea spitalului, dar nu reuşi decât să-i înfurie peste măsură pe cei doi. Nici nu mai stătură pe gânduri şi-l apucară unul de mâini şi altul de picioare, scoţându-l pe director cu scandal din dubă şi azvârlindu-l într-un boschet de pe marginea drumului. Îl înjurară şi-l mai loviră de câteva ori cu palmele peste cap, după care fugiră în trombă cu ambulanţa.

4. Din tufe, unde stătea lungit, încercând să-şi refacă forţele după teribila confruntare cu asistenta medicală şi şoferul salvării, directorul căută cu privirea soarele de pe cerul fără de nori care se întindea pe deasupra lui. Astrul se căţărase până în înaltul bolţii cereşti, semn că era de-abia amiază. Ar fi vrut să se mai odihnească puţin, dar fierbinţeala acelei zile de vară nu-l cruţa deloc. Aşa că fu nevoit să se ridice imediat, se scutură de praf şi se uită prin împrejurimi. Mâhnit, constată că se afla departe de casă, într-una dintre periferiile sărăcăcioase ale urbei, situată tocmai în colţul opus cartierului unde locuia. Era singur pe un drum de ţară, care părea să dea spre oraş. Tăcut, păşea încet cu mâinile în buzunar sub privirile curioase ale unor copii ascunşi pe după gardurile improvizate ce împrejmuiau casele dărăpănate din zonă. În spatele ferestrelor prefăcute în magice oglinzi de lumina orbitoare, se consumau în tăcere tragedii anonime… O fetiţă murdară şi desculţă, cu un pisoi în braţe se arătă mai îndrăzneaţă şi se apropie de străinul care bântuia pe uliţă, urmărindu-l din spate câţiva zeci de metri. Din când în când, ca nişte năluci, la marginea drumului îşi făceau apariţia în grabă, pentru câteva secunde, femei tinere strângând la piept un plod şi târând de mână un altul, care poate că de-abia învăţase să meargă. Necazurile le îmbătrânise chipul altădată frumos, brăzdându-le tenul cu riduri adânci ca semn al trecerii deja printr-o viaţă amară.

Cu cât înainta, cu atât în ochii directorului creşteau înfricoşătoarele turnuri de beton care frâng linia orizontului. La un moment dat simţi cum răsuflarea lor grea aprinse văzduhul. Începea să desluşească din ce în ce mai clar zgomotul sacadat al utilajelor grele care măsoară timpul de muncă şi impun ritmul vieţii industriale a oraşului. Ajunse în cele din urmă pe platformă, întâmpinat de înfometate ciori care împodobesc plopii crescuţi în apropierea

scheletelor de fier ale uzinelor. Îl impresionă cum, în umbra furnalelor, înspăimântat, se furişa râul păzit de pe mal de cruci de fier. Înfuriate, turbinele muşcau cu poftă din apa leneşă şi verde. Încă de cum se iviră zorii, îl pândeau pescarii lacomi. În năvoadele lor negre, directorul văzu cum se zbat peşti crescuţi în creierul munţilor înzăpeziţi. În lama argintie de cuţit, se oglindeau, năpădite de furnici, mărunţaiele unui peşte auriu. Mâinile însângerate ale pescarului căutau să ascundă un smarald smuls din gura peştelui. Auzise că sub pod, aşteptând noaptea, se adăpostesc îndrăgostiţi şi sinucigaşi, dar când se uită nu observă pe nimeni.

După ce părăsi zona industrială a urbei, directorul nimeri într-unul dintre cartierele ridicate pentru a adăposti muncitorii din fabricile şi uzinele pe care tocmai le lăsase în urmă. I se păru că se afla într-o mare de beton şi asfalt, străpunsă arareori de pete de verdeaţă crescute la întâmplare, sălbăticind şi mai mult aceste locuri. Nu văzu decât blocuri de piatră ca nişte cutii de chibrituri înghesuite pe colţul unei mese de bucătărie de un cuţit imens, care, terorizate de tăişul lamei, stau parcă să se prăbuşească unele peste altele ca într-un joc de domino.

Îşi continuă apoi plimbarea pe străzile largi care leagă cartierul de centrul urbei privind cum, în praful de bronz, se scufundă gălăgios în sunete de claxon giganticul dragon metalic, contorsionat pe carosabil şi animat de culorile semafoarelor. Deasupra şoselei plutea mirosul insuportabil de tablă încinsă amestecat cu noxele ţevilor de eşapament. Atât de greu i se păru aerul pe care-l respiră, încât simţi nevoia la un moment dat să se oprească în faţa unei cişmele. Era un bun prilej să se răcorească, clătindu-se pe întreg trupul, şi să-şi cureţe organismul pe care-l credea otrăvit, bând apă pe săturate. Mai întârzie ceva timp pe o bancă alăturată, sub umbra unei sălcii. Nu se încumetă să-şi reia drumul spre casă decât după ce îşi umezise din plin batista pe care o ţinea în permanenţă la gură şi la nas, socotind că numai aşa ar putea să filtreze aerul de toate impurităţile.

Într-un târziu, directorul ajunse şi în centrul administrativ al oraşului, oglindindu-se în geamurile imense ale modernelor clădiri de sticlă care ascund sediile unor importante firme bancare şi de asigurare. Nu găsi nimic mai bun de făcut decât să se amuze pe seama schimonosirii înfăţişării diverşilor cetăţeni, a căror imagine era reflectată de pereţii de oglindă înclinaţi ai impunătoarelor construcţii de sticlă.

De undeva, nu chiar departe, răzbate până la director freamătul unei mulţimi din care se disting ameninţări şi ţipete disperate. Îngrijorat, fără să mai stea pe gânduri, îşi îndreptă paşii numaidecât într-acolo. După ce străbătu repede câteva străzi întâlni o mare de oameni adunată în jurul uneia dintre clădirile administraţiei publice, pe acoperişul căreia se cocoţase un individ care ameninţa că vrea să se sinucidă. Răcnea, pentru a se face mai bine auzit, că se va arunca în gol, iar toată lumea îl va avea pe conştiinţă, dacă nu-i este satisfăcută imediat următoarea cerinţă: să i se promită că la următorul concurs loto vor fi extrase numerele pe care el le va juca. Zicea că a citit prin ziare că singura posibilitate pe aceste meleaguri de a face rost urgent şi cinstit de mulţi bani, care să-ţi ajungă pentru tot restul vieţii, este să-ţi încerci şansa la loterie. Atunci s-a gândit că numai aşa se va putea scoate din foame împreună cu toată familia lui. Nu ascunde faptul că provin cu toţii dintr-un neam de gurmanzi celebri şi că unica raţiune pentru care trăiesc este aceea de a mânca. A fost nevoit să recurgă la acest gest extrem deoarece mâncarea este mult prea scumpă pentru buzunarele lor, prin care suflă vântul. Au fost de bună credinţă şi au încercat să nu se ajungă până aici. S-au apucat să pască iarba de pe imaşul din apropierea oraşului şi să roadă coaja copacilor de prin păduri, dar nu mai pot continua, căci au făcut cu toţii indigestie. Întruna flutura o hârtie pe care erau notate numerele respective şi pretindea să se prezinte şeful comisiei de supraveghere a extragerii, ca să i-o înmâneze personal.

În stradă, ţinând în mână o portavoce, un reprezentat al loteriei din oraş încerca să negocieze cu individul de pe marginea acoperişului. Îi spunea pe un glas mieros că problema lui e ca şi rezolvată, însă pentru asta trebuie să se ducă acum liniştit acasă şi să aştepte răbdător extragerea numerelor sale pe care i le poate trimite şefului comisiei printr-o scrisoare recomandată. În timp ce-i vorbea, reprezentantul loteriei de-abia se putu abţine să nu pufnească în râs. În schimb rânjea cu subînţeles şi făcea semne cu ochiul unor jandarmi care îşi frecau nervos bastoanele lungi de cauciuc. Aproape că nu exista minut în care să nu întoarcă privirea spre pompieri, căutând cel mai mărunt semn de aprobare pentru ceea ce negocia. Mai deoparte, stăteau plictisiţi de spectacol şi câţiva asistenţi medicali vânjoşi, aşteptând parcă ordine de la un doctor aflat în spatele lor, care trăgea de zor într-o seringă serul din nişte fiole. În mulţime, un alt cetăţean îi făcea semne disperate insului de pe acoperiş să nu sară, că-i păcat. Era un angajat de la

serviciul de salubrizare, răspunzând de curăţenia oraşului chiar în acea zonă, care nu vroia ca sinucigaşul să facă mizerie, zdrobindu-se de trotuarul pe care de-abia îl măturase şi-l spălase cu şampon.

Din înaltul clădirii, individul ţinu să precizeze că nu-i chiar aşa de simplu să se negocieze, pentru că din punctul lui de vedere, criza va lua sfârşit numai atunci când i se oferă garanţii certe care să permită materializarea solicitării sale. De aceea, trebuie să i se aducă angajamentul loteriei făcut în faţa unui notar public că în cazul în care aceasta nu-şi va ţine promisiunea, să poată fi obligată de instanţa de judecată să-i acorde gurmandului împreună cu tot norodul lui dublul sumei de bani care constituie fondul de câştig format în urma organizării concursului. Mai vroia să i se mai aducă şi un preot cu o biblie în faţa căruia şeful comisiei de supraveghere să jure că-şi va respecta făgăduiala. Dacă nu, atunci toţi cetăţenii oraşului şi chiar ai întregului ţinut, cu tot neamul lor, urmau să fie blestemaţi pentru nu ştiu câte generaţii, să nu mănânce nimic. Numai aşa gândea gămanul că s-ar putea găsi hrană îndestulătoare pentru el şi familia lui de mâncăi.

Auzind noile condiţii puse de individul cocoţat pe acoperiş, negociatorul se pierdu cu firea şi începu să-l ameninţe pe gurmand că, în semn de protest faţă de un aşa hulpav, o să i-o ia înainte, sinucigându-se el primul, chiar aici în faţa lui, tăindu-şi venele. Mai mult se apucă să-i îndemne pe toţi cetăţenii să procedeze la fel sub privirile gurmandului, ca să nu-i tihnească suicidul. Aproape că turbase şi nici măcar jandarmii nu reuşeau să-l stăpânească. A fost nevoie de intervenţia energică a asistenţilor medicali, obişnuiţi cu asemenea situaţii deosebite, ca să-l ţină atât timp cât doctorul să-i injecteze rapid nişte calmante amestecate cu somnifere.

De acum, prin portavoce începu să-i vorbească mâncăului, aciuat pe marginea acoperişului, un individ care se recomandase ca fiind reporter de la nu ştiu ce post local de televiziune. Îl imploră pe gurmand să-i permită să transmită sinuciderea lui în direct pentru ca acest fapt să fie cu adevărat senzaţional. De aceea, îl roagă pe găman să mai aştepte până se stabileşte legătura între studioul central şi carul de televiziune aflat pe teren, adică chiar aici în faţa clădirii administraţiei publice. În schimbul cooperării cu echipa tv, reporterul îi promite hulpavului că, după ce vor termina de filmat în direct scena suicidului său real, îi va face cinste cu un prânz bogat la cel mai luxos restaurant din oraş. Dar, întrucât mai durează până vor fi puse la punct toate aspectele tehnice, reporterul socoti că,

pentru o transmisiune în direct de succes, ar mai trebui revizuit scenariul sinuciderii. Astfel, la insistenţele cameramanului, gurmandul îşi schimbă poziţia de pe acoperiş, mutându-se în faţa carului de televiziune. Atunci când se va arunca în gol, mâncăciosul se va prăbuşi la numai câţiva metri de obiectivul aparatului care va putea să surprindă amănunţit împrăştierea măruntaielor sinucigaşului pe caldarâm. De aceea, reporterul ţinu să-l sfătuiască pe gurmand să sară de pe clădire, plonjând astfel încât să cadă drept în cap sau măcar pe burtă.

Ideal ar fi fost dacă echipa tv ar fi avut la dispoziţie mai multe camere video, dintre care una instalată pe acoperiş, putând transmite ultimele cuvinte adresate cetăţii de către găman. Dar asta este, reporterul trebuie să se descurce cu un singur cameraman, mizând în schimb pe totala cooperare a sinucigaşului în filmarea morţii sale. Îi mai sugerează hulpavului că înainte de a se arunca de pe clădire ar fi bine să impresioneze, strigând ceva de genul: *Trăiască lupta pentru pace!* ori *Moarte războiului!* Nu reuşise să-l înduplece pe gurmand, care o ţinea întruna că pentru dânsul tot una-i dacă în lume e pace sau război. Au mai fost încercate câteva variante legate de protecţia stratului de ozon ori a speciilor aflate pe cale de dispariţie, dar hulpavul persista în refuzul său cu încăpăţânare. În cele din urmă, cu chiu cu vai, reporterul îi smulse mâncăciosului promisiunea de a striga ceva înainte de a sări în gol, la libera lui alegere. După câteva minute de chibzuială, gămanul găsi potrivit să strige *Trăiască mâncărica de fasole cu cârnaţi la cazan!*

În sfârşit se stabileşte legătura în direct cu studioul central, iar reporterul îi porunceşte hulpavului să nu se arunce, până nu-i face semn cu mâna. După o scurtă expunere a situaţiei făcută pentru telespectatorul ce stă şi se uită înfrigurat pe ecran la nenorocirea care e pe cale să se întâmple, redactorul se opri şi-i făcu semn mâncăciosului să se sinucidă. În zadar, redactorul îşi agita ambele mâini în aer, deoarece gurmandul se răzgândise. Nu ştia ce să mai facă pentru a-l determina pe găman să revină asupra deciziei sale. Începu să plângă, se puse chiar în genunchi şi-l ruga să se gândească la cariera lui de tânăr jurnalist care era grav compromisă. De pe acoperiş, hulpavul nu-i spuse decât că i se făcuse frică, acum dându-şi seama că are rău de înălţime. Adăugă că vrea să nu mai fie deranjat, ca să se poată întoarce la timp pe imaşul lui plin cu iarbă, unde este aşteptat de familia lui de gurmanzi, pentru a lua prânzul împreună.

Întrucât i se comunicase că tocmai fusese demis pentru incompetenţă, reporterul se hotărî să-şi joace ultima carte, scoţând asul din mânecă. Îşi luă inima în dinţi şi propuse conducerii postului de televiziune să sară chiar el de pe clădirea administraţiei publice, în transmisiune directă, în semn de protest faţă de egoismul unora dintre concetăţenii săi, cum ar fi mâncăciosul de mai înainte. I se răspunse că oferta pare să fie destul de tentantă şi urmează să fie analizată. I se mai spuse că oricum rămâne concediat, căci demult se căuta un pretext ca să fie dat afară pentru a se face loc odraslei unui bun prieten al patronului televiziunii.

Deşi tot spectacolul la care asistase directorul dură cam jumătate de oră, lui i se păru că se scurseră ceasuri întregi. Era atât de obosit încât nu vroia altceva decât să se ascundă de unul singur undeva sub cerul liber, dacă se poate în mijlocul naturii, departe de oraş şi toate reprezentaţiile lui ieftine. Dar gândul nu-l poartă decât pe dealul din afara oraşului care ţine îngândurat pe creştet coroana albă şi rece a cimitirului…

Nu mai zăbovi nici o clipă şi porni în căutarea singurului loc sub soare din cetate pe care-l credea cel mai liniştit. Ajuns în faţa acestei uriaşe scene unde se interpretează întotdeauna ultimul act din piesa de teatru mereu tragică a fiecăruia, încercă să o cuprindă cu privirea, dar constată mirat că devenise neîncăpătoare. În cele din urmă, cimitirul se năpusti asupra parcului din apropiere, înghiţindu-l puţin câte puţin. În timp îi desfiinţă băncile pe care altădată îndrăgostiţii împietreau într-o strânsă îmbrăţişare, jurându-şi unul altuia iubire veşnică, pentru a face loc cavourilor.

Din graba lui se opri brusc, chiar de cum trecuse de poarta ţintirimului, zărind pe marginea unui cavou o bătrână care-şi lăsase corpul gârbovit să cadă peste lespedea unui mormânt. Istovită de sacii uriaşi de plastic pe care îi cară în spate toată ziua, îşi trage acum sufletul, scotocind printre traistele pline de nimicuri, sub privirile unui câine vagabond care o însoţea. La un moment dat, scoate o bucată de pâine şi o azvârle potăii care, după ce o înfulecă dintr-o înghiţitură, prefăcându-se a fi sătulă, începu să umble aiurea pe alei. Îndelung priveşte uimit spre bătrână, de care se simte atras fără să ştie de ce anume. Încearcă să se apropie, furişându-se printre morminte, fără a-şi face simţită prezenţa în preajma ei. Ochii albaştri, nasul acvilin şi buzele subţiri îi par a fi cunoscute… încearcă să-şi amintească unde a mai văzut acest chip. Acum priveşte cu ochii minţii o fotografie de demult, înfăţişând bătrâna scormonind prin gunoaie, înconjurată de câini vagabonzi. Această poză însoţea un articol

de ziar în care era istorisită povestea cutremurătoare a unei tinere licenţiate care nu-şi găsea locul în societate, părându-i-se a fi străină. Atunci se lepădă de tot ce o lega de lume, preferând să hoinărească în compania unor potăi credincioase, decât să aibă de a face cu omul şi civilizaţia lui pe care nu o înţelegea.

Directorul ar fi vrut să se apropie de bătrână şi să-i aline suferinţa măcar cu o vorbă, dar nu ştia ce să-i spună. Mai zăbovi câteva momente prin preajma ei, făcându-şi curaj, însă în cele din urmă renunţă şi-şi continuă plimbarea pe aleile cimitirului. După lungi căutări, se hotărî să-şi arunce la întâmplare trupul de plumb pe o lespede albă şi rece, uitându-se în depărtare către lanul des şi copt cu spice de grâu peste care adia vântul. Alături, pe o bancă, doi bunici discutau cu detaşare despre moartea unei fecioare, aruncând priviri şi gesticulând compătimitor spre groapa unde urma să fie depusă chiar în acea zi, ca să-şi doarmă somnul de veci. În groapă, trei indivizi cu faţa arsă de soare, îmbrăcaţi zdrenţuros şi desculţi, se chinuiau să deschidă capacul putrezit al unui coşciug. După o scurtă lovitură cu ranga, a fost scos din sicriu un schelet imaculat ale cărui oase erau înghesuite cu repeziciune de către gropari într-un sac de pânză, deoarece trebuia să se facă loc coşciugului în care era ascuns trupul fraged al fecioarei. Impresionaţi de cele văzute, pe chipul bătrânilor începu să se citească deznădejdea, iar în inimă avea să le încolţească sămânţa disperării, întrucât avură pentru o clipă imaginea propriului mormânt. Spaima de moarte îi împinse într-o strânsă îmbrăţişare şi într-un plâns amarnic, întrerupt în cele din urmă de zgomotul sec făcut de sacul cu oase aruncat de gropari pe o lespede de piatră alăturată, pe care aceştia se pregăteau să ia prânzul. Dintr-o pungă ştearsă de atâta purtat scoaseră un colţ de pâine, slănină, ceapă şi o sticlă de ţuică pe care le aşezară chiar în jurul sacului. Începură a mânca clefăind, înfigându-şi degetele murdare cu pământ în bucate. Apoi întinseră fiecare mâinile pline de grăsimea slăninii amestecată cu ţărână spre sticlă şi traseră vârtos câte o duşcă. În câteva clipe terminară de mâncat şi, scobindu-se printre dinţi cu unghiile, începură care cum apucă a se întinde prin preajma mormântului. Din mână în mână treceau foaia de ziar unsuroasă pe care luaseră masa, admirând fotografia ce înfăţişa un nud de femeie, pe seama căruia făceau aprecieri dezgustătoare. Directorul îşi întoarse ochii spre gropari şi-i privea având un sentiment ciudat, de admiraţie amestecat cu teamă. Îşi spuse că tocmai îi întâlnise pe cei mai fericiţi

oameni de pe pământ din moment ce-şi permit să calce în picioare cu nepăsare cel mai înspăimântător şi natural sentiment: frica de a muri.

În apropiere, în jurul unui bătrân stejar, doi nepoţi se jucau departe de suferinţa bunicilor, izbucnind în hohote de râs şi chicotind de veselie. De pe morminte culegeau căpşunile coapte din care muşcau cu o poftă, încât îi amintiseră directorului bucuria de a trăi. Alergând pe alei şi ascunzându-se pe după pietrele funerare, prin inocenta lor desfătare de a fi, copiii transformaseră cimitirul într-un parc de joacă. Îmbătat cu un strop din licoarea fericirii absolute a copiilor, simţea nevoia de a se înălţa deasupra propriului destin. Dar zburase cu gândul mult prea aproape de soare, astfel că aripile de ceară ale minţii sale se topiseră. Din bolta cerului avea senzaţia că se prăbuşi peste cimitir, unde mii de cruci de fier îi străpunseseră trupul. Deşteptat ca din coşmar, stârnind râsetele înfundate ale groparilor şi uimirea bătrânilor, s-a ridicat speriat în picioare şi-şi privea corpul, căutând atent urmele rănilor sângerânde.

Apăsătoarea linişte din cimitir fusese întreruptă de un amestec de zgomote stridente de fanfară şi de bocete disperate, anunţând apropierea cortegiului mortuar al fecioarei. Întins pe lespede, directorul împietri aidoma unei statui ce înfăţişa un înger trist de marmură, veghind somnul adormiţilor din cripte. Bătăile sacadate şi puternice ale inimii îi sculptau trupul de piatră, străduindu-se să-i dea viaţă. Încercând parcă să tragă de timp, amânând momentul întâlnirii cu moartea, sprijinindu-se pe coate, şi-a ridicat încet capul şi a început să privească prin împrejurimi. În depărtare, îşi făcu apariţia cortegiul îndoliat asemeni unui uriaş vierme cenuşiu care, târându-se anevoios şi suspinând, urca dealul spre cimitir. În suflet, simţind cum coace buboiul purulent al incertitudinilor, directorul ar fi vrut să aibă o fărâmă din curajul groparilor, ca să întâmpine trufaş dricul, arătându-i că-i tânăr şi sănătos. Ar fi vrut să-i strige morţii că nu se poate atinge de el, pentru că odată cu dânsul va pieri întreg universul, dar cu fiecare mişcare pe care încerca să o facă, simţea cum trupul de lut se sfarmă sub bătăile inimii în care îşi făcuse culcuş groaza de a muri. În cele din urmă renunţă, încremenind pe lespedea mută. Nu mai izbuti decât să-şi acopere faţa cu mâinile, după care suspină prelung din întreaga lui fiinţă, stârnind curiozitatea copiilor care se opriră din joacă. Apropiindu-se tiptil de mormântul pe care directorul era întins, păşind pe vârfuri, parcă pentru a nu-l trezi dintr-un somn adânc, îi desfăcură încet palmele de pe chip. Atunci directorului i se înfăţişară, pe fondul senin al cerului, ochii iscoditori ai copiilor care priveau miraţi spre cel ce îndrăznise să le tulbure jocul. Imediat, pe buzele lor roşii îşi făcu loc un

zâmbet larg, iar, după ce-şi şuşotiră unul altuia ceva la ureche, plecară hohotind, ţinându-se de mână.

Râsul copiilor reuşi să rupă vraja împietririi directorului care se ridică şi, iuţind pasul, se grăbi să părăsească cimitirul, spunându-şi că găsise un alt fel de linişte de care cu siguranţă nu are nevoie acum, ci poate peste zeci de ani.

Întors în oraş, i se păru atât de frumos şi de prietenos pentru că era plin de suflu, forfotind de oameni şi maşini. Dacă s-ar fi întâlnit cu oricare dintre cunoscuţii săi, inclusiv cu funcţionarii publici, cu patronul magazinului, cu asistenta medicală şi şoferul salvării, cu doctorul de la spital, cu gurmandul sinucigaş şi reporterul tv nu s-ar fi sfiit să-i îmbrăţişeze şi să-i pupe pe toţi chiar în văzul lumii, căci erau vii. Dar n-avu norocul să-i apară nimeni în cale, aşa că luă hotărârea să se ducă acasă.

5. După cum se apucă soarele să coboare pe cer, directorul înţelese că era de acum după-amiază şi cam pe la această oră trebuia să se întoarcă de la serviciu. Întrucât ştia că era aşteptat cu drag de familie, se simţi un om fericit, ceea ce-l făcu să zorească pe străzile oraşului, îndreptându-se fluierând spre casă.

Urcând pe scara blocului spre nivelul unde se situa apartamentul său, directorul se opri chiar la jumătatea treptelor care duceau la primul etaj. Ochise albul strălucitor al unei hârtii ce zăcea închisă într-una din cutiile poştale înşirate pe peretele slab luminat al holului de la parter. Începu să numere căsuţele metalice, dar întunericul în care plonjă casa scării îl împiedică să continue, aşa că fu nevoit să se întoarcă din drum. Ridicându-şi privirea pe numărul cutiei poştale, constată, plăcut surprins, că acesta coincide cu al apartamentului său. Degrabă se scotoceşte zgomotos prin adâncul buzunarului în căutarea cheilor. Descuie lacătul prăfuit şi uşiţa ruginită a căsuţei poştale gemu printr-un scârţâit prelung. În mâini ţinea un plic strălucitor acoperit de un scris indescifrabil şi de ştampile a căror contur, în lipsa tuşului de calitate, putea fi numai intuit. Îl dezlipeşte cu multă uşurinţă, după care, mânat de curiozitate, se uită înăuntru. Înghesuită într-un colţ, o jumătate de foaie străvezie, mutilată de cuvinte reci şi negre bătute la o maşină veche de scris, îl înştiinţează că trebuie să se prezinte urgent pentru clarificarea unei situaţii grave în care se află patria, fără a menţiona nici data şi nici locul unde trebuia să se înfăţişeze. Reciti

textul şi examină încă o dată plicul, ca să se edifice asupra acestor detalii pe care le consideră esenţiale pentru orice adresă care se doreşte oficială. Mai mult decât atât constată că nu există nicăieri nici măcar un antet, vreo ştampilă sau măcar numele, funcţia şi semnătura unei persoane. Se gândi că nu poate fi decât o farsă a unor puşti de prin cartier, puşi pe şotii. Nu se supără deloc, socotind că poate numai aşa îşi găsiră ştrengarii o preocupaţie pe timpul vacanţei, citându-şi vecinii pe la diverse instituţii publice în legătură cu nu ştiu ce fel de chestiuni arzătoare pentru ţară.

Nu mai întârzie nici o secundă, mototoli adresa şi plicul, lăsând ghemul de hârtie să fie înghiţit de străfundul buzunarului, după care îşi continuă urcuşul, sărind vesel câte două-trei trepte deodată până ajunse în faţa uşii apartamentului său. Apasă scurt de câteva ori cu degetul arătător pe sonerie până când se trezi tras dincolo de uşă şi acoperit de îmbrăţişările şi pupăturile de bun venit ale celor dragi. Îl aştepta soţia cu masa de prânz şi pregătită ca de obicei să-i asculte toate păţaniile de la serviciu, dar directorul, ca niciodată, îi zise că astăzi nu se întâmplase nimic deosebit. Îşi spuse că n-are nici un rost să-şi îngrijoreze soţia şi să perturbe liniştea căminului familial, atât de scumpă lui. În timp ce trebăluia prin casă, de picior se prinse strâns cu braţele fetiţa sa, părându-i-se astfel distractiv să se plimbe odată cu tatăl ei prin tot apartamentul. În sânul familiei directorul se simţi în deplină siguranţă după momentele halucinante pe care le trăi o întreagă dimineaţă şi o după-amiază pe jumătate. Acasă totul era în ordine şi nimic nu avea să-l mai tulbure, punând capăt acestei delirante zi de vară.

Îşi aminti că nu poate rata ştirile tv ale după-amiezii, aşa că mâncase mai mult pe fugă şi, fără să se dezbrace ori măcar să se descalţe, se aruncă în fotoliul preferat din faţa televizorului. Luă în mână telecomanda şi apăsă pe un buton roşu din colţ, aşteptând cu nerăbdare să vadă dacă-i scăpase ceva din jurnal. Dintr-o dată ecranul se lumină şi îşi făcu apariţia o prezentatoare tv care tocmai anunţă sumarul evenimentelor petrecute în lume în ziua respectivă, înşiruind pe nerăsuflate crime, tâlhării, violuri, jafuri, escrocherii, accidente rutiere, navale şi aeronautice, incendii, inundaţii, erupţii vulcanice, cutremure şi câte şi mai câte… A urmat relatarea pe larg a fiecărei ştiri, ţintuindu-l pe director între pernele fotoliului său, încât ajunse să nu mai mişte deloc.

Imaginea şi sunetul televizorului îi acaparaseră toate simţurile, astfel că pierdu noţiunea timpului şi spaţiului în care trăia. În cele din urmă,

spectacolul de lumini ţipătoare şi zgomote stridente îl subjugară total. În mod curios, deşi era conştient că se află în apartamentul său, simţea cum era încercat de puternice emoţii care-i frământau toată fiinţa, de parcă o forţă invizibilă l-ar fi tras subtil dincolo de sticla ecranului în chiar mijlocul nenorocirilor de tot felul. Avea impresia că lui şi nu altcuiva i se întâmplară toate grozăviile din lume: că fusese omorât cu zeci de lovituri de topor, că apoi o bandă de răufăcători îl tâlhărise şi-i batjocorise nevasta, că îşi prăpădise toată agoniseala depusă la o bancă credibilă, că apa îi înghiţise gospodăria în timp ce focul îi mistuia casa, că era strivit sub roţile unui camion, că se prăbuşi cu avionul în ocean…

Nu mai suportă şi cu o ultimă sforţare reuşi să schimbe pe un alt canal de televiziune unde tocmai erau prezentate spoturi publicitare. Îl ispiteau pe director să cumpere tot felul de produse de marcă vândute de firme renumite la preţ de chilipiruri, deşi asta însemna să-i afecteze serios bugetul de familie pe luna respectivă ori, pentru anumite mărfuri, chiar pe întreaga viaţă, fiind vorba de rate de lungă durată. Mai apărea prin reclamă şi câte o vedetă care afirma sincer că a ajuns atât de frumoasă şi de deşteaptă numai pentru că a folosit produsele pe care acum, deoarece vrea binele umanităţii, le recomandă telespectatorilor, garantând personal pentru calitatea lor. Dacă ar fi să asculte de îndemnul glasului de dincolo de ecran de a fi în pas cu moda, ar trebui să-şi lege toată existenţa lui şi chiar a familiei de un singur obiect. Directorul găsi că nu prea are rost să-şi irosească anii, fiind tributar unui lucru sau chiar mai multora, numai ca să fie în vogă.

Îşi întoarce privirea spre telecomanda care-l smulse din miezul straşnicilor întâmplări relatate ca ştiri tv şi se minună de puterea ei. Aflat la o distanţă apreciabilă, printr-o simplă apăsare de buton, directorul dispunea după bunul său plac de un alt obiect care-l hipnotizase, fără ca între telecomandă şi televizor să existe vreun fir. Încercă să-şi explice fenomenul, dar renunţă, recunoscând în sinea lui că-i depăşit de situaţie. E adevărat că ştie care este argumentaţia strict tehnică prezentată prin manualele de specialitate. Dar el e nelămurit în privinţa legăturii imateriale stabilite între cele două lucruri, pe care omul nu o poate percepe, ceea ce face să-i scape total controlul asupra acesteia şi implicit al obiectelor. Îl apucă durerea de cap când îşi aminti şi de circuitele electrice, aşa că nu-i rămânea decât să constate că universul e mult prea complex ca omul să-l stăpânească prin simţurile sale. Îşi spune că, în fiecare zi, fără să conştientizeze, omul e martorul unor miracole pe care le consideră ceva normal pus pe seama

progresului tehnico-ştiinţific. Dar dacă fiinţa umană nu s-ar mai uita la lumea exterioară, ci ar privi în interiorul organismului, la procesele care se desfăşoară înăuntrul corpului omenesc şi care în mod cert nu au legătură cu tehnologia? O întrebare la care nici nu mai căută răspuns, gândindu-se că ar trebui să înceteze să mediteze pe acest subiect. Îi era teamă că dacă ar fi cunoscute preocupările sale, atunci ar fi fost catalogat de mulţi cetăţeni din oraş ca superstiţios…

După ceva timp, reclama-i în sfârşit gata şi începe un film turnat undeva peste mări şi ţări, însă directorul constată stupefiat că-l mai vizionase de vreo două-trei ori şi de fiecare dată sub un alt titlu. E o producţie cinematografică asemenea tuturor celorlalte făcute în acea parte a globului pământesc, între care nu reuşeşti să distingi vreo diferenţă substanţială. Întotdeauna întâlneşti numai personaje pozitive şi negative aflate pe poziţii ireconciliabile între care nu poate exista nici un fel de compromis. E aidoma unui tablou pictat doar în nuanţe de alb şi negru din care lipseşte cu desăvârşire culoarea care, în opinia directorului, zugrăveşte întreaga existenţă umană, şi anume: griul. Reflectează câteva momente pe marginea subiectului şi admite că poate filmul nu face decât să prezinte un mod în care cetăţenii de pe acolo concep însăşi viaţa. Mai crede că oamenii de pe acele meleaguri, trăind doar între aceste două extreme, îşi simplifică foarte mult viziunea asupra lumii. Îşi sfârşi cugetările şi cu ochii minţii vizionează deja filmul pentru că-şi făcuse din nou loc pe ecran publicitatea. În rolul personajului pozitiv a fost distribuit un detectiv particular, om simplu din popor, fără prea multă carte, care-şi trăieşte viaţa din plin, în timp ce un fin intelectual căruia îi place să asculte muzică clasică şi să colecţioneze obiecte de artă, întruchipează personajul negativ. Desigur, după numeroase peripeţii şi sacrificii, binele zdrobeşte fără îndurare răul, deşi chiar înainte de a face asta i se mai acordă o şansă intelectualului dacă se căieşte şi se converteşte sincer la cauza propovăduită de către detectiv. Directorul e pe deplin satisfăcut că binele a biruit şi, deşi ştia asta încă de la început, avuse ceva emoţii. Cu întreg sufletul e alături de detectiv, în timp ce pe intelectual îl urăşte din toată inima. Dar ceva nu-i în regulă, căci asemenea răului personificat în film, directorul ascultă muzică simfonică de când era copil şi are în casă o frumoasă colecţie de icoane vechi pictate pe lemn. Întotdeauna a fost ferm convins că, dacă va rămâne ceva ca mărturie a existenţei omenirii în univers, atunci acest ceva nu poate fi decât civilizaţia. În artă şi ştiinţă, se regăseşte întreg zbuciumul

omului prin lume, în încercarea lui disperată de a lăsa un semn al trecerii sale. E singurul mod în care fiinţa umană nădăjduieşte că poate da un sens vieţii. Directorul termină de cugetat şi devine confuz, neştiind ce să mai creadă…, dar îşi spune revoltat că unii, în loc să pună tehnologia în mod real în slujba progresului, o folosesc pentru a perverti sufletul şi mintea altora.

Iarăşi se uită la preţiosul obiect pe care-l ţine strâns între mâini, împăcat cu gândul că pe lume nu există numai o singură telecomandă, al cărei posesor ar putea controla după cum doreşte toate televizoarele şi prin aceasta minţile şi sufletele oamenilor. Atâta vreme cât el va fi cel care deţine telecomanda de la televizorul său, îşi spuse că va fi singurul stăpân asupra fiinţei sale, aşa că răsfoieşte fără griji ghidul tv în căutarea unor programe care să-l relaxeze. Notă pe o hârtie cu creionul câteva din multitudinea emisiunilor propuse de variatele posturi de televiziune precum şi ora lor de difuzare. În sfârşit, după multe rectificări, în care fusese nevoit în câteva rânduri să adauge şi să şteargă dintre diversele recomandări ale canalelor tv, lista se închise. Nu se miră când constată că trebuia să rămână în permanenţă în faţa televizorului până târziu în noapte. Dar directorul considera că merită efortul mai ales că era vorba de emisiuni care promiteau dezbaterea serioasă a unor subiecte care interesau întreaga comunitate. Exista totuşi o problemă care trebuia rezolvată într-un fel sau altul, întrucât programul maraton pe care şi-l făcuse îi epuizase tot timpul zilei. Întrezări o soluţie cu greutate, aşa că urma să mănânce, să doarmă câteva minute pentru a se odihni, să facă un duş, să se joace cu fetiţa, să-şi facă rugăciunea zilnică şi chiar să-şi petreacă alături de soţie câteva clipe de intimitate, în timpul reclamelor care întrerup frecvent emisiunile…

Îşi lasă pripit privirea pe orarul său şi alese rapid un post tv care recomandă telespectatorilor o dezbatere privind reorientarea politicii de securitate a ţării ca urmare a schimbării alianţelor sale militare. O temă cât se poate de actuală, oricând şi oriunde, întoarsă pe faţă şi pe dos, de un moderator tv cam agitat şi alţi trei analişti. Emisiunea era mult prea monotonă, dat fiind că analiştii nu făceau decât să se aprobe unul pe altul. Oricum cei trei concluzionară pe marginea temei amintite că statul nu-i sigur că vrea aşa ceva, ca să nu-şi complice existenţa cu tot felul de conspiraţii internaţionale care vor împânzi ţara cu spioni sprijiniţi de trădători de patrie, dar dacă această coaliţie e în favoarea intereselor strategice naţionale, atunci poporul crede că ar

merita măcar să se încerce. E cât se poate de evident pentru oricine că, din toată afacerea asta politică, statul va fi avantajat în orice situaţie. Astfel, dacă înţelegerea cu partenerii e bună, atunci statul îşi va arăta generozitatea, spunându-i poporului că i-a făcut cadou alianţa pe care şi-o dorea, ca să vadă cât ţine la el, dacă nu, atunci îşi va etala puterea, având un motiv în plus, ca să-i înlăture pe cetăţeni de la treburile de politică, acuzându-i că nu se pricep.

Brusc, moderatorul anunţă că în următoarele secunde va fi întreruptă dezbaterea pentru stabilirea legăturii în vederea transmiterii în direct a unui viol. Imediat, se difuzează imagini fără sunet de pe un imaş unde o vacă se chinuia să violeze un bou, în timp ce moderatorul urla fără încetare *formidabil* şi îndemnându-i pe telespectatori să nu plece din faţa televizoarelor. Dintr-o dată, pe parcursul transmisiunii live, aşa cum scria în colţul ecranului, a fost afişată o bandă pe fondul căreia se făcea publicitate sponsorilor programului. După un sfert de oră, legătura în direct se încheie, iar gazda emisiunii îi invită pe oaspeţii săi să-şi dea cu părerea asupra celor văzute. Vasta cultură generală pe care o au, atestată de tot felul de licenţe, le permite să-şi exprime opinia în mod avizat asupra oricărei dezbateri, indiferent că aceasta ar presupune să parcurgă în acelaşi timp domenii diverse, cum ar fi de la construcţia armelor de distrugere în masă la cultura viermilor de mătase, între care stabilesc preţioase conexiuni din punct de vedere istoric şi filozofic. În ceea ce priveşte subiectul de faţă, analiştii conchid fără ezitare că aşa ceva se datorează arşiţei verii care tulbură grav minţile oamenilor, darămite comportamentul bietelor animale. În studio sunt postate şi nişte planşe, care prezintă întreg istoricul acestui eveniment din clipa aducerii vitelor la păşunat şi până când s-a petrecut tentativa de siluire, insistându-se în special asupra poziţiei dobitoacelor şi a soarelui în momentul culminant. În partea de jos a ecranului, pe o bandă este afişată ştirea senzaţională potrivit căreia doi aleşi ai poporului, după ce au fost despărţiţi cu greu de colegii lor să nu se încaiere chiar în sala de şedinţă, s-au provocat la o bătaie ca în curtea şcolii în spatele clădirii parlamentului, care urma să fie televizată pe viu.

Enervat peste măsură de vremea pierdută cu asemenea tâmpenii, directorul comută pe un alt canal tv, unde aceiaşi trei analişti discută, tot în direct, pe marginea unei conferinţe ţinute de curând de parchet şi poliţie, care anunţau triumfătoare că a fost aplicată fără milă o grea lovitură corupţiei la nivel înalt. Au prins în flagrant un controlor de bilete de autobuz care lua mită de la cetăţenii prinşi în mijloacele de transport

publice fără legitimaţii de călătorie. A fost o operaţiune încununată cu succes, pentru care s-a pus în mişcare un imens dispozitiv de jandarmi, militari şi pompieri, fiind implicate şi câteva elicoptere şi tancuri din dotarea unităţilor specializate. Nici să nu-i treacă vreunui om prin minte că s-a dorit doar să se facă o simplă demonstraţie de forţă, ci s-au luat aceste măsuri, dată fiind periculozitatea faptei privite în ansamblul ei. Astfel, analiza informaţiilor deţinute în caz relevă faptul că respectivul individ ar putea fi şeful unei reţele care sabotează transportul public de călători, fiind agentul unei puteri străine, aflată în legătură cu mafia, care vrea să ştirbească unitatea, independenţa, suveranitatea şi integritatea teritorială a ţării. Dar cetăţenii pot dormi liniştiţi, căci organele statului veghează în permanenţă la siguranţa lor. Directorul răsuflă uşurat că primejdia gravă prin care trecuse ţara fusese înlăturată şi apăsând ferm pe magicul buton roşu al telecomenzii închise televizorul.

Luă ziarul local, dând cu ochii peste un titlu care înştiinţa opinia publică cu litere de o şchioapă despre internarea în spital a unui om de pe alte meleaguri care îşi fracturase penisul în timp ce făcea sex cu amanta. Năpăstuitul ar fi vrut să nu încapă în gura lumii din oraşul său, refugiindu-se la spitalul din ţinutul învecinat pentru a se trata, dar nu avuse bafta să scape de presa locală. Importanţa subiectului îl determinase pe redactorul-şef să-i acorde largi spaţii, încât, după ce răsfoi atent cotidianul, directorul constată dezamăgit că era singura informaţie din toate paginile sale. Însuşi şeful administraţiei împreună cu alţi conducători de la diferite instituţii de stat insistară pe lângă ziar să mediatizeze în detaliu acest subiect pentru a arăta opiniei publice locale cât de imorali sunt cetăţenii de pe alte meleaguri. Nu era nici un secret pentru nimeni în oraş că funcţionarii publici purtară un adevărat război împotriva veneticilor. Era cât se poate de logic că orice persoană, care nu fusese născută şi mai ales crescută în acest ţinut, nu avea cum să înţeleagă realităţile locale şi poate ar fi vrut să se revolte împotriva lor. De aceea, acest articol de ziar trebuia să constituie pentru comunitatea locală o pildă pentru înăbuşirea din faşă a unor asemenea tendinţe primejdioase. Lumea din oraş trebuia să conştientizeze pericolul infiltrării unor elemente străine care ar fi putut strica armonia acestor ţinuturi de basm, menţinută până în prezent prin obiceiuri a căror origine s-a pierdut în vremuri imemoriabile.

Directorul izbi cu putere ziarul făcut sul de pereţii camerei şi se hotărî să-şi dedice restul zilei în sânul familiei, alături de soţia şi fetiţa sa. Are de gând ca deseară să le invite să cineze împreună în oraş la un

restaurant unde se prepară mâncare tradiţională. Dar nici nu se ridică prea bine din fotoliul său şi auzi cum soneria ţârâie insistent, după care cineva nerăbdător se apucă să tragă pumni şi picioare în uşă. Merge rapid să vadă despre ce este vorba când dădu în pragul uşii peste doi domni îmbrăcaţi elegant care-i fluturaseră pe sub nas o legitimaţie de la un organ de stat despre care directorul nici nu ştia că există. Îi spuseră pe un ton poruncitor că trebuie grabnic să-i urmeze, dacă nu vor fi nevoiţi să-l ducă legat fedeleş, după care nu mai scoaseră nici un singur cuvânt.

Între timp, îşi făcu apariţia şi soţia alarmată, ţinându-şi strâns la piept fetiţa care se speriase şi plângea. Directorului i se frânse inima şi vrând să le liniştească, le sărută pe fiecare pe frunte. Apoi le zise că domnii nu sunt decât nişte foşti colegi de ai săi care îşi manifestă bucuria revederii în cale afară de zgomotos şi că au venit să-l scoată la o bere pe terasă unde să-şi depene amintirile. Nu are de gând să stea prea mult şi speră ca domnii să fie cât se poate de înţelegători pentru că vrea să se reîntoarcă devreme acasă. Nu le mai ascunde faptul că avea pregătită o surpriză plăcută pentru amândouă în seara aceea. Ca să pară credibil în privinţa amiciţiei cu cei doi domni, de faţă cu familia sa, îi luă pe aceştia pe după gât şi, coborând treptele cu ei de parcă ar fi fost vechi prieteni buni, le povestea un banc. Ajuns în stradă, directorul întrebă despre ce anume este vorba, dar în loc de răspuns, cei doi domni îl azvârliră într-o maşină care porni în trombă.

6. Din cauza traficului infernal, pentru a se strecura mai uşor pe străzile aglomerate, maşina care-l transporta pe director spre o direcţie necunoscută lui, căci îl legaseră la ochi cu un fular de mătase, îşi puse în funcţiune sirena şi girofarurile. Din punctul de vedere al celor doi domni, măsura luată era justificată de vreme ce trebuia clarificată o situaţie care nu suferă amânare. Mai mult decât atât, aflându-se într-o misiune foarte importantă, cei doi domni eleganţi se consideră îndreptăţiţi pentru a ajunge la destinaţie să încalce regulile de circulaţie din oraş care, de fapt, îi încurcă. Aşa că se puseră să conducă maşina pe axul şoselei, fără a respecta culorile semafoarelor sau să cedeze trecerea în intersecţie. Noroc cu şoferii vigilenţi din trafic, care trăgeau îndărăt de volan, ferindu-se în ultima secundă şi cu pietonii sprinţari care săreau pe zebre ca nişte maimuţe la circ.

La un moment dat, observară în oglinda retrovizoare că după dânşii se luă o altă maşină care-şi aprinse şi ea girofarurile. După o urmărire ca în filme, cursa se sfârşi când automobilul în care se afla directorul fusese blocat, nemaiavând nici o scăpare. Din cealaltă maşină coboară un ins rotofei recomandându-se a fi parlamentar al acestor ţinuturi, însoţit fiind de garda sa de corp şi de un cameraman care filmează tot. Îi pune imediat la zid cu mâinile ridicate deasupra capului pe cei doi domni eleganţi, iar după ce-i legitimează îi beşteleşte şi-i ciomăgeşte pe spinare, în numele alegătorilor săi, cu o bâtă pe care o poartă întotdeauna cu dânsul. Are parul încă de pe vremea când era cioban şi atunci când se uită la el îl apucă dorul de turma de oi, de câinii neînfricaţi care se luptau cu lupii, cu urşii şi cu oricare altă lighioană sălbatică de prin pădure. Ducea un trai liniştit şi îndestulat, dar nu era împăcat în adâncul sufletului că semenii săi sunt nefericiţi şi săraci. Aşa că a renunţat să mai fie târlaş, devenind mai întâi un prosper om de afaceri, iar apoi şi parlamentar, dedicându-şi viaţa total şi dezinteresat nevoiaşilor.

E supărat foc că nişte trimişi ai statului printre cetăţeni, abuzând de funcţia pe care o deţin, îşi iau de la sine putere să nu respecte nici un semn de circulaţie. Nu poate să tolereze o asemenea indisciplină printre funcţionarii publici şi de aceea îl zoreşte pe cameraman să filmeze tot ca să arate lumii cum un mandatar al voinţei naţiunii îi pedepseşte pe cei care se încumetă să-şi bată joc de lege. Nici nu mai pune la socoteală că au cutezat să nu ţină seama şi de obiceiul pământului. În intersecţie, aceşti reprezentanţi ai unui organ de stat, care sunt numiţi în funcţie şi nu aleşi, nu au cedat trecerea unui parlamentar, care este ales şi nu numit de oareşicine.

Cei doi domni îi spun aproape plângând că sunt în îndeplinirea unei misiuni foarte importante şi timid unul dintre ei îndrăzneşte să se apropie de urechea parlamentarului şoptindu-i ceva. Brusc, parlamentarul se năpusti asupra directorului care rămase în maşină şi-i trase peste mâini şi picioare câteva bâte, urlându-i că-i o javră ordinară care ar trebui omorâtă pe loc pentru ce a făcut.

Îşi termină treaba şi se întoarce la cei doi domni îmbrăcaţi în costume elegante care tremurau de frică. Nici nu mai stătură pe gânduri şi se puseră în genunchi, cerând îndurare de la cel care întruchipează sfânta voinţă a naţiunii. I se tânguiau că erau foarte

grăbiţi şi nu l-au recunoscut pe parlamentar la volanul maşinii. Dar în loc să se potolească, alesul poporului parcă turbase, zbierând şi lovind la nimereală când într-unul, când într-altul. După ce obosise de jignit, scuipat şi bătut, parlamentarul le spuse celor doi că nu persoana sa trebuia recunoscută, ci faimoasa lui maşină luxoasă.

În cele din urmă, se sătură de cât îi certase şi-i lovise, dându-le drumul să plece în treaba lor, gândindu-se că probabil cameramanul care-l însoţea a înregistrat totul pe caseta video. Îşi spuse că avea suficient material la dispoziţie pentru a turna un film de succes care să ruleze în cinematografele de prin ţară cu titlul: *Un parlamentar sărac şi cinstit în slujba poporului, luptându-se cu funcţionarii care abuzează de cetăţeanul fără de apărare.* Un film care poate l-ar propulsa chiar în funcţia de preşedinte al ţării la care, deşi nu recunoaşte făţiş, râvneşte în taină.

Directorul auzi un trântit puternic de portiere urmat de un demaraj zgomotos al maşinii şi claxoane, înţelegând că-şi reluase cursa nebună însoţit de cei doi spre sediul misteriosului organ de stat care tocmai îl arestase. Într-un sfârşit, după ce i se păru că trecuse o veşnicie, crezând că plecase în călătorie la capătul pământului, vehiculul parcă în curtea unei clădiri impunătoare. După ce-l traseră afară din maşină, directorul legat la ochi în continuare fu târât pe braţe de cei doi pe treptele şi holurile imobilului până la ultimul etaj. Din când în când îl părăseau pe director care, orbecăind, îşi întindea mâinile la nimereală, lovindu-se de ziduri, spre hazul celor doi. Ajunseră în faţa unei uşi pe care o deschiseră cu picioarele unde îl azvârliră pe neajutorat la podea. Nu se auzea nimic şi atunci directorul crezând că-i singur în încăpere, dădu să-şi scoată fularul de la ochi. Dar tocmai în acel moment, liniştea din cameră fusese spartă de scârţâitul unor paşi care se îndreptau către dânsul şi un glas îi porunci să nu mişte. Din nou se aşternu tăcerea deplină, iar directorului i se făcu frică, ghemuindu-se pe duşumea. Într-un târziu simţi cum o mână îi dezlegă fularul, după care auzi cum paşii se îndepărtară. Încercă să se uite împrejur, dar îl orbi lumina puternică a razelor solare care se strecurau prin fereastra larg deschisă. Era un gigantic soare roşu aprins care dădea să se prăbuşească de pe bolta cerească, semn că de acum se apropia seara. Îşi roti privirea prin camera strâmtă, însufleţită de praful auriu în care plutea un mobilier sărăcăcios şi învechit. În spatele unui

birou văzu un domn mai dichisit decât ceilalţi doi care-l arestară fumând sictirit dintr-o ţigară în timp ce citea o hârtie. Îşi spuse că acesta trebuie să fi fost individul care se răstise mai înainte la el şi care în mod cert este şeful celorlalţi doi. La un moment dat se apropie de director şi după ce-l întinse cu faţa la duşumea cu mâinile şi picioarele desfăcute se apucă să-l percheziţioneze prin buzunare. Începu să rânjească mulţumit de isprava sa când dădu peste scrisoarea mototolită făcută ghem despre care directorul crezu că e vreo ghiduşie a puştilor de prin cartierul său. Se mai scurse ceva timp, când îşi făcu apariţia un alt domn şi mai elegant decât cel de la birou care ţinea strâns la piept o tânără şi frumoasă domnişoară îmbrăcată sumar. De cum îl văzuse, funcţionarul de la birou făcu o largă plecăciune în faţa cuplului şi, după ce sărută mâna fermecătoarei domnişoare, se puse în genunchi înaintea domnului fercheş. Era cât se poate de evident că amorezatul dichisit nu putea fi decât şeful şefului celor doi care l-au arestat. Rămase împietrit până când îndrăgostitul îi făcu semn discret să se ridice în picioare. Imediat se apucă să-i şoptească şefului său ceva la ureche, turuind fără să răsufle câteva minute în şir. După ce sfârşi ce avea de spus, se puse iarăşi în genunchi şi părăsi camera. Amorezatul părea a fi îngândurat de ceea ce tocmai i se comunicase şi-şi încruntă privirea spre podea unde stătea lungit împricinatul. Ar fi vrut să se năpustească asupra directorului şi să-l sugrume, înfigându-i adânc ghearele în gât, dar se răzgândise. Îşi spuse că decât să-l bată pe nenorocit, riscând să-şi şifoneze ţinuta îngrijită, mai bine îşi admiră amanta care, indiferentă de ceea ce se întâmplă, se aşeză în faţa unei oglinzi şi se puse pe rujat şi machiat.

Dintr-o dată, cântece de petrecere întrerupte de lălăituri şi chiote de veselie acoperiră întreaga clădire. Zgomotul era din ce în ce mai asurzitor, încât cei din încăperea de la ultimul etaj îşi astupară urechile cu mâinile. Brusc, uşa camerei în care se afla directorul se dă în lături şi-şi face apariţia un domn şi mai elegant decât amorezatul dichisit, cu mâinile ridicate în aer, pocnind din degete. Era însoţit de câţiva lăutari care cântau la viori, acordeon, tobe şi ţambal, fiecare având lipită câte o bancnotă pe frunte. Le făcu lăutarilor semn din mână să înceteze cu muzica. Apoi băgă mâna în buzunarul de la pantaloni de unde scoase un pumn de mărunţiş pe care îl aruncă plictisit, împrăştiindu-l pe duşumea. Nici nu apucară monedele să se aşeze pe podea din dansul

lor învârtit şi lăutarii se şi năpustiră spre bani. Se scuipau, se îmbrânceau, se luau la harţă, dar strigau cu toţii în cor fără de încetare: *Să trăieşti, şefu'!*

De când îl zări în cameră amorezatul luase poziţia de slugarnic în faţa petrecăreţului şi rămase încremenit ca o stană de piatră. În cele din urmă, şi-a făcut curaj şi se apropie supus de chefliu, iar după ce-i sărută piatra roşie imensă aşezată în vârful ghiulului de pe degetul inelar, îi şopti minute de-a rândul ceva, gesticulând şi arătând încontinuu spre director. După ce termină, se retrase uşor, luându-şi consoarta de braţ, mergând amândoi cu spatele şi având capul plecat, de parcă şi-ar fi lipit bărbia de piept, părăsind în tăcere încăperea. Directorul înţelese că petrecăreţul era de fapt şeful şefului şefului celor doi domni care-l aduseră în sediul acestui enigmatic organ de stat. Mai pricepu că nimic nu-i o glumă, aşa cum sperase, ci totul e cât se poate de serios.

Dar nu apucă să-şi termine ideea până la capăt, că bossul se apropie de el, păşind în cadenţă şi ţinând-şi mâinile la spate. Îi spune că situaţia lui e foarte gravă şi-l anunţă că nu mai are nici o şansă să mai scape, soarta fiindu-i pecetluită. Oricum nu are rost să ceară îndurare pentru că ar da dovadă de laşitate. Îi pretinde ca, acum în ultimul ceas, să recunoască şi să regrete tot ce a făcut.

Directorul nici nu stă pe gânduri şi ridicându-se în picioare îi răspunde că nu are nimic de recunoscut. Mai mult decât atât, consideră că arestarea sa şi ancheta la care este supus acum sunt ilegale, de aceea trebuie să fie eliberat imediat. Îi vine chiar să se ciupească de obraz să vadă dacă nu cumva visează… Nu s-a mai pomenit nicăieri în lume ca un cetăţean să fie arestat fără să ştie pentru ce anume, de către un organ de stat tainic despre care nici nu-i sigur că există. Mai mult decât atât e anchetat de nişte indivizi care nu şi-au declinat nici identitatea şi nici calitatea, fiind ţinut într-o clădire despre care nu ştie nimic.

Dar vrând să pară binevoitor, îi spune domnului îngâmfat din faţa sa că este dispus să uite tot de cum părăseşte această încăpere. Nu are chef acum să umble prin tribunale însoţit de avocaţi ca să dea în judecată statul pentru modul în care instituţiile sale s-au comportat faţă de el. Nu are nici o urmă de îndoială că nu i se face dreptate, chiar dacă va fi nevoit să şi-o caute prin străinătate, apelând la instanţele de specialitate. E convins că va fi sprijinit nu doar de numeroase

organizaţii de protecţie a drepturilor omului, ci şi de întreaga presă şi de toată opinia publică. De partea lui mai sunt constituţia şi legile ţării, dar mai presus de toate este bunul simţ al acestui popor care s-ar revolta dacă ar afla ce i s-a întâmplat. Deşi ar putea fi tentat de sumele de bani uriaşe care-i vor fi acordate cu titlu de despăgubire în urma procesului, nu vrea să cheme statul în judecata pentru a nu terfeli imaginea ţării, mai ales dacă se ajunge în faţa unor foruri internaţionale.

Nici nu termină ce-avea de zis că bossul izbucneşte într-un râs isteric din care se opreşte brusc, răstindu-se la director că, decât să se ciupească singur de obraz, mai bine îi trage el nişte perechi de palme, ca să-şi vină în fire. Dacă vrea să ştie pentru ce a fost arestat, nu are decât să-şi amintească despre faptele sale mişeleşti pe care le-a săvârşit în timpul zilei de azi. În ceea ce priveşte organul de stat, care l-a arestat şi-l anchetează, atât timp cât are un caracter misterios, nu are cum să-i spună nimic despre acesta, dar îl asigură că există în realitate, fiind înfiinţat odată cu statul. Dacă e suficient de isteţ, s-a prins că numele şi preocupările funcţionarilor acestei instituţii enigmatice precum şi clădirea unde îşi are sediul nu pot fi făcute publice. Mai adăugă apoi că, aşa cum directorul e sigur că are alături de el legea şi întreg poporul, aşa şi el nu şovăie să susţină că are de partea lui obiceiul pământului şi adevărata faţă a statului. Dacă i s-a părut că a fost tratat cu duritate de către angajaţii acestui organ, atunci lor nu le rămâne decât să se felicite, întrucât înseamnă că şi-au făcut pe deplin meseria. Au jurat pe ce aveau mai sfânt de a nu permite nimănui să batjocorească statul şi pe trimişii lui printre cetăţeni care-l reprezintă cu onoare. A sosit poate vremea să afle că imaginea statului se reflectă în oglinda strălucitoare, care-ţi ia ochii, a unor norme morale şi legale, dar din totdeauna statul nu a putut funcţiona decât după cutumele înrădăcinate adânc pe aceste meleaguri.

Bossul îl înştiinţează pe director că, din punctul lui de vedere, totul este cât se poate de clar, după care se întoarce tacticos la birou şi apasă pe un buton roşu. În câteva secunde îşi făcură apariţia în încăpere cei doi domni care-l arestaseră precum şi lăutarii. Bossul păşi peste cei doi subalterni care, de cum trecuseră pragul uşii, se aruncaseră cu faţa la pământ dinaintea lui. Apoi plecă aşa cum veni, cântând şi chiuind cât îl ţineau bojocii, pe fondul muzicii de petrecere a tarafului. Bietul director se trezi din nou legat la ochi şi târât în

bătaie de joc până la maşină, după care simţi cum străbătea în viteză străzile, cu frânări bruşte şi scrâşnete de roţi.

La un moment dat crezu că i se face rău şi ar fi vrut să le spună celor doi să oprească, dar într-un final, vehiculul îşi încetă alergătura dementă prin oraş, furişându-se în curtea unei instituţii. Ţinut în palme şi în şuturi de cei doi domni eleganţi, ajunse într-o cameră unde fusese împins pe un scaun. I se desfăcu fularul de la ochi şi văzu în lumina unui bec chior că, de fapt, nimerise într-o sală de judecată. Mai exact se afla într-o boxă a acuzaţilor păzită cu străşnicie de nişte indivizi cu cagule şi înarmaţi până-n dinţi. Alături de dânsul stătea un cetăţean îmbrăcat în haine scumpe care avea atârnat de gât un lanţ gros de aur, iar la mână purta o brăţară imensă. Nu avea cum să-i vadă chipul, căci îşi băgase faţa între palme şi plângea în hohote întrerupte de suspine prelungi. Lângă boxă era postat un individ îmbrăcat de parcă venise la plajă, recomandându-se ca fiind avocatul lor. Le ceru de îndată celor doi acuzaţi să-i plătească onorariul pentru cinstea de a fi apăraţi de cel mai renumit jurist din ţinut. Colegul de suferinţă al directorului se conformase imediat scoţând un teanc multicolor de bancnote. Văzând că celălalt client refuză, avocatul se năpusti asupra lui şi-i smulse verigheta de pe degetul inelar.

După episodul năucitor cu avocatul său, directorul se dezmetici şi-i zări pe cei doi funcţionari care fuseseră dimineaţă în control la el la serviciu. Îi strigă, se uită spre ei insistent şi le făcu semne, sperând să-l observe, dar aceştia nici nu se sinchiseau de toată agitaţia lui. Ba chiar i se păru că se uită spre dânsul cu ură, iar unul dintre ei îl ameninţă cu pumnul.

Aşezată pe un postament trona o masă extrem de lungă la care stătea înfipt într-un scaun cu spătar foarte înalt un individ înveşmântat într-o robă neagră şi purtând o mască de carnaval. Acesta era, fără nici un dubiu, un judecător de care se apropie umil nimeni altul decât şeful şefilor de la organul de stat care-l anchetase împreună cu avocatul. După ce făcură amândoi o plecăciune, se întind peste masă şi încep să-i şuşotească magistratului, dând în permanenţă din mâini şi chiar din picioare. Dintr-o dată, la semnalul şefului şefilor, funcţionarii publici, având capetele plecate, se înfăţişează dinaintea judelui, punându-se în genunchi. Erau întrebaţi în şoaptă de către judecător despre ceva anume, iar dânşii, fără a cuteza să-şi ridice privirile din pământ,

răspundeau murmurând. Directorul era foarte curios şi-ar fi vrut să audă despre ce se discuta, având bănuiala că ar fi putut fi vorba chiar despre el. Îşi ciuli urechile şi se chinuia să citească pe buzele funcţionarilor cuvintele rostite de aceştia, dar nu înţelese nimic. Desluşi clar câteva propoziţii şi chiar fraze, însă acestea nu aveau nici un sens. Adevărul e că sărmanul director nu avea de unde să ştie că în sală se vorbea într-o limbă străină atât lui, cât şi aproape tuturor cetăţenilor din oraş, şi anume, în limba administraţiei publice. Dacă nu erai iniţiat, ţi se părea că mai degrabă se imită tot felul de animale domestice, decât că s-ar vorbi omeneşte. Astfel, în timp ce judecătorul îi întreba pe funcţionarii publici, mugind şi nechezând grav, i se răspundea printr-un umil măcăit şi cotcodăcit. Atunci când mai interveneau şi şeful şefilor celor care l-au arestat împreună cu avocatul, parcă aceştia nu se puteau abţine să nu behăiască şi să guiţe pompos. Interesant era faptul că reuşeau cu toţii să se înţeleagă, deşi nu exagerai cu nimic dacă ai fi crezut că ai nimerit prin curtea unui gospodar de la ţară.

Directorul îşi spuse că trebuie să pună capăt acestei mascarade şi, ridicându-se în picioare, se apucă să vocifereze. Degeaba colegul lui de boxă îl trăgea de mânecă şi încerca să-i astupe gura cu mâna, se părea că nimic nu-l mai poate potoli pe răzvrătit. Îi ameninţă că dacă nu este lăsat să plece acasă o să regrete amarnic cu toţii. Vor fi daţi pe mâna poliţiei şi a justiţiei, aşteptându-i pe toţi chiar închisoarea pe viaţă, pentru faptul că au cutezat să-şi bată joc de un simplu cetăţean, plătitor de taxe şi impozite, din care îşi primeşte salariul orice funcţionar public. Dar nu termină să protesteze, căci neînduplecaţii săi paznici se şi năpustiră asupra sa, pulverizându-i faţa cu spray lacrimogen şi lovindu-l cu bastoanele. Directorul se prăbuşi, gemând de durere sub privirile înspăimântate ale colegului său de suferinţă, care se ghemui într-un colţ şi se puse pe un jalnic bocet.

După ce-l astâmpărară forţat pe recalcitrant, judecătorul părăsi nervos sala pentru a delibera. De cum ajunse în biroul său, îşi agăţase masca de carnaval şi roba în cuier, pentru ca apoi să-şi arunce trupul de plumb într-un fotoliu de culoare neagră, înfăţat în piele veritabilă. Ar fi vrut să ia o decizie pe loc, soluţionând fără întârziere cazurile celor doi acuzaţi care rămaseră sub stricta supraveghere a paznicilor. Dar nu avea nici un chef, aşa că se gândi că acum ar fi potrivit să stea

la o masă, cu un coniac în faţă, la terasa aflată vizavi de judecătorie. Era un cunoscut al terasei, astfel că a fost servit prompt. Îşi înmuie buzele în pahar şi sorbea din licoarea ameţitoare cu miros îmbietor, sperând să descopere adevărul în privinţa celor doi inculpaţi. Însă degeaba, mintea nu-i stă la aşa ceva, iar gândurile îl poartă spre aventura de azi-noapte cu prietenii săi, cutreierând barurile şi discotecile din oraş. A fost o distracţie pe cinste, care ar merita să fie repetată în fiecare week-end. Au băut până n-au mai ştiut nimic de ei, au făcut scandal peste tot pe unde au mers, au luat la bătaie pe oricine li se părea că se uită chiorâş la dânşii, s-au legat de toate femeile pe care ei le găsiră mai simpatice, indiferent dacă acestea erau însoţite sau nu… *Ce noapte fantastică!* îşi zise judecătorul. Dar acum, în loc să retrăiască acele clipe fabuloase, amintindu-şi în detaliu fiecare moment petrecut în compania amicilor săi, este nevoit să-şi piardă vremea hotărând asupra destinului unor oameni. E normal să fie nervos din cale afară, aşa că pentru a preveni altădată asemenea situaţii neplăcute va aplica pedepse aspre care să se constituie într-un exemplu pentru cei care vor mai îndrăzni să-i mai tulbure liniştea şi să-i strice planurile de distracţie cu tot felul de nimicuri.

În fond nu-i vorba decât despre doi indivizi pe care controlul efectuat astăzi de funcţionarii publici i-a demascat ca având un comportament duşmănos faţă de stat. Au plătit în batjocură birul cuvenit administraţiei publice, în sensul că au pus, în plicurile înmânate funcţionarilor, câteva bancnote care nu acopereau nici măcar o treime din suma de bani datorată. Dacă nu ar fi plătit mai treacă-meargă, erau păsuiţi până data viitoare, când li se percepeau şi dobânzile, dar şi-au achitat datoriile parţial, ceea ce este inacceptabil. Dacă nu s-ar lua măsuri urgente care să stopeze fenomenul şi s-ar răspândi prin oraş zvonul că de acum fiecare face cum crede de cuviinţă, păi, atunci nu mai e mult până la o răzmeriţă care să pretindă că vrea să răstoarne statul. Nişte inculţi, căci unde s-a mai pomenit în toată istoria acestor ţinuturi de basm o asemenea grozăvie. Chiar dacă aceste meleaguri ar fi cotropite de năvălitori nemiloşi, statul continuă să existe, fiind eventual nevoit să-şi schimbe căpeteniile, structura populaţiei şi să-şi modifice într-o oarecare măsură teritoriul. Important este că natura lui va rămâne aceeaşi, pentru că se conduce după propriile reguli, care nu pot fi percepute de muritorii de rând. Numai

trimişii statului printre supuşii săi cunosc cu adevărat mecanismul după care acesta funcţionează…

Nu în mod întâmplător, orice schimbare făcută de stat, pentru a nu se plictisi lumea, a venit dinspre el spre cetăţean şi nu invers. Ar fi distractiv să-i lăsăm măcar o zi pe cetăţeni să le izbândească revoluţia la care visează în taină şi să pună mâna pe putere, ordonând ei reprezentanţilor statului. Ar fi o harababură greu de imaginat care s-ar sfârşi cu siguranţă prin implorarea trimişilor statului de a reinstaura ordinea printre supuşii săi, împărţiţi în mii de tabere şi bătându-se pentru funcţiile vacante. Însă aşa ceva nu are cum să se întâmple pe aici, pentru că orice revoluţie a fost înăbuşită încă din faşă...

Judecătorul îşi mai spune că oamenii de pe aceste meleaguri, pe lângă faptul că-s nişte inculţi, sunt şi nişte ingraţi. După ce statul le-a permis să trăiască pe teritoriul său în schimbul unui impozit şi al unui bir, s-au apucat să-i ia în derâdere pe împuterniciţii lui. Auzi ce le-a trecut prin minte de ceva vreme, să-şi spună cetăţeni şi nu supuşi! Cică ar fi o chestiune de demnitate umană, de parcă asta le-ar ţine de foame şi de sete. Mai cred încă sincer că pot răzbi contra statului, dar n-au curaj să-l provoace pe faţă, aşa că lucrează pe căi ascunse. Deja reprezentanţii statului au aflat că aşa-zişii cetăţeni vor să se amestece în treburile administrative ale oraşului, interesându-se cum funcţionează serviciile publice. Asta pentru ca peste câtva timp să le ceară socoteală funcţionarilor pentru modul cum au chivernisit fondurile publice. Nu se ştie la ce le ajută să cunoască ce se întâmplă exact cu sumele de bani care se colectează din taxele achitate de ei. Nici strămoşii lor nu au ştiut aşa ceva şi au trăit liniştiţi până la adânci bătrâneţi. Mai bine s-ar strădui ca nu cumva să nu-şi achite datoriile faţă de stat, căci e de rău…

Dacă pentru impozit, care se plăteşte conform legii la bugetul statului, se mai poate trece cu vederea şi o mai poţi scoate la capăt, fiind reeşalonat până la moarte, cu dijma nu-i de glumit. Angaraua se achită de către toţi cetăţenii potrivit obiceiul pământului şi se încasează de către trimişii statului printre supuşii săi. Există evidenţe stricte care se ţin tocmai pentru a şti cât are de plătit cel ce îndrăzneşte să deranjeze statul, cerându-i vreun serviciu. Dacă nu solicită nimic, atunci îi oferă statul obligatoriu ceva cu plată pentru simplul fapt că trăieşte pe teritoriul său. Adevărul este că nici un funcţionar nu se

bucură de întreaga sumă de bani primită. Astfel, având în vedere locul ocupat în ierarhia administraţiei publice, fiecărui împuternicit al statului i se cuvine câte o parte din bancnotele strânse prin plicuri. Iar dacă se încumetă careva să nu plătească îndeajuns, atunci mulţi nu se aleg cu nimic…

Magistratul se înfurie când se gândi la toate acestea şi, dând peste cap tot coniacul din pahar, trecu imediat la judecarea cazurilor celor doi arestaţi aflaţi acum în boxa acuzaţilor. Îşi spuse că va delibera chiar acolo pe terasă şi, fără să mai întârzie, se apucă de colegul de suferinţă al directorului, care este un prosper om de afaceri şi pe deasupra un cunoscut politician local. Întreaga sa avere a strâns-o furând din bugetul statului, adică al tuturor şi al nimănui în acelaşi timp, şi înşelând încrederea simplilor cetăţeni ai acestor ţinuturi legendare, după care s-a înscris în partidul aflat la putere. Întrucât, în ultima vreme, pe la putere s-au perindat mai multe formaţiuni politice, a fost nevoit să-şi schimbe de câteva ori partidul. Nici un reprezentant al statului nu s-a supărat pe el pentru că nu şi-a plătit niciodată impozitul către bugetul ţării sau al oraşului, numai să nu îndrăznească cu gândul şi mai ales cu fapta să nu-şi achite birul deoarece pentru aşa ceva nu poate să fie iertat.

Astăzi, când cei doi funcţionari publici au fost în control la firma acestui politician afacerist, au fost nevoiţi, potrivit uzanţelor, să-i pretindă documentele contabile, ca să verifice dacă s-au plătit taxele şi impozitele către stat. În realitate, această solicitare a oricărui funcţionar public din oraş, ajuns în control la orice firmă, este numai o parolă prin care patronului, directorului, managerului, oricui din conducere, i se cere să-şi achite birul către trimişii statului printre supuşii săi. În acest caz, politicianul afacerist ştia exact despre ce este vorba şi s-a conformat numaidecât, înmânându-le celor doi obişnuitul plic. Mai mult decât atât, respectând şi eticheta, le pregăti un ospăţ îmbelşugat. În cele din urmă, după ce chefuiră vreun ceas, funcţionarii s-au înapoiat la sediul administraţiei publice. Au desigilat cele două plicuri strânse în ziua respectivă: cel al politicianului afacerist şi cel al directorului, care acum sunt sub pază strictă în boxa acuzaţilor şi îşi aşteaptă sentinţa. Aveau datoria să nu-şi însuşească nici o bancnotă, până când nu-şi achitau ei înşişi birul către conducerea administraţiei publice. Numai atunci când rămâne ceva, după ce-şi plătesc angaraua,

urmează să se împartă frăţeşte între dânşii. Încep să numere banii şi constată cu stupoare că cei doi supuşi nu-şi achitară dijma faţă de trimişii statului decât într-o foarte mică măsură. Au crezut că vor înnebuni când gândiră că sumele de bani adunate nu aveau cum să le ajungă, ca să-şi plătească măcar jumătate din birul pe care-l datorau ei înşişi faţă de şefii lor ierarhici.

Era o situaţie cât se poate de periculoasă, aşa că n-au mai zăbovit nici o secundă şi au sesizat forurile superioare ale administraţiei publice. Au fost convocaţi pe loc în şedinţă extraordinară diferiţi şefi mai mici din administraţie, în frunte cu cel mai iubit fiul al ei şi părinte ocrotitor al tuturor funcţionarilor publici din ţinut, şeful cel mare. La propunerea acestuia din urmă, s-a votat în unanimitate ca directorul şi politicianul afacerist să fie anchetaţi şi judecaţi în aceeaşi zi de către organele de specialitate. Aşa ceva nu are cum să fie tolerat pentru că este pusă în pericol fiinţa statului. Neplata birului primejduieşte existenţa statului şi nu o nu ştiu ce fel de revoluţie la care nădăjduiesc cetăţenii pe ascuns… Dacă statul a reuşit să supravieţuiască pe aceste meleaguri cu o istorie tumultoasă, s-a datorat faptului că s-a identificat întotdeauna cu anumite persoane care pretind că îi interpretează şi-i pun în aplicare voinţa. Aceştia sunt funcţionarii publici şi de aceea orice mod prin care sunt afectate fericirea şi bunăstarea lor înseamnă a periclita însăşi existenţa statului.

Astfel, în ceea ce priveşte soluţionarea cazului celor doi inculpaţi de astăzi, judecătorul nu trebuie să dovedească vinovăţia lor prezumată, dat fiind că au atentat la bunăstarea reprezentanţilor statului, ci numai e nevoit să stabilească dacă au săvârşit faptele cu intenţie sau din culpă. Aruncând o privire asupra situaţiei celor doi arestaţi, judele înclină să creadă că directorul e mult mai vinovat decât politicianul afacerist. Este cât se poate de logic că, din moment ce firma pe care o conduce îşi permite să plătească toate taxele şi impozitele către bugetul statului, spre deosebire de cea a politicianului afacerist, directorul în mod intenţionat şi-a achitat dijma în bătaie de joc faţă de administraţia publică. Avea posibilitatea să nu bage în seamă impozitele şi să se preocupe numai de plata integrală a birului, şi cu siguranţă nici un funcţionar public nu l-ar fi acuzat de nimic.

Intenţia directorului de a-i lua în derâdere pe reprezentanţii statului devine cât se poate de evidentă pentru judecător, când îşi

aminteşte de comportamentul lui revoluţionar din timpul procesului şi de modul sfidător în care a refuzat să dea curs citaţiei de a se prezenta la anchetă. În timp ce politicianul afacerist plânge şi suspină din adâncul fiinţei lui, regretând greşelile făcute, directorul se apucă să-i ameninţe pe cei care l-au anchetat şi judecat, fiind nevoie chiar de intervenţia paznicilor pentru a-l calma.

După ce a stabilit gradul de vinovăţie al celor doi inculpaţi în săvârşirea faptelor, directorul – cu intenţie, iar politicianul afacerist – din culpă, magistratul se înapoiază grăbit de pe terasă în sala de judecată pentru a comunica sentinţa. Adevărul e că decizia este cât se poate de întemeiată, respectând cu stricteţe, atât cele negociate cu bossul şi cu avocatul, încă dinainte să înceapă procesul, cât şi predicţiile horoscopului din acea zi. Nu uită să treacă prin biroul său pentru a-şi lua ţinuta oficială, îmbrăcându-se în robă şi acoperindu-şi faţa cu masca de carnaval. De cum îl zărise, politicianul afacerist striga cât îl ţinea gura că ştie că a păcătuit şi se căieşte sincer, tăvălindu-se pe podea sub privirile indiferente ale directorului.

Dintr-o dată, fără să scoată un cuvânt, judecătorul se apucă, din scaunul în care şedea, să facă din mâini nişte semne energice prin care, de fapt, pronunţa hotărârea luată în privinţa celor doi inculpaţi. Numai cei iniţiaţi au putut să desluşească faptul că, prin sentinţele comunicate de către jude, directorul fusese condamnat, aplicându-i-se cea mai aspră pedeapsă, în timp ce politicianul afacerist urma să fie achitat, acordându-i-se o ultimă şansă.

După ce se termină procesul, cei doi funcţionari publici îl iau pe osândit de braţ, spunându-i că vor face o scurtă plimbare împreună. Directorul nu înţelese prea bine despre ce era vorba, crezând că fusese eliberat, urmând să fie însoţit de reprezentanţii statului până acasă. Îşi zise în sinea lui, că se temură cu toţii de ameninţările lui justificate şi i-au dat drumul, ca să nu se complice situaţia. Refuza cu încăpăţânare să creadă că toţi cei care l-au anchetat şi judecat au fost împinşi de raţiune să facă acest gest, conştientizând că au greşit, ci mai degrabă, mânaţi de instinctul de a nu-şi periclita cumva poziţia socială.

Ajunseră pe coridoarele lungi şi înguste ale instituţiei şi directorul recunoscu locul unde se afla. Dacă în privinţa imobilului unde fusese anchetat, avea o vagă bănuială că ar putea fi sediul poliţiei, de această dată, era absolut sigur că procesul lui se ţinuse la tribunal. Altădată

clădirea adăpostea o închisoare pentru cetăţenii care cutezaseră să protesteze împotriva celei mai absurde forme pe care statul a luat-o vreodată pe aceste meleaguri… În beciurile sale, în care este depozitată acum arhiva, erau schingiuiţi oamenii din întreg ţinutul pentru simplul fapt că gândeau altfel decât statul. În celule, transformate în prezent în săli de judecată, deţinuţii aşteptau să-şi ispăşească împovărătoarea osândă, care, pentru cei mai mulţi, însemna întreaga viaţă.

În capătul culoarului, directorul zări o uşă larg deschisă, dincolo de care se întindea bezna nopţii. În lumina neonului, zburau bezmetic imenşi fluturi cap de mort, frângându-şi aripile de pereţi şi prăbuşindu-se pe duşumea. În zadar, se zbăteau să-şi revină pentru a se înălţa din nou spre lumină, căci erau striviţi zgomotos sub pantofii celor trei. Directorul îşi desprinse braţele din strânsoare şi se depărtă grăbit de însoţitorii săi, pentru a întâmpina binefăcătoarea răcoare a nopţii. Mai avea câţiva metri până la uşă, când funcţionarii publici se năpustiră asupra lui, lovindu-l în moalele capului cu nişte răngi. Nu făcură decât să pună în aplicare hotărârea luată de judecător de condamnare la moarte, iar ei fuseseră simpli executanţi. De cum văzură că directorul muri, se îmbrăţişară şi se felicitară pentru isprava lor. De abia acum au simţit că li s-a făcut şi lor dreptate pentru umilinţele pe care le înduraseră astăzi… Dar nu mai au prea mult timp de pierdut, căci trebuie să cheme imediat la faţa locului, presa şi poliţia ca să constate că acest cetăţean, după ce s-a îmbătat ca un porc ce este, a nimerit din greşeală în tribunal, crezând că-i vreun bar. A realizat cu greu că aicea nu-i nici un birt, aşa că a dat să plece, când s-a împiedicat şi a căzut pe scările tribunalului, lovindu-se mortal la cap.

*

III
…Aşa mărturisit-a diavolul

1. În sfârşit, termină şi caraghiosul de lângă mine de spus povestea, după care îmi făcu semn cu mâna că obosise şi că vrea să-şi tragă sufletul. Îşi zise cu voce tare că a sosit vremea pentru o scurtă pauză, aşa că, după ce-şi luă pisica în braţe, se lăsă pe spate şi privea spre vârful copacilor de deasupra sa. Era fericit în sinea lui şi se gândea cu satisfacţie la ceva anume. Cred că e numai o chestiune de timp ca zănaticul de lângă mine să adoarmă, aşa că presimt apropierea momentului potrivit ca să scap de bezmetic. În clipa în care îl aud că sforăie, am s-o şterg tiptil de lângă dânsul…

Însă mai am de aşteptat şi constat că, până una alta, nu-mi rămâne decât să admir umbra al cărei contur ornamentează aleile din faţa mea, îndemnându-mă la visare. Aşa că pentru câteva clipe închid ochii, închipuindu-mi lanuri de grâu fără de sfârşit, însângerate de maci, care adăpostesc sărbători câmpeneşti.

Îmi imaginez că aş vrea să-mi potolesc setea de vară, aruncându-mă în valurile aurii ale holdelor îmbelşugate, mângâiate de adierile vântului cenuşiu, care se întind dincolo de oraş. În miezul lanului, parcă eram aşteptat de ţărani, înveşmântaţi în costume populare. Îmbiat de ritmul tobelor şi al trompetelor, m-am încins, desculţ, în horă cu flăcăii. Apoi, am cuprins de mijloc fetele, dansând până când mi se părea că întreg cerul se învârte odată cu mine. Nu le mai vedeam decât cosiţele care se roteau ameţitor prin faţa mea şi nu mai simţeam decât mirosul puternic al florilor de câmp din coroniţele pe care le purtau pe cap. Ne înfruptam cu poftă din roadele pământului, săturându-ne din dărnicia lui. Ascultam smeriţi poveţele bătrânilor în care descopeream adevăruri simple despre viaţă, dar eterne. În câteva cuvinte, era acumulată toată experienţa a sute ori, poate chiar mii de generaţii care au trăit pe aceste meleaguri. Ne erau încredinţate secrete despre viaţă, pe care să le păstrăm cu sfinţenie şi să le transmitem mai departe celor care vor veni după noi. Întreaga noastră fiinţă se lăsa pătrunsă de glasul duios al mamelor care doineau.

În zadar, căutam un petic de umbră în marea de soare în care să ne scăldam. Atunci, ne-am apucat toţi tinerii să alergăm, ţinându-ne de mână, spre iazul care se întindea, undeva spre orizont, ca o platoşă argintie. Ne-am dezbrăcat din fugă şi am plonjat în heleşteu, numai în cămăşi, chiuind de veselie. Ne stropeam cu apă, după care ne luam la întrecere, înotând până la insuliţa din mijlocul lacului. Ne scufundam

până în adâncurile iazului, pentru a-i descoperi tainele. Dar nici baia în heleşteu nu reuşea să stingă arşiţa verii din trupurile noastre. Aşa că aşteptam cu toţii venirea norilor plumburii, ca să muşte din seninul cerului, prevestind furtuna, aşa cum spicele de grâu, încovoiate de boabele coapte, aşteaptă mântuitorul seceriş. Deja parcă şi aud dăngănitul clopotelor bisericilor implorând pronia cerească să ferească credincioşii de dezlănţuirea furioasă a naturii…

Dar nu dură prea mult liniştea care de-abia reuşise, cu chiu cu vai, să învăluie iarăşi banca, pentru că zăpăcitul nu se putu abţine să nu mă trezească din dulcea reverie şi, pe un ton triumfător, ţinu să mă întrebe:

- Ce-ai de zis faţă de toate aceste întâmplări pe care ţi le-am istorisit şi care, te asigur, că s-au petrecut chiar în oraşul tău? Mai ai curajul cumva să-mi pomeneşti ceva legat despre acest legendar ţinut, bastion al credinţei din întreaga ţară, şi despre onestitatea locuitorilor săi?

Degeaba am sperat că va adormi, se pare că era cât pe ce să aţipesc eu înaintea lui, ceea ce mă cam supără, aşa că nu-l las să facă prea mult spectacol şi-i tai macaroana, răspunzându-i maliţios:

- Domnule, eu refuz să cred că aşa ceva se poate întâmpla nu în oraşul meu, ci undeva pe suprafaţa pământului! Dacă nu ştiaţi până acum, atunci aflaţi de la mine că, în prezent trăim într-un secol în care fiecare aspect al vieţii este strict reglementat de lege! Nu poţi face absolut nimic care să nu fie prevăzut printr-un act normativ. Vă mai spun că nu există nicăieri pe lume vreo lege care să îngăduie asemenea absurdităţi de care pomeniţi dumneavoastră! Ceea ce mi-aţi povestit, nu poate decât să-mi amintească de vremuri de demult în care, în numele unor idealuri, se făceau tot felul de abuzuri asupra oamenilor simpli de către autorităţile statului! Astăzi, când raţiunea, care stă la baza extraordinarului progres tehnico-ştiinţific pe care l-a cunoscut umanitatea de câteva secole încoace, e capabilă să explice totul, vă mărturisesc că nu mai e loc de nici o nerozie! Orice din lumea asta, care nu se întemeiază pe logică, este sortit a se nărui asemenea unui castel de nisip lovit de valurile mării!

Nu termin de protestat, că bezmeticul mă întrerupe, precipitându-se:

- Admit că poate am exagerat într-o oarecare măsură, dar eu, care şunt mult mai bine informat ca tine, îţi zic că în toată aceaştă întâmplare există un şâmbure de adevăr! Dacă nu mă crezi, atunci poţi şă citeşti ziarele din oraş şi din întreg ţinutul, ca şă te convingi! Ai şă găşeşti şcriş negru pe alb deşpre tot ce ţi-am şpuş! Eu n-am făcut decât şă pun cap la cap cele relatate de preşă, ştrăduindu-mă şă încheg o

poveşte! E poşibil şă fi încurcat nişte perşonaje şi şă le fi atribuit alte fapte decât cele pe care le şăvârşiră în mod obiectiv ori chiar unele pe care mi le-aş fi dorit eu să le comită! Ar trebui şă accepţi şi tu, de dragul artei, aceşte fantezii ale mele pe marginea unor întâmplări petrecute în realitate, pe care le-am denaturat într-o oarecare măşură, dramatizându-le în mod şpecial. Am crezut că o şă-ţi fiu pe plac, iştorişindu-ţi poveştea, întrucât am auzit că oamenii conşideră viaţa lor o tragedie de neînţeleş, iar întreaga exiştenţă, o şuferinţă univerşală!

Ar fi vrut să-şi pună frâu gurii, dar văzând că mă pregăteam să spun ceva, mi-o luă înainte, continuându-şi discursul:

- Să ştii că eu puteam să nu mă opresc cu păţania directorului la moartea lui şi, dacă aveam chef să-ţi arăt eu ţie ce înseamnă cu adevărat tragedie, păi, stai şi-ascultă cum mă gândeam să sfârşesc eu povestea… Ce crezi că mi-era greu să-ţi zic că după ce l-a ucis, adminiştraţia publică a avut grijă să se ocupe şi de familia directorului. Desigur, să nu-ţi imaginezi că au vrut să-i omoare soţia şi fiica…, funcţionarii statului nu se complică, făcând aşa ceva, pentru că-s mult prea subtili. N-au vrut decât să le izgonească din ţinut şi pentru un asemenea fleac nu era nevoie să-şi mânjească iarăşi mâinile cu sânge. Au răspândit tot felul de zvonuri printre apropiaţii soţiei, îndepărtându-i pe toţi şi reuşind să o izoleze de prietenii şi rudele sale în foarte scurt timp. Dacă vreun cunoscut se încăpăţâna şi continua să aibă legături cu familia directorului urma să fie avertizat, după care, dacă nu înţelegea de vorbă bună, urmau represaliile. Nu-ţi mai spun că s-au apucat să bage-n sperieţi şi copiii de prin cartier şi de pe la şcoală, ca să nu se mai joace cu fetiţa. În cele din urmă, au izbutit să convingă firma unde fusese angajată nevasta directorului să o concedieze, iar şcoala să o ameninţe pe copilă cu exmatricularea, dacă nu se mută din oraş… Aşa că, nu le-a mai rămas decât să-şi facă bocceluţa şi să părăsească aceste meleaguri legendare, stabilindu-se într-un alt ţinut. Dar totul nu se termină aici, pentru că mai trebuia ca amintirea directorului să fie ştearsă pentru totdeauna din memoria comunităţii. Mai întâi, au distrus toate documentele oficiale eliberate de către adminiştraţia locală pe numele lui. Apoi, au răscolit prin arhivele ziarelor şi au reeditat acele exemplare care prezentau articole despre director, însă acum fără a se mai menţiona nimic despre el. Au fost strânse toate pozele din casă precum şi cele de pe la neamuri şi cunoscuţi, iar după ce i-au decupat cu foarfecele imaginea, au returnat fotografiile celor care le aparţineau. În oraş a fost impusă regula de a

nu se pomeni nimic scris sau verbal despre faptul că a existat vreodată directorul, normă a cărei nerespectare era pedepsită cu întemniţarea şi confiscarea averii. O astfel de sancţiune trebuia să-i sperie într-atât pe cetăţeni, încât aceştia nici măcar să nu îndrăznească să se gândească la faptul că ar fi trăit totuşi o persoană care să semene cu directorul. În secret, i-au deshumat cadavrul în toiul nopţii şi l-au ars în crematoriu, iar apoi i-au împrăştiat cenuşa în cele patru colţuri ale vântului… Au fost luate toate aceste măsuri, care ar putea părea absurde, pentru a proteja comunitatea de ea însăşi. Dacă revolta directorului faţă de organele de stat era contagioasă şi se răspândea printre ceilalţi cetăţeni, îmbolnăvindu-i? Atunci, toţi supuşii s-ar fi răsculat împotriva statului şi ar fi vrut în prostia lor să-l schimbe cu un altul. Dar aşa ceva-i imposibil, căci e ca şi cum un copil, care nu ştie să se descurce singur în viaţă, ar ridica mâna să-şi lovească proprii părinţi. E sinucidere curată… De aceea, trebuia combătut cu fermitate acest fenomen, încă din stadiul în care cineva se gândeşte că se poate întâmpla o asemenea grozăvie…

Nu mai rezist şi-l opresc, zicându-i pe un ton cât se poate de serios:

- Domnule, nu vă daţi seama cât rău puteţi face, povestind nişte închipuiri de ale dumneavoastră care ar deveni foarte periculoase în momentul în care ar fi crezute de populaţie! Dacă un cetăţean ia de bun tot ce mi-aţi istorisit în legătură cu păţania directorului, aşa cum îi ziceţi acestei poveşti, dar care nu este decât o născocire a dumneavoastră, atunci ce încredere mai poate să aibă el în autorităţile statului? Mai are curaj să se adreseze administraţiei publice, poliţiei sau justiţiei în cazul în care a suferit vreun abuz din partea unui alt cetăţean sau, mai ales, din partea unei instituţii? Vă spun eu, în mod categoric, nu! Mai mult decât atât, va căuta să-şi facă de unul singur dreptate! În numele abuzului suferit, se va considera îndreptăţit să comită el însuşi un abuz, adăugând inechităţii sale şi strâmbătatea făcută de el altuia! Ne-am întoarce în negura vremurilor, ignorând sute ori chiar mii de ani de civilizaţie! Va fi reînviat spiritul oribil al legii talionului, ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte!

Se pare că l-am luat cam tare şi prin surprindere pe caraghios care s-a cam pierdut, rămânând cu gura căscată şi uitându-se la mine de parcă ar fi văzut nu ştiu ce. Dar nu durează prea mult minunea, căci, după ce-şi drese glasul, pretinsul diavol se apucă să-mi îndruge:

- Nu eşti în stare să pricepi nimic! Nu uita că în tot ce ţi-am zis există o picătură de esenţă pură de adevăr! Nu contează că acest strop s-a regăsit în gândul ori în fapta omului. În teorie, între aceste două modalităţi de a greşi se face o anumită clasificare. Cel mai grav este să te gândeşti că vrei să păcătuieşti, după care să faci şi răul. Din punct de vedere statistic, e cel mai des întâlnit caz. Dar în practică, îţi mărturisesc că deosebit de important pentru mine este că există în om dorinţa de a face un rău semenului său şi, cu sau fără voia lui, bine cauzei mele! După cum ţi-am spus, dar mă văd iarăşi nevoit să-ţi reamintesc, căci observ că eşti cam uituc, acesta este şi criteriul după care i-am înscris în listele de adeziune despre care ţi-am mai vorbit! N-ai găsit altceva mai bun, decât să faci pe deşteptul cu mine şi să-mi spui că-mi trebuiau şi semnăturile indivizilor respectivi! Dar eu de iscălituri şi parafe am nevoie? E plină lumea de angajamente luate, chiar sub jurământ, şi nerespectate! Numai în oraşul ăsta găsesc fără prea mult efort o puzderie de şmecheri pregătiţi să mă tragă pe sfoară! După ce-a păţit un subaltern de-al meu, care am înţeles că a făcut şi subiectul unui roman celebru sau cam aşa ceva…, nu mai am încredere în făgăduielile oamenilor! Ne-am făcut de râsul lumii! Am fost nevoit ca, după cele păţite de subordonatul meu, să-i bag pe toţi dracii în şedinţă la instrucţie! Le-am explicat că de acum încolo să se folosească de promisiunile vorbite ori scrise ale oamenilor numai pentru a-i ispiti să greşească, ştiind că mulţi nu şi le onorează!

Îşi suflă nasul cu putere în batistă, după care continuă cu aceeaşi vervă:

- După cum îţi ziceam, esenţială este pentru noi dorinţa de a face rău, care te asigur că există la toate personajele din păţania directorului! Aceste personaje întruchipează cetăţeni ai acestui oraş şi-i poţi regăsi şi pe listele mele! Distribuindu-le roluri în poveste, ţi-am arătat cum ei şi-ar fi dus până la capăt năzuinţa de a face rău! În realitate, mulţi au rămas la stadiul de intenţie şi puţini s-au încumetat chiar să o pună în aplicare! Eu îţi jur că, dacă nu s-ar teme de nu ştiu ce fel de constrângeri de ordin moral şi, poate, juridic, toţi n-ar ezita să facă pe loc răul gândit, întâmplându-se exact ca în daraveră! Mai ales cei care ar deţine şi o funcţie publică, pe care, în grandomania lor, o asemuiesc cu o putere cu drept de viaţă şi de moarte asupra celorlalţi, nu s-ar da în lături cu nimic ca să-mi facă pe plac!

Era cât se poate de satisfăcut, trăind cu impresia că reuşise să mă pună la punct, după ce-l încurcasem adineauri, reproşându-i ceva pe

care el îl considera un fleac. Aşa că, probabil crezu în sinea lui, că nu-i rămase decât să-şi savureze triumful, întinzându-se în faţa mea pe bancă, după care se apucă să-şi dezmierde pisica. Însă nu apuc să mă bucur de aceste momente de linişte, căci zăpăcitul, dintr-o dată, sări ca ars şi se răsti la mine:

- Dar tu de unde ştii că tot ce ţi-am povestit eu nu s-a întâmplat chiar în realitate! Nu cumva tu eşti pornit mereu împotriva a tot ce-ţi spun eu? Numai aşa, ca să te distrezi, enervându-mă pe mine! Eu ţin să-ţi zic, dacă nu ţi-am făcut încă această precizare, că nu suport să fiu contrazis de nimeni! Dacă stau să mă gândesc bine, până acum n-ai făcut altceva decât să te râzi pe seama a tot ceea ce ţi-am vorbit! Mai mult decât atât, mi se pare că te uiţi cam chiorâş la mine! Aşa că mă simt îndreptăţit să cred că ai în mod cert ceva cu persoana mea! Dar, băiete, eu te avertizez să-ţi bagi bine minţile în cap, că s-ar putea să dai de belea cu mine…

2. Deşi mă cam îngrozesc ameninţările caraghiosului, dogoarea mă împiedică să reacţionez în vreun fel, întrucât puse stăpânire pe întreaga mea fiinţă. Arşiţa îmi stoarse, fără milă, trupul de vlagă, ucigând orice fărâmă de voinţă de a spune ori de a face o chestie oricât de măruntă. Mi-aş fi dorit să-l reped pe zvăpăiat şi să-i spun câteva, făcându-l să se simtă ceea ce e cu adevărat, adică un biet nătăfleţ, după care să fi plecat nepăsător, lăsându-l să-şi rumege în tăcere, de unul singur, fantasmagoriile. Dar, din păcate, nu eram în stare nici măcar să-l mai contrazic, după cum îmi reproşase, darămite să mă fi ridicat de pe bancă şi s-o fi rupt la fugă, aşa cum, de fapt, simţeam că ar fi bine să fac.

De când îmi pierdusem timpul, discutând cu bezmeticul de lângă mine, vipia reuşi să străpungă frunzişul arborilor, înfulecând cu poftă din răcoarea parcului. Dacă te uitai spre pământul copleşit de lumina soarelui apocaliptic, observai că zăpuşeala se puse a învolbura aerul de la sol, deformându-l în bătaia căldurii degajate de pavajul încins. Nu m-aş mira deloc, dacă aş constata că vreun cetăţean ar dispărea brusc, sub privirile mele, înghiţit de negrul asfaltului transformat de arşiţă într-o mocirlă, întinsă ca o capcană în mijlocul oraşului pentru visători, îndrăgostiţi sau năpăstuiţi de soartă, care nu se uită pe unde merg… Dar ce n-aş da să treacă acum cineva! Oricine, chiar şi o persoană pe care n-am mai văzut-o în viaţa mea. Imediat aş striga-o şi

i-aş face semn să mă aştepte. Numai aşa, cred că aş scăpa de abracadabrant, într-o manieră pe care o găsesc cât se poate de elegantă. I-aş spune caraghiosului că-mi pare nespus de rău că discuţiei noastre, pe care o găsesc foarte interesantă, trebuie să-i punem punct. I-aş fi scornit că eram captivat cu mintea şi cu sufletul de poveţele lui pline de înţelepciune. Apoi i-aş servi gogoaşa că poate ne vom reîntâlni şi vom relua discuţia, depănând mai departe firul poveştii. Viaţa pe care o trăim e plină de surprize, iar în oraşul acesta oricum nu-i chip să te rătăceşti nici dacă încerci, aşa că nu-i exclus să ne revedem chiar puţin mai târziu. Acum trebuie să fie înţelegător, căci am zărit pe cineva drag, pe care nu l-am mai întâlnit de foarte mult timp şi căruia trebuie să-i spun ceva foarte urgent. Mi-aş fi cerut iertare pentru faptul că sunt nevoit să plec şi, sforţându-mă din răsputeri, m-aş fi smuls din inerţia în care încremenisem pe bancă lângă bezmetic. Aş fi grăbit pasul de mers chinuit către persoana respectivă, iar când aş fi ajuns la ea, aş fi îmbrăţişat-o ca şi când ne-am fi cunoscut de-o veşnicie. Dacă ţinea vicleşugul, o mai însoţeam câţiva zeci de metri până se dezmeticea, dacă nu, mă scuzam politicos şi mă pierdeam rapid prin mulţime, căci mă aflam la o distanţă apreciabilă de caraghios, ca să nu pot fi urmărit de el, în cazul în care ar avea de gând să se ţină după mine.

Dar, spre nefericirea mea, tot ce-mi spun acum nu este decât ceea ce aş vrea, nu şi ceea ce ar putea să facă trupul meu, aflat sub tirania arşiţei din miezul verii. Aşa că trebuie să mă resemnez, lăsându-mă în voia sorţii, rămânând pe bancă lângă zăpăcit. Îl privesc discret şi constat că s-a mai potolit. Mai mult decât atât, cred că se gândeşte foarte serios la o chestie anume, după înfăţişarea pe care o avea: îşi ţuguiase buzele, privea încruntat, îşi rezemase bărbia în podul palmei, ţinând cotul înfipt în genunchiul piciorului şi stând aplecat în faţă. De parcă ar fi simţit că mă uitam pe furiş la dânsul, îşi roti încet capul spre mine şi-mi zise pe un ton foarte solemn:

- Eu cred că până acum te-am convins de extraordinarele mele capacităţi intelectuale! Eu am făcut în faţa ta proba unor cunoştinţe temeinice, mai ales din domeniul economic şi cel politic! Dar tu n-ai ştiut să apreciezi aceste calităţi şi, în loc să profiţi de faptul că stai de vorbă cu un erudit desăvârşit, te-ai râs. Nu-i nimic, tu ai fost cel care ai avut ceva de pierdut în toată afacerea, şi nu eu! Ceea ce mă nedumireşte este faptul că nu ştiu cât de îndreptăţit eşti ca să mă contrazici şi să-ţi baţi joc de ce-ţi vorbesc eu! Nu înţeleg ce anume

însuşiri deosebite pe care le ai, te recomandă într-o dispută cu un învăţat ca mine! Mai ales că eu sunt un autodidact care n-are nevoie niciodată de îndrumarea nimănui! Deşigur, aşta şi pentru că nu suport să-mi dea cineva lecţii! În atare condiţii, pot să-ţi spun că preşupuşele tale pretenţii de superioritate intelectuală faţă de mine nu au nici un fundament real! Am să-ţi şi arăt că te-nşeli amarnic în privinţa mea, dovedindu-ţi încă o dată, deşi cred în mod şincer că nu şe impunea aceşt lucru, geniul meu!

Îşi încetă brusc fraza, privindu-mă ca să observe reacţia mea la bălmăjeala lui. Mă gândesc că, deşi nu-i bag în seamă trăncăneala şi sunt interesat mai mult ca hachiţele lui să nu degenereze la un moment dat în a sări la bătaie, totuşi ar trebui să mă prefac că sunt măcar atent la toată poliloghia, pentru a nu-l supăra cumva pe isteric, provocându-l. Interpretând gestul meu ca o încurajare, continuă pe un ton afectat:

- Dacă-ţi aminteşti, ţi-am vorbit despre faptul că eu aş vrea să eliberez omul din condiţia lui actuală, pe care o găsesc ca fiind înjositoare! Doresc, după cum spuneam, să-l dăruiesc iarăşi naturii! Având în vedere că ţi-am zis că sunt însuşi diavolul, ar fi trebuit câtuşi de puţin şă te preocupe ce am de gând cu omenirea, dar tu te-ai râş… În fine, şă trecem peşte aşta deocamdată, dar te avertizez că nu voi uita şi nu-ţi voi ierta nicicând modul în care ai găşit de cuviinţă şă-l tratezi pe dracul, şi-ţi fac un anunţ în premieră pentru muritori, că am un plan pentru voi! Un plan care vrea şă vă şalveze din ştarea jalnică în care vă aflaţi, după atâta evoluţie! Aţi vrut şă nu mai fiţi maimuţe, aşa că v-aţi coborât din bananierii din junglă şi v-aţi răşpândit pe întreg pământul. Apoi aţi pretinş că şunteţi altfel decât reştul animalelor, motivând că, şpre deoşebire de celelalte vieţuitoare, voi aveţi raţiune. Iar ca şă vă arătaţi superioritatea, aţi puş bazele unei civilizaţii, înregistrând, şunt nevoit să recunoşc aşta, un progreş remarcabil în ultimele câteva mii de ani! După ce-aţi cucerit tot pământul, de ceva timp, am înţeleş că, mişunaţi şi prin cer! Înşă dacă poate că şunteţi îndreptăţiţi şă vă numiţi oameni având în vedere realizările voaştre materiale, în adâncul şufletelor voaştre aţi rămaş la fel, nişte biete maimuţe, lacome şi fricoaşe!

Dacă aş învinge inerţia sub imperiul căreia zace trupul meu, din cauza arşiţei, zău că, fără nici o remuşcare, m-aş duce la poliţie să-l denunţ pe caraghios, ca să-l aresteze pentru inepţiile pe care mi le îndrugă. Nu mă interesează soarta lui după aceea, fiindu-mi indiferent dacă ajunge la ospiciu pentru că-i ţicnit sau la închisoare pentru că

face pe nebunul. Dar până una-alta n-am ce face şi trebuie să-l suport pe bezmetic, înghiţându-i elucubraţiile.

- Atunci când eraţi maimuţe, trăiaţi cu frica să nu vă mănânce felinele şi reptilele, o spaimă care, te asigur eu, o să vă însoţească existenţa de-a pururi! Deşi aţi scăpat de sălbăticiunile fioroase, mutându-vă în oraşe, groaza că puteţi fi devoraţi s-a imprimat mult prea adânc în imaginaţia voastră, ca să mai puteţi uita vreodată acest sentiment înspăimântător. Dacă stau şi mă gândesc bine, şi acum, când aţi părăsit jungla, devenind, cum spuneţi voi, oameni, vă e teamă să nu vă răpună tot felul de monştri care sălăşluiesc doar în închipuirea voastră. După ce aţi cotrobăit prin toate cotloanele pământului, din străfundul întunecat al oceanelor şi până-n vârfurile înzăpezite ale munţilor şi n-aţi dat de urma nici unei dihănii care să vă înfioare, am auzit că mai nou le căutaţi prin ceruri… Din câte am înţeles, deja mulţi dintre voi vă aşteptaţi la o iminentă invazie străină din cosmos care, după fantezia voastră, nu vrea să vă mănânce, aşa cum făceau leii, leoparzii, crocodilii şi şerpii uriaşi cu voi, pe când eraţi nişte maimuţoi, ci vrea să vă distrugă civilizaţia! Ar fi mai bine să vă păziţi de voi înşivă, căci eu nu ştiu un prădător mai feroce pentru om decât omul însuşi!

Deşi nu-mi face plăcere, sunt nevoit să recunosc în sinea mea, că bezmeticul a cam nimerit-o cu extratereştrii. Admit şi eu că aceste creaturi fictive nu sunt decât aceleaşi fiinţe supranaturale care au fascinat întotdeauna imaginaţia omenirii, dar ale căror însuşiri au fost în permanenţă adaptate la exigenţele impuse de progresul material şi spiritual al lumii înregistrat de la o epocă la alta. Deoarece se pretinde a fi diavolul, caraghiosul crede că aceste făpturi fantastice vor să nimicească omul, dar se înşeală, căci, în închipuirea oamenilor, există şi fiinţe care vor să ajute umanitatea. Interesant e faptul că în toate reprezentările, extratereştrii au o înfăţişare umanoidă, pentru simplul motiv că omul îşi închipuie că o civilizaţie poate fi fondată doar de creaturi inteligente, ceea ce înseamnă că trebuie neapărat să-i semene. Îmi spun că m-aş distra copios să văd un film în care pământul să fie invadat din cer de către nişte hipopotami şi rinoceri care mânuiesc în faţa lumii, rămasă gură-cască, o aparatură sofisticată, depăşind-o cu mult pe cea a oamenilor. Dar nu-i spun zăpăcitului că aş fi de acord cu dânsul, căci nu doresc deloc să-i dau dreptate, iar pe deasupra, din cauza zăpuşelii, nici să vorbesc nu mai sunt în stare. Mă mulţumesc să

constat că are chef să povestească şi nu are poftă de harţă… Aşa că n-am ce face altceva deocamdată decât să-l ascult în continuare…

- Aţi rămas la fel de hapsâni! Nu vă săturaţi niciodată oricât aţi poseda! Din punctul meu de vedere, nu-i nimic rău în asta, ba dimpotrivă, şunt foarte fericit, când obşerv ce şe întâmplă! Important pentru voi eşte şă aveţi cât mai mult faţă decât oricare altul! Aceeaşi groază furişată în şuflet, dar de data aceaşta nu pentru că v-ar devora nu ştiu ce fel de monstru înşpăimântător, ci teama de a nu muri de foame! Unii dintre voi au văzut cică în bogăţie un şemn de mântuire! Dacă ş-ar putea, v-aţi face fiecare câte o cămară uriaşă, pe care să o păziţi zi şi noapte de hoţi, în care şă adunaţi toate nimicurile poşibile, crezând că vă vor fi odată şi odată foloşitoare în viaţă! Deşigur, foarte multe lucruri nu vă trebuie niciodată şi, deşi cunoaşteţi acest fapt, vă şpuneţi totuşi că puteţi dormi liniştiţi, numai ştiind că-i plină debaraua! Nu vă daţi în lături de la nimic, ca şă vă îmbogăţiţi! Atunci când eraţi biete maimuţe, fie îi furaţi şemenului banalele, fie, dacă se împotrivea, îl băteaţi până-l şchilodeaţi ori chiar îl omoraţi pur şi şimplu! Acum, trebuie să recunoşc că relaţiile dintre voi, care şunt mai complexe, v-au făcut şă fiţi ceva mai şubtili, dar fără şă şuferiţi vreo tranşformare şi aşupra lăcomiei voaştre! Aştăzi cine îndrăzneşte şă-i şmulgă aproapelui şău ceva cu forţa eşte privit de şocietate ca un primitiv şi, de regulă, este aşpru pedepşit, întrucât aminteşte lumii de viaţa dură din junglă, trăită de ştrămoşii şăi! În şchimb, cel care-şi pradă şemenul, înşelându-l cu vorbe mieroaşe, eşte tratat mai cu indulgenţă pentru că şi-a folosit inteligenţa care, chipurile, vă deoşebeşte de celelalte animale, ştând la baza devenirii voaştre din maimuţă în om!

Înclin iarăşi să admit că zvăpăiatul a cam potrivit şi chestia cu lăcomia, când mă gândesc la goana nebună a unora dintre noi de a strânge orice e posibil din lumea asta, crezând că astfel vor fi stăpâni pe propriul destin şi poate al semenilor lor. Aceştia sunt pe deplin încrezuţi în faptul că au putere asupra vieţii lor şi a celorlalţi, apreciind că tăria forţei depinde de mărimea şi valoarea ciurucurilor pe care le deţine fiecare individ. Repede pun capăt reflecţiilor mele pe marginea pălăvrăgelii caraghiosului şi mă prefac că sunt atent la ce anume flecăreşte, amintindu-mi că n-am voie să-l irit deloc…

- Din aceste motive cred că aţi apucat-o pe drum greşit care nu duce nicăieri, căci sunteţi şi oameni şi maimuţe în acelaşi timp, adică un fel de struţo-cămile! Eu şunt diavolul şi şper că înţelegi că-mi

doreşc, în mod cât se poate de şincer, şă vă întoarceţi din drum şi şă fiţi iarăşi maimuţe! Ai priceput că firma concurentă, al cărei nume nu pot şă-l pronunţ, vrea şă mergeţi pe calea deşăvârşirii voaştre ca oameni! Nu trebuie şă vă şperiaţi şi şă vă închipuiţi că eu vreau şă vă trimit înapoi în junglă, şă vă trăiţi viaţa prin bananieri şi cu frica şă nu fiţi devoraţi de fiare! Dacă aş îndemna lumea şă facă aşa ceva, păi cine m-ar aşculta şi ş-ar întoarce de bunăvoie în şălbăticie, renunţând la tot confortul: apă curentă, electricitate, căldură termică, televiziune prin cablu, fereştre termopan, Internet, telefonie mobilă şi câte şi mai câte? M-ar conşidera un nebun, aşa cum probabil mă crezi tu, şi m-ar interna într-un şanatoriu!

Îşi sfârşi poliloghia şi se uită spre mine, rânjind cu subînţeles, de parcă ar vrea să-mi spună că, deşi n-am curajul să-i zic în faţă, ştie ce cred despre dânsul: un bezmetic, care umblă dezlegat prin oraş. Mă gândesc că a bătut ceasul fatal al încăierării cu abracadabrantul, strofocându-mă să-mi încordez puterile ca să pot riposta în cazul în care aş fi lovit. Dar, spre surprinderea mea, caraghiosul îşi continuă trăncăneala…

- Eu vreau să locuiţi pe mai departe în oraş, săturându-vă din abundenţa roadelor progresului vostru tehnologic! Îmi doresc să rămâneţi maimuţe numai în privinţa lăcomiei voastre fără de margini, iar, în schimb, am să vă ajut să vă lecuiţi de groaza care vă stăpâneşte fiinţa! Nu trebuie decât să fiţi de acord să punem în aplicare grandiosul meu plan de salvare a omului din situaţia dezastroasă în care se află! Deviza noastră, a diavolului întovărăşit cu fiinţa umană, trebuie să fie,… ăăă…, n-am deocamdată nimic, dar poate găsim împreună o chestie interesantă! Oricum ar trebui ca sloganul nostru să sune ceva de genul: *Trăiască veşnica înfrăţire între omul consumator şi dracul producător!* Nu ştiu în ce măsură te-ai prins în ce ar putea consta ideea mea de eliberare a umanităţii din lozinca asta improvizată pentru că, după cum ţi-am mai spus, nu mi-ai lăsat impresia că ai fi ager la minte! Dacă tot m-am pus pe mărturisit în faţa ta, deşi nu meritai un asemenea favor, am să-ţi dezvălui până la urmă şi planul meu secret, dar asta te va costa scump!

Îşi întoarse iarăşi privirea către mine, încercând să citească pe faţa mea nerăbdarea şi curiozitatea. Deoarece e musai să-i fac pe plac pentru a nu-l mânia, din amorţeala trupului mă scremusem să schiţez un gest de interes pe chip, căscând ochii cât cepele.

- Nu o să mai fiţi nevoiţi să munciţi din greu, ca să vă câştigaţi existenţa, pentru că eu însumi o să mă spetesc pentru ca să vă transform visele în realitate! Va trebui ca voi să vă reduceţi întreaga viaţă la a consuma în tihnă tot ce voi produce eu, mai precis, firma mea de prestări servicii, despre care ţi-am povestit! Va fi exact ca în vremurile voastre glorioase de maimuţoi, când prindeaţi câte o zi bună: după ce înfulecaţi câte un ciorchine de banane, leneveaţi la soare, tocmai în vârful copacilor, unde leopardul şi boa nu se încumetă să se avânte! Ori, ca să înţelegi mai bine, imaginează-ţi că ar fi ca şi cum toată lumea ar câştiga premiul mult râvnit: un salariu pe viaţă oferit de nu ştiu ce fel de firmă celor care au cumpărat produsele sale şi au fost traşi la sorţi în cadrul tombolei organizate!

Îşi încetă flecăreala, concentrându-se pentru a desluşi nişte zgomote stridente care se aud undeva în depărtare. Deşi, câteva secunde bune, stătu nemişcat asemenea unei stane de piatră, nu reuşi să-şi dea seama despre ce-i vorba, aşa că renunţă şi-şi reluă hodorogeala.

- E foarte simplu: eu o să vă fac o superofertă spre vânzare de produse, de care aveţi nevoie, nici voi nu ştiţi pentru ce anume, dar, dat fiind că sunteţi foarte strângători, nu o să puteţi rezista tentaţiei, iar până la urmă o să le cumpăraţi! Vă asigur că nu o să zăboviţi nici o clipă când o să vedeţi condiţiile de achiziţionare deosebit de avantajoase a lucrurilor: nu trebuie decât să călcaţi pragul firmei noastre şi să vă alegeţi bunul la care visaţi de atâta vreme, după care urmează să-l plătiţi în câte rate vreţi voi! Dacă vă convine, mie cu atât mai mult, marfa va putea fi achitată şi de către copii, nepoţii sau, chiar, strănepoţii voştri! În ce priveşte înalta calitate a produselor respective, să nu aveţi nici o grijă, căci este garantată prin reclama pe care le-o vor face vedetele voastre preferate. Nu veţi avea timp decât să umblaţi înnebuniţi prin magazinele mele şi să căutaţi să faceţi rost, cât mai curând posibil şi prin orice mijloace, a tuturor produselor expuse, de la ac, aţă şi papiotă pentru mame până la tancuri, portavioane şi rachete pentru taţi. Deşi par a fi un chilipir, nu o să aveţi niciodată suficienţi bani, aşa că o să vă amanetaţi bunurile de prin gospodărie, o să vă ipotecaţi casele, o să vă vindeţi organele interne, gândind că numai astfel o să vă puteţi potoli setea lacomă de avere. În momentul în care o să credeţi că este pe cale să vi se împlinească visul, părându-vi-se că aţi cumpărat cam tot ce se putea, ca să fiţi la modă, o să am eu grijă să vă fac eu o nouă supraofertă de produse de o calitate mult superioară faţă de cele pe care deja le deţineţi.

O să găsiţi că toate lucrurile pe care le posedaţi ca fiind învechite şi inutile, aşa că o să le aruncaţi la gunoi, luând-o iarăşi de la capăt cu sacrificiile pentru a vă afla în posesia noilor mărfuri. O să ajungeţi curând să puneţi zălog viitorul pentru toate generaţiile viitoare! Ceea ce ţi-am povestit până acum constituie o primă fază în implementarea proiectului meu, iar scopul ei constă în a obişnui omul cu spiritul vremurilor care vor urma! Deocamdată, trebuie să recunosc că timpurile nu sunt coapte pentru ca omul şi dracul să culeagă împreună roadele a ceea ce se poate chema suprema revoluţie, după care tot tânjeşte umanitatea! De abia atunci veţi fi cu adevărat liberi, egali şi înfrăţiţi, întrucât veţi împărtăşi cu toţii aceeaşi soartă!

Iarăşi se opri din trăncăneală, căci acum se puteau distinge sunetele care-i captivaseră atenţia. Dintr-o dubă care rula cu viteză redusă pe şoseaua din marginea parcului, este anunţată printr-o portavoce, pe fundalul unei muzici specifice, sosirea circului în oraş. Cetăţenii erau invitaţi la un spectacol unic asigurat de clovni, scamatori, acrobaţi, dresori de căţei, zebre, cămile şi ponei, foci şi morse, elefanţi, îmblânzitori de lei, tigri, pitoni şi câte şi mai câte… Caraghiosul ţopăia de fericire în jurul băncii, cu pisica lui jigărită, ţinând-o în braţe şi explicându-i în permanenţă ce se petrece. După ce trecu maşina circului, bezmeticul se reaşează lângă mine şi reînnodă firul pălăvrăgelii.

- În faza a doua, cei care nu-şi pot achita ratele pentru produsele cumpărate de la magazinele firmei mele, nu vor fi nevoiţi decât să se supună unui program de reeducare, cum îi spunem noi. Aceasta înseamnă că datornicul va fi nevoit să-şi trăiască viaţa, atât timp cât considerăm noi necesar, respectând cu stricteţe regulile noastre! Noi îl vom supraveghea în permanenţă printr-o reţea de camere video care îi va împânzi întreaga locuinţă, acoperind şi cel mai neînsemnat ungher! În cazul în care se va împotrivi ori se va abate de la disciplina impusă, atunci debitorul va fi făcut sclavul firmei mele! Eu, sincer, nu prea cred că vor exista asemenea situaţii, mai ales că datornicii vor fi înştiinţaţi încă de la început ce-i aşteaptă dacă nu se supun de bunăvoie! Astfel, va fi ţinut în permanenţă în casă, folosindu-se în continuare de toate bunurile casnice achiziţionate de la noi! Nu trebuie să vă închipuiţi că totul se reduce la o simplă detenţie a debitorului în propria locuinţă, căci, atunci negreşit, programul ar fi respins cu înverşunare de către oameni care se cred fiinţe slobode! Omul şi-ar putea închipui, cu gândirea sa limitată, că va fi nevoit să îndure, prin

includerea lui în program, o constrângere gravă a libertăţii sale, dar de fapt noi vrem să-l eliberăm în mod real, după cum de altfel ţi-am mai vorbit! Trăindu-şi viaţa de unul singur, va fi ferit de ceilalţi oameni, care sunt de fapt adevăraţii lui prădători! Va deveni stăpân pe propriul destin, aşa cum a năzuit din totdeauna! Va putea să-şi satisfacă toate poftele egoiste la care râvnea încă de pe vremea când era o biată maimuţă lacomă şi fricoasă!

Mă privea pe furiş să vadă dacă sunt cumva impresionat de tâmpeniile pe care le hodorogeşte. Îl observ, aşa că înclin din cap şi-mi strâmb mutra ca şi cum aş fi fost din cale afară de uimit. Însă încremenesc în schimonoseala chipului căci, din senin, o cioară moartă, din care se ridică aburi vâscoşi ca şi cum asfaltul de pe alee ar fi fost o plită încinsă, se prăbuşeşte în faţa băncii. Mâţa zevzecului se repede imediat spre leşul înaripatei smolite, mirosindu-l, în timp ce stăpânul ei perorează netulburat.

- Noi îl vom ajuta să se salveze din înfundătura evoluţiei sale în care a nimerit acum! Îi vom pune la dispoziţie nişte flacoane cu pastile care-i vor permite să-şi realizeze orice dorinţă! Desigur, vom încerca să-i stimulăm în permanenţă aceste pofte cu ajutorul radioului şi, mai ales, al televizorului! De exemplu, dacă îi este foame, omul nu va avea decât să înghită o pilulă fermecată şi să apese pe butonul de la telecomandă pentru canalul tv nr. 1, unde sunt difuzate numai emisiuni despre tot felul de mâncăruri! Dacă i se face sete, va mai lua un hap şi va comuta pe postul nr. 2, ca să se uite la programul tv cu băuturi de tot soiul! Şi aşa mai departe! Eu sper să înţelegi că totul e foarte simplu! Nu trebuie decât să iei o pastilă şi să dai pe canalul de televiziune preferat, ca să ţi se împlinească orice vis! Dacă te interesează, îţi spun eu, că-ţi vom asigura toate emisiunile necesare, pentru a-ţi stârni instinctele animalice! În cazul în care vrei să-ţi satisfaci mai multe pofte deodată, să nu-ţi faci griji, căci îţi umplem casa nu numai cu televizoare, ci şi cu pastile! Ai să observi că pe ambalajul flaconului este inscripţionat postul tv corespunzător medicamentaţiei de care ai nevoie, ca să-ţi faci hatârul! Astfel, poţi privi simultan la programele tv de care ai nevoie, pentru a-ţi împlini măreţul vis! Dar să nu uiţi să înghiţi atâtea pilule câte pofte ai!

Îşi trase sufletul pentru câteva momente pentru a-şi umezi buzele cărnoase cu limba uscată şi vânătă, după care îşi reluă flecăreala.

- Închipuie-ţi că, stând în fotoliu, ţi se face foame, dar, ca să nu te plictiseşti de unul singur, vrei să iei masa cu o superbă domnişoară,

cunoscută ca fiind o vedetă îndrăgită de toată lumea, mai mult pentru felul cum arată şi mai puţin pentru ceea ce gândeşte, după care să petreceţi împreună câteva momente de intimitate! Nimic mai uşor! Înghiţi trei hapuri şi încerci să te uiţi în acelaşi timp la cele trei emisiuni de specialitate de pe posturile tv: mâncare, vedete şi sex! Dacă te-ai săturat de compania selectă a starului şi ai chef să te simţi bărbat şi într-un alt fel, atunci poţi să te transformi pe loc într-un invincibil comandant de oşti care mărşăluieşte triumfător pe tot pământul! Numai să nu uiţi să iei pilula şi să schimbi pe programul tv adecvat! Nu ştiu dacă tu eşti în stare să realizezi, dar cu ajutorul flaconului de medicamente şi al telecomenzii televizorului, omul îşi va putea crea propriul univers în care se va autoproclama stăpânul absolut! Nu va mai avea pentru ce să se teamă, că va fi devorat de tot felul de monştri fioroşi, căci el va fi prădătorul suprem! Numai atunci va putea să-şi trăiască viaţă în tihnă, ştiind că setea lui de faimă şi avere va fi potolită fără nici un fel de sacrificii pe care să fie nevoit să le îndure! Este momentul în care omul va regăsi paradisul pierdut al maimuţei fericite care era la început, nevoită să vieţuiască doar pentru a-şi consuma bananele în linişte, fără să facă nimic altceva! Astfel, specia voastră va cunoaşte apogeul existenţei sale, evoluând de la homo sapiens la homo… consumatorus sau cum s-o fi zicând!

Isprăvi pentru câteva clipe ca să-şi tragă sufletul, după care îşi continuă trăncăneala.

- Ai văzut cât de tragică i se pare viaţa, dacă fiinţa umană conştientizează că trăieşte! E măcinat de un sentiment la fel de groaznic ca şi atunci când era maimuţoi, fiindu-i teamă să nu-l mănânce sălbăticiunile ori să moară de foame! Adevărul este că totuşi şi condiţia de maimuţă şi cea de om prezintă atât avantaje, cât şi dezavantaje! Eu, ca un doctor, vreau să lecuiesc fiinţa umană de boala fricii sale existenţiale! De aceea cred că este necesar să alegem din întreaga evoluţie a maimuţei şi a omului numai părţile bune! În acest sens, îi prescriu fiinţei umane să înceteze să mai gândească, punându-şi tot felul de întrebări şi căutând tot felul de răspunsuri, şi să-şi limiteze întreaga viaţă numai la a consuma produsele creaţiei sale tehnologice, exploatând fără milă natura!

Îşi frecă grumazul asudat şi-mi zise triumfător:

- Îţi garantez că după acest experiment, adică la sfârşitul programului de reeducare, omul se va simţi cu adevărat eliberat de povara existenţei sale pe care nu-i în stare să o înţeleagă! Va prefera să

rămână în universul minunat din propria locuinţă pe care noi i l-am creat cu atâta trudă decât să se întoarcă în lume, unde este nevoit să se lupte ca o fiară cu semenii săi pentru a fi fericit!

Dintr-o dată se întoarse spre mine şi, încruntându-şi privirea, îmi spuse pe un ton ameninţător:

- Îţi dai seama că, după ce ţi-am zis toate secretele astea ale mele, va trebui să te ucid, ca să fiu sigur că nu le vei divulga nimănui! Eu pot să-ţi promit totuşi că voi încerca să te omor repede, ca să nu apuci să simţi nici o durere! Dacă ai cumva vreo preferinţă în a muri ori ştii vreun procedeu mai deosebit, nu ezita să-mi spui ca să fim mulţumiţi amândoi! Nu-mi place să am reclamaţii!

3. Din păcate, se pare că groaznica mea temere se adeverise: va urma inevitabila confruntare cu bezmeticul. Am trăit cu această frică în sân, încă din momentul în care s-a aşezat alături de mine şi s-a recomandat ca fiind însuşi diavolul. Mai grav este că nu vrea doar să mă bată, ci chiar să mă asasineze pentru faptul că mi-a făcut cunoscut grandiosul său plan secret, care în realitate nu este decât o stupizenie. De parcă, l-am pus eu a mi se destăinui. Dacă-mi amintesc eu bine, chiar el însuşi recunoscuse că simţise nevoia să mărturisească, din cauza arşiţei.

Din nefericire, aceeaşi blestemată vipie a răpus orice voinţă dinăuntrul fiinţei mele şi mă împiedică să reacţionez măcar verbal, dacă nu fizic, la o eventuală agresiune a caraghiosului. În condiţii normale, având în vedere că sunt mai tânăr, adică mai sprinten şi mai rezistent decât abracadabra, admit, fără nici o jenă, că nu m-aş fi sfiit să-mi iau rămas bun de la zănatic în fugă, dacă îmi dădeam seama că gluma lui proastă se cam îngroaşă. Aşa se pare că am nevoie de nişte puteri supraomeneşti, ca să mă ridic de pe bancă şi să o iau cătinel spre casa mea, care nu se află prea departe de locul acestei întâmplări stranii.

Dar cum stăteam abătut, deplângându-mi soarta, calmul atmosferei în care plutea parcul din centrul târgului fu tăiat, ca din senin, de sunetele ascuţite ale unor alămuri şi sfârtecat de zgomotul bont al unei tobe. Îmi ciulesc urechile asemenea unui câine de vânătoare şi, după ceva vreme, timpanul percepe acordurile duioase ale unui vals… Îmi spun că e fanfara oraşului, care mai întâi ţine să-şi anunţe prezenţa cu surle şi trâmbiţe, manifestându-se asurzitor, pentru ca apoi să-şi înceapă obişnuitul concert… Dar poate că fanfara e

tocmai salvarea mea, căci sunt foarte sigur că va reuşi să atragă cu muzica sa, destul de apreciată, câţiva cetăţeni cărora să le fac semne disperate de ajutor, ca să se apropie şi să mă scape de bezmetic. În zadar aştept să treacă pe lângă banca mea măcar un bunic cu un nepoţel în mâinile cărora să-mi încredinţez soarta. Curând, iluziile mi se spulberă şi nu-mi rămâne decât să constat, înfricoşat fiind de consecinţele acestui fapt, că pare să nu fie ţipenie de om în tot parcul, în afara fanfarei preocupată de concertul ei.

În ce-l priveşte pe zăpăcit, de cum auzise muzica, mă ignoră brusc şi începu să se foiască întruna pe bancă, bâţâindu-se când înainte-înapoi, când stânga-dreapta, încât era să mă dărâme. În cele din urmă nu rezistă şi se puse pe dănţuit cu pisica în braţe, învârtindu-se în paşi de vals pe alei. Mă uitam la el cu speranţa că poate o să ameţească şi o să se prăbuşească, dar, din păcate pentru mine, caraghiosul se ţinea zdravăn pe picioare. Atât de captivat era de muzică şi dans, încât se depărtă destul de mult de banca unde mă aflam. Atunci mi-am zis că ar trebui să profit de situaţie şi, sforţându-mă din răsputeri, să sfărm împietrirea fiinţei mele, ca să mă salvez. Mă încordez, încercând să-mi cumulez întreaga energie din organism pentru a o canaliza spre un singur ţel, şi anume: cel al smulgerii mele de sub tirania inerţiei. Cu chiu cu vai, miracolul se întâmplă în cele din urmă şi mă ridic de pe bancă, îndreptându-mă spre şoseaua din capătul parcului, care dă spre strada unde locuiesc. Înaintez atât de greu, încât, dacă m-ar fi privit careva de la distanţă, ar crede că am de înfruntat din faţă bătaia aspră a unei vântoase puternice.

Dar nu reuşesc să parcurg în linişte decât câţiva zeci de metri, căci dintr-o dată aud în spatele meu nişte răcnete care îmi ordonă să rămân pe loc. N-are rost să întorc capul, căci am recunoscut vocea inconfundabilă a caraghiosului, pentru ca apoi să desluşesc tropăitul unor paşi în fugă, care se aud din ce în ce mai aproape. Îmi zic că, totuşi, ar fi bine să dau piept cu bezmeticul, privindu-l drept în faţă. Mă răsucesc anevoios pe călcâie şi mă uit spre caraghios care alerga ca un nebun spre mine, ţinând într-o mână pisica, iar în cealaltă servieta. Însă, chiar în momentul când să se năpustească asupra mea, călcă strâmb într-una dintre eternele gropi din asfaltul aleilor, pe care primăria nu le astupă niciodată. De data aceasta, trebuie să recunosc că indolenţa edilului m-a scăpat dintr-o situaţie destul de delicată. Într-un

geamăt de durere amestecat cu un mieunat groaznic, zănaticul se prăbuşeşte la picioarele mele, julindu-se rău la coate şi genunchi. Din servietă îi zboară o mulţime de foi şi de mărunţişuri care se împrăştie peste tot. Speriată de căzătura stăpânului, pisica jigărită a zvăpăiatului se ascunse într-un tufiş. Mă uit la bezmetic cum zace sângerând pe asfalt, într-un icnet înfundat, văicărindu-se şi întinzând mâinile la întâmplare, căutându-şi, probabil, perechea de ochelari, care-i sărise de pe nas. Mă pregătesc să-mi adun toate forţele ca să-i trag nişte şuturi, pentru a fi sigur că nu se scoală prea curând de pe jos. Dar, văzându-l în ce stare jalnică se afla, mi se face milă şi mă răzgândesc, rezumându-mă doar la a-i strivi ochelarii sub pantof. Nu ştiu cum de nu m-am gândit mai devreme la soluţia asta şi poate că nu mai eram nevoit să îndur atâtea. Îmi spun că nu e timp de pierdut şi-mi continuu mersul greoi, traversând strada pe unde nimeresc, stârnind coruri de scrâşnete de roţi şi de claxoane. Ridic mâna, făcând semn că-mi recunosc greşeala, dar şi pentru a-i mai face pe şoferi să-şi mai înghită din înjurăturile care se rostogolesc pe limbă şi stau să le scape printre dinţi.

Ajung teafăr pe celălalt trotuar şi-mi continui drumul silnic spre casă în fierbinţeala miezului de vară care nu mă cruţă deloc. Căldura înăbuşitoare mă gâtuie, sufocându-mă lent, iar zeci de şiroaie de transpiraţie îmi inundă corpul. Din când în când, mai privesc în spate să văd dacă nu cumva zănaticul şi-a revenit şi mă urmăreşte. Însă nu zăresc nimic în razele orbitoare ale soarelui care invadase oraşul, scufundându-l într-o mare de lumină albă şi strălucitoare. Mă îndrept spre casă, mai mult mânat de instinct, decât de văz ori de vreun alt simţ, încrezător totuşi că nu m-aş putea rătăci.

După ceva timp, mă trezesc, fără să vă pot povesti cum anume am reuşit să fac asta, în faţa blocului unde domiciliez. Mi se pare că de-abia am ajuns la jumătatea drumului, când mă gândesc că locuiesc la ultimul etaj. Dar, până una alta, mă las repede copleşit, cu o bucurie sinceră ca de copil, de răcoarea scării de bloc.

Deşi sunt nevoit să dibui treptele în clarobscurul care domină casa scării, cu o ultimă sforţare mă târăsc până în faţa apartamentului. Tremur din toate mădularele, însă reuşesc, cu multă trudă, să potrivesc cheile în yală şi să le răsucesc. De cum văd uşa că se dă silenţios în lături, îmi zic că, în sfârşit, mă pot considera salvat. După ce mă baricadez, ferecând

casa cu toate încuietorile posibile, mă arunc în pat, încercând să adorm. Aş fi vrut să fi avut un somn dulce şi lung de trei zile şi trei nopţi în care să alung osteneala şi să şterg amintirea acestei stranii întâmplări. Dar ceva îmi tulbură mintea şi sufletul, împiedicându-mă să aţipesc, aşa că sunt nevoit să răscolesc prin fiecare ungher al fiinţei. Într-un târziu, după îndelungate, profunde şi minuţioase sondări ale făpturii, găsesc sămânţa frământării mele.

O întrebare la care găsesc un răspuns mulţumitor doar pentru mine, având în vedere întâmplarea ciudată pe care am trăit-o. *Dacă totuşi bezmeticul acela din parc este în realitate chiar ceea ce pretinde cu atâta insistenţă?* Adică, nici mai mult şi nici mai puţin decât însuşi diavolul în persoană! Înseamnă că am avut un noroc fantastic! Am fost salvat de simplul motiv că în prezent dracul este nevoit, după cum mărturisise, să se comporte prin lume asemenea unui om obişnuit, fără să se folosească de puterile lui supranaturale! E silit să facă asta ca să nu le dea de gândit oamenilor că răul există cu adevărat, ceea ce presupune că există şi binele!

Mă calmez şi dau să adorm, când prin minte îmi fulgeră întrebarea: *Dar cu planul lui secret, de transformare a omului în maimuţă, cum rămâne?* Mi-e frică să răspund, însă ştiu că sunt profund tulburat, temându-mă ca nu cumva diavolul să se fi pus deja serios pe treabă.

Îmi întorc privirea spre fereastră, căutând, ca de obicei, liniştea în imaginea clopotniţei ţintuite pe geam, dar nu zăresc decât mâţa prăpădită a caraghiosului, care stă pe pervaz şi se uită înăuntru. Îmi dau seama că bietul animal mă urmărise şi, căţărându-se în bradul înalt din faţa blocului, a pândit să vadă unde locuiesc, iar apoi, furişându-se pe creanga care-mi bate în geam, a sărit pe marginea ferestrei mele. Aş fi vrut să mă duc să-i dau un ghiont, însă somnul mă copleşeşte, aţipind, fără să-mi pese că oberlihtul e întredeschis şi pisica bezmeticului se puse pe zgândărit sticla, chinuindu-se să pătrundă în casă. După câteva ore pline de somn greu, mă trezesc năuc, cu o durere cumplită de cap, în zgomotul sâcâitor, ca de motor stricat, al mâţei tărcate, care torcea satisfăcută chiar lângă mine.

*

CUPRINS

Aşa mărturisit-a diavolul… / 5

Jurnalul unei zile toride / 28

…Aşa mărturisit-a diavolul / 82